

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 11.9.2013
COM(2013) 627 final

2013/0309 (COD) C7-0267/13

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

**o ukrepih za evropski enotni trg elektronskih komunikacij in doseganje povezane celine
ter spremembi direktiv 2002/20/ES, 2002/21/ES in 2002/22/ES ter uredb
(ES) št. 1211/2009 in (EU) št. 531/2012**

(Besedilo velja za EGP)

{SWD(2013) 331 final}

{SWD(2013) 332 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

1.1. Cilji predloga

Da bi Evropa ponovno postala konkurenčna ter ustvarjala inovacije in delovna mesta, mora izkoristiti nove vire za rast. Svetovno gospodarstvo se razvija v smeri internetnega gospodarstva, zato morajo biti IKT v celoti priznane kot vir pametne, trajnostne in vključujoče rasti. Evropa si ne more privoščiti, da se odreče koristim povezanih tehnologij, ki so v preteklih letih v vseh sektorjih prispevale 50 % k rasti produktivnosti in tako za vsaki dve izgubljeni delovni mesti ustvarili pet novih ter so gonilo za nove inovativne storitve, ki lahko hitro prerastejo na svetovno raven, če imajo možnosti za rast. Če odpravimo ovire za rast, ki izvirajo iz sedanje razdrobljenosti, je to ključ, da Evropa iz krize izide močnejša. To stališče je bilo v celoti sprejeto na pomladanskem zasedanju Evropskega sveta 2013, v zaključkih zasedanja pa je bila Komisija pozvana, da do oktobra 2013 pripravi poročilo o preostalih ovirah za dokončno vzpostavitev popolnoma delujočega enotnega digitalnega trga in predloži konkretne ukrepe za čim prejšnjo vzpostavitev enotnega trga informacijskih in telekomunikacijskih tehnologij.

Splošni cilj predloga je razvoj v smeri enotnega trga elektronskih komunikacijskih storitev, na katerem:

- imajo državljani in podjetja dostop do elektronskih komunikacijskih storitev povsod v Uniji, ne glede na to, kje se zagotavljajo, brez čezmejnih omejitev ali neupravičenih dodatnih stroškov;
- delujejo podjetja, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja in storitve, ne glede na njihov sedež ali geografski položaj njihovih strank v EU.

Po več kot desetletju zakonodajnih posegov Unije za liberalizacijo in integracijo teh trgov je ta visoko zastavljeni cilj pomemben že sam po sebi. Resni in odločni ukrepi za njegovo dosego, kot so predstavljeni v tem predlogu, so še toliko bolj nujni, saj bodo nekateri od njih potrebovali več časa, da po sprejetju pričnejo v celoti prinašati rezultate. Enotni trg elektronskih komunikacij bi spodbudil konkurenco, investicije in inovacije v omrežja in storitve, saj bo pospeševal integracijo trgov in čezmejne investicije v omrežja ter zagotavljanje storitev. Posamezni predlagani ukrepi bi morali voditi k večji konkurenci pri kakovosti infrastruktur in cen, intenzivnejšemu inoviranju in diferenciaciji, med drugim tudi na področju poslovnih modelov, ter enostavnejšemu načrtovanju komercialnih in tehničnih dejavnikov investicijskih odločitev v zvezi z vstopom na trg brezžičnih ali žičnih komunikacij ali njegovim širjenjem. Na ta način bo ustvarjena podlaga za druge ukrepe za spodbujanje visoko zastavljenih širokopasovnih ciljev, ki jih določa Evropska digitalna agenda, in za vzpostavitev pravega enotnega digitalnega trga, na katerem je zagotovljen prost pretok vsebin, aplikacij in drugih digitalnih storitev. Višja raven infrastrukturne konkurence in večja integracija po vsej Uniji bi morali voditi k odpravi nekaterih ozkih grl ter posledično *ex ante* regulaciji trgov elektronskih komunikacij, s čimer bi ta sektor sčasoma postal podoben drugim sektorjem, v katerih veljajo horizontalna regulacija in pravila o konkurenci.

Vedno večja razpoložljivost digitalne infrastrukture in storitev bi posledično povečala možnost izbire za potrošnike in kakovost storitev, prispevala k ozemeljski in družbeni koheziji ter olajšala mobilnost po vsej EU, medtem ko bi za digitalno ekonomijo na splošno boljše delujoč sektor elektronskih komunikacij v EU moral voditi k večji izbiri in kakovosti poslovnih vložkov, kar bi omogočilo rast produktivnosti s pomočjo IKT in posodobljenih

javnih storitev. Končni cilj je okrepiti evropsko konkurenčnost v svetu, čigar delovanje in rast sta vse bolj odvisna od digitalne ekonomije.

Izzivi pri integraciji enotnega trga obsegajo: prvič, odpravo nepotrebnih ovir v odobritvenem režimu in pravilih o zagotavljanju storitev, da je odobritev, pridobljena v eni državi članici, veljavna v vseh državah članicah in da operaterji lahko zagotavljajo storitve na podlagi skladne ter stabilne uporabe regulativnih obveznosti. Drugič, zagotoviti je treba večjo usklajenost pri dostopu do osnovnih vložkov, in sicer tako, da se mobilnim operaterjem zagotovijo predvidljivi pogoji za dodelitve in usklajeni časovni okviri za dostop do spektra za brezžične širokopasovne povezave po vsej EU ter uskladijo načini za dostop do fiksnih evropskih omrežij, da lahko ponudniki storitev enostavneje ponujajo storitve na enotnem trgu. Tretjič, zagotoviti je treba visoko skupno raven varstva potrošnikov v Uniji, za kar je treba določiti enotne komercialne pogoje, vključno z ukrepi za postopno odpravo dodatnih stroškov gostovanja in zaščito dostopa do odprtega interneta. To so jasni izzivi, za katere ta predlog predstavlja jasne rešitve, vsi so bistveni za sprejemanje poslovnih in investicijskih odločitev v tem sektorju ter koristi potrošnikov, vse pa je treba obravnavati skupaj, da se sprost enotni trg. Ti izzivi obstajajo vzporedno s širšimi izzivi gradnje enotnega digitalnega trga, kot so npr. pravila, ki se nanašajo na internetne vsebine.

Da bi Evropejci lahko koristili nove inovativne visokokakovostne storitve, je treba pospešiti investicije v infrastrukturo naslednje generacije. Ustrezno regulativno okolje je ključno za dinamičen in konkurenčen trg. Za tiste, ki so pripravljeni investirati, mora zagotoviti pravilno razmerje med tveganjem in dobičkom. Lahko odpravi tudi razdrobljenost v zagotavljanju storitev, zato da so njihove koristi na voljo vsem sektorjem in uporabnikom po vsej EU. Da se ti cilji podprejo, bo Komisija skupaj s tem predlogom sprejela priporočilo o doslednih in nediskriminacijskih obveznostih ter metodologijah za zaračunavanje stroškov, zato da se spodbudi konkurenca in izboljša okolje za investicije v širokopasovne komunikacije¹. To priporočilo bo spodbujalo konkurenco in investicije v visokohitrostna omrežja tako, da bo zagotavljalo dolgoročno stabilnost cen za dostop do bakrenih omrežij, omogočalo enakopraven dostop do omrežij prvotnih operaterjev, s čimer se zagotovijo enaki konkurenčni pogoji, ter določilo pogoje, pod katerimi uravnavanje cen dostopa do omrežij naslednje generacije ni več potrebno, zato da bi investitorji v takšna omrežja imeli več maneverskega prostora pri oblikovanju primernih cenovnih strategij, da si zagotovijo donose ob konkurenčnih infrastrukturah, kot so regulirana bakrena in kabelska omrežja in na nekaterih območjih vse bolj pogosto tudi mobilna omrežja 4. generacije.

Na ta predlog je treba gledati tudi z vidika drugih nedavnih ali prihajajočih pobud na tem področju. Predlog temelji na in nadgrajuje glavne direktive iz leta 2002, ki urejajo zagotavljanje elektronskih komunikacij, spremenjene leta 2009, saj uvaja neposredno veljavne zakonodajne določbe, ki se uporabljajo skupaj z določbami direktiv npr. na področju odobritve, dodelitve spektra in dostopa do omrežij. Predlog je sprejet na podlagi Komisijinega predloga Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o ukrepih za znižanje stroškov za gradnjo visokohitrostnih elektronskih komunikacijskih omrežij², v katerem je že bil uporabljen pristop obravnave več elementov regulativnih stroškov v različnih fazah postopka investiranja v omrežja v enem instrumentu, kar skupaj omogoča znižanje stroškov graditve širokopasovnih povezav do 30 %. Ta predlog je tudi sprejet ob zavedanju, da bo priporočilo Komisije o upoštevni trgih³ pregledano leta 2014 in da pripravljeno delo dobro napreduje; hitro sprejetje in izvajanje tega predloga bi omogočilo zmanjšanje števila ali obsega trgov, za

¹ COM [vstavi končni sklic].

² COM(2013) 147.

³ UL L 344, 28.12.2007, str. 65.

katere velja *ex ante* regulacija kot del predvidene analize razvoja konkurence na enotnem trgu.

1.2. Splošno ozadje

V današnjem svetu je veliko novih digitalnih storitev in aplikacij danih na internet na enotnem trgu EU. Današnje priložnosti za inovacijo in rast so pogosto digitalne v dejansko vseh gospodarskih sektorjih, od avtomobilskega sektorja (povezani avtomobili) do energije (pametna omrežja), od javne uprave (e-uprava) do splošnih storitev (e-zdravje). Za vodenje katerega koli podjetja, od malih zagonskih podjetij do velikih družb, je potreben dostop do najsodobnejših storitev in infrastrukture. Ta celotni ekosistem je odvisen od povezav, ki jih zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja.

Evropa je danes razdrobljena na 28 ločenih nacionalnih komunikacijskih trgov, pri čemer na vsakem nastopa omejeno število akterjev. Posledično več kot 200 operaterjev deluje na trgu s 510 milijoni potrošnikov, pri čemer noben operater ni prisoten v več kot polovici držav članic, večina dejansko v precej manj državah članicah. Pravila EU o npr. odobritvah, pogojih reguliranja, dodelitvi spektra in varstvu potrošnikov se izvajajo na različne načine. Takšen kolaž ustvarja vstopne ovire in viša stroške operaterjev, ki želijo zagotavljati čezmejne storitve, ter tako preprečuje njihovo širitev. To je v izrazitem nasprotju z ZDA in Kitajsko, ki imajo enoten trg s 330 oziroma 1400 milijoni potrošnikov, na katerem deluje od štiri do pet velikih operaterjev, z eno zakonodajo, enim sistem podeljevanja licenc in eno spektrsko politiko.

Ekonomija obsega in nove priložnosti za rast lahko izboljšajo donosnost investicij v visokohitrostna omrežja ter hkrati spodbujajo konkurenco in globalno konkurenčnost. Toda operaterji znotraj EU od njih nimajo toliko koristi, kot bi jih lahko imeli. V drugih delih sveta so prisotna znatna prizadevanja in investicije na področju digitalne tehnologije; te investicije prinašajo koristi tako investitorjem kot potrošnikom, toda v Evropi takšna posodobitev ne poteka dovolj hitro.

Poleg tega imajo potrošniki zaradi razdrobljenih nacionalnih trgov manjšo izbiro, manj inovativne in kakovostne storitve ter še vedno plačujejo visoke cene za čezmejne klice ali „gostovanje“ znotraj EU. To pomeni, da ne morejo v celoti izkoristiti potenciala digitalnih storitev, ki je na voljo danes.

Posledično Evropa izgublja pomemben potencialen vir rasti. V svetu, v katerem so prisotne IKT, razdrobljen trg elektronskih komunikacij spodkopava učinkovitost in produktivnost celotnega gospodarstva. Neizkoriščen potencial evropskega enotnega trga elektronskih komunikacij je ocenjen na 0,9 % BDP ali 110 milijard EUR letno.⁴ Samo koristi enotnega trga poslovnih komunikacijskih storitev znašajo skoraj 90 milijard EUR letno.⁵

Stabilen telekomunikacijski trg podpira širšo digitalno ekonomijo, katere dinamika se odraža v njeni trajni rasti zaposlovanja. Dejstvo, da je v EU zaposlenih več kot 4 milijone strokovnjakov IKT, to število pa narašča kljub recesiji, nam pomaga ustvariti podobo o obsegu in robustnosti navedene širše ekonomije. S širšega gospodarskega vidika bi lahko rastoče investicije v IKT, boljše e-spretnosti delovne sile in posodobljeni pogoji za internetno

⁴ *Steps towards a truly internal market for e-communications in the run-up to 2020*, Ecorys, TU Delft in TNO, 2012.

⁵ *Business communications, economic growth and the competitive challenge*, WIK, 2012.

gospodarstvo povečali GDP za dodatnih 5 % do leta 2020⁶ in ustvarili 3,8 milijonov delovnih mest.⁷

Tržne ovire za elektronske komunikacije manjšajo koristi vseevropskih storitev, ki so: boljša kakovost, ekonomija obsega, višje investicije, višja učinkovitost in večja pogajalska moč. To negativno vpliva na širši digitalni ekosistem, vključno s proizvajalci opreme v EU, ponudniki vsebin in aplikacij, od zagonskih podjetij do vlad. Vpliva tudi na gospodarske sektorje, kot so bančništvo, avtomobilska industrija, logistika, maloprodaja, zdravje, energija ali promet, ki se zanašajo na povezave za izboljšanje produktivnosti, npr. z računalništvom v oblaku, povezanimi objekti in integriranimi storitvami.

1.3. Politično ozadje

Evropska digitalna agenda, vodilna pobuda strategije Evropa 2020, je že opozorila na to ključno vlogo IKT in omrežnih povezav. Vsebuje mnoge pobude za spodbujanje investicij, okrepitev konkurence in znižanje stroškov graditve visokohitrostnih omrežij, da se zagotovi, da imajo vsi Evropejci dostop do hitrih širokopasovnih povezav. Komisija je za obravnavo zaposlitvenega potenciala v tem sektorju prav tako začela veliko koalicijo za digitalna delovna mesta.

Komisija tudi izvaja pobude za zagotovitev „enotnega digitalnega trga“ in spodbujanje internetnih vsebin, vključno z e-trgovino in e-upravo. Predlagala je tudi prenovljeno uredbo EU o varstvu podatkov, da zaščiti zasebnost državljanov in hkrati spodbudi inovacije ter poslovanje na enotnem trgu, ter strategijo za spodbujanje kibernetске varnosti ter obrambo kritičnih infrastruktur in omrežij EU, vključno s predlogom direktive o varnosti omrežij in informacij⁸, ki predstavlja pomembno podporo za krepitev zaupanja državljanov in potrošnikov v spletno okolje.

Razvoj v smeri enotnega trga elektronskih komunikacij bi podprl ekosistem enotnega digitalnega trga. Takšen trg ne bi obsegal samo sodobne infrastrukture, ampak tudi inovativne in varne digitalne storitve.

Evropski svet je spomladi 2013 to potrdil in poudaril pomen enotnega digitalnega trga za rast ter Komisijo pozval, da (do oktobrskega zasedanja Evropskega sveta) predloži konkretne ukrepe za čim prejšnjo vzpostavitev enotnega trga IKT. Ta predlog skupaj s priporočilom Komisije o doslednih nediskriminacijskih obveznostih in metodologijah za zaračunavanje stroškov za spodbujanje konkurence ter izboljšanje okolja za investicije v širokopasovne povezave predstavlja nabor uravnoteženih ukrepov, usmerjenih v razvoj enotnega trga telekomunikacij in spodbujanje investicij.

2. REZULTATI POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCENA UČINKA

2.1. Stališča deležnikov

Ker je Evropski svet v sklepih pomladanskega zasedanja izrazil potrebo po konkretnih predlogih, ki jih je treba predložiti pred oktobrskim zasedanjem, je bilo treba javna posvetovanja opraviti znotraj tega zahtevnega časovnega okvira. Poleg posebnih formalnih posvetovanj in organiziranih dogodkov se je Komisija obširno posvetovala s številnimi

⁶ *Capturing the ICT dividend*, Oxford Economics Research, 2011.

⁷ *Quantitative estimates of the demand for cloud computing in Europe and the likely barriers to take up*, IDC, 2012.

⁸ COM(2013) 48.

organizacijami deležnikov, da bi ocenila, kakšno je splošno stanje na trgu elektronskih komunikacij in kako vzpostaviti enotni trg. Srečala se je z deležniki, ki zastopajo vse gospodarske segmente, potrošniške organizacije, civilno družbo, nacionalne regulatorje in vlade ter prejela njihova mnenja.

Poleg tega je organizirala več dogodkov, ki so se jih udeležili deležniki iz vseh segmentov, potrošnikov in civilne družbe⁹. Ta posvetovanja so pokazala, da se velika večina deležnikov strinja s Komisijino analizo problema in priznava potrebo po hitrem ukrepanju.

Razprave so potekale tudi v Evropskem parlamentu in na Svetu Evropske unije (Svet PTE). Na Svetu se je večina predstavnikov strinjala z analizo problema in potrebo po ukrepih za razvoj v smeri enotnega trga, da se varujeta ali izboljšata konkurenca ter izbira za potrošnike, obravnava nevtralnost omrežja in gostovanja ter izogne razsodništvu regulativnih organov ter hkrati zagotovi večja regulativna doslednost, vključno z upravljanjem spektra in hkratnim izogibanjem pretirane centralizacije pristojnosti. Razprave v Evropskem parlamentu so pokazale močno podporo Komisijinim predlogom in zlasti izpostavile nujnost po odpravi gostovanja na enotnem trgu elektronskih komunikacij in uvedbi visoke ravni varstva potrošnikov ter jasnih pravil o nevtralnosti omrežja.

2.2. Strokovno znanje in izkušnje

Leta 2012 je bila zaključena pomembna študija o „Korakih k pravemu notranjemu trgu e-komunikacij“, znana tudi kot „stroški ne-Evrope na področju telekomunikacij“.¹⁰ Študija je ocenila stanje enotnega evropskega trga elektronskih komunikacij in gospodarski potencial enotnega trga.

Komisija je uporabila tudi druge vire, kot je letni kazalnik napredka digitalne agende in gospodarske študije, ki jih je opravil GD ECFIN, npr. o razdrobljenosti telekomunikacijskega trga v Evropi.¹¹ Posvetovalni mehanizem EU znotraj regulativnega okvira je prikazal tudi nedosledne prakse nacionalnih regulativnih organov pri reguliranju zadevnih trgov. Nadalje je v zvezi s programom za politiko radiofrekvenčnega spektra Komisija zaznala znatno pomanjkanje skladnosti med državami članicami pri odobritvah in odprtju spektrskih pasov za tehnološko nevtralno uporabo, zlasti glede pripadajočih pogojev in časovnega okvira.

2.3. Ocena učinka predlagane uredbe

V skladu s politiko „boljše regulacije“ so službe Komisije pripravile oceno učinka drugih možnosti politike.

Glavni vzroki za razdrobljenost regulacije izvirajo iz glavnih sektorskih zahtev za zagotavljanje elektronskih komunikacij, ki so podvržene evropski zakonodaji (odobritve, dostop do fiksnih in brezžičnih omrežij, skladnost s pravili za zaščito končnih uporabnikov). Vsi ti elementi, čeprav imajo zelo izrazite lastnosti in bodo rešitve za razdrobljenost neizogibno zelo različne, so bistveni, če želimo odpraviti glavne ovire za integrirano zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev v Uniji. Zlasti je bila ocena rešitev razdeljena glede na a) ovire zaradi nacionalnih odobritvenih režimov, povezanih z neskladnostjo regulativnih pristopov nacionalnih regulativnih organov; b) pomanjkanje usklajevanja pri dodeljevanju spektrov in pogojih ter regulativno negotovost pri

⁹ Zlasti javno informativno srečanje v Bruslju, 17. junija 2013. Dodaten dogodek je potekal v okviru letnega srečanja za digitalno agendo 19. junija v Dublinu.

¹⁰ *Steps towards a truly internal market for e-communications in the run-up to 2020*, Ecorys, TU Delft in TNO, 2012.

¹¹ *European Commission, European Economy Occasional Papers 129: Market Functioning in Network Industries - Electronic Communications, Energy and Transport*, 2013.

razpoložljivosti frekvenc; c) pomanjkanje veleprodajnih izdelkov, ki v okviru tržnih ukrepov ali vzajemnih pogajanj ob stabilni ravni interoperabilnosti storitev omogočajo zagotavljanje storitev z uporabo omrežja drugega operaterja; d) razdrobljenost pravil o varstvu potrošnikov, kar vodi do neenakih ravni varstva potrošnikov in različnih tržnih pogojev, vključno z visokimi stroški gostovanja in mednarodnih klicev ter blokiranjem in zaviranjem storitev.

Za odpravo teh vzrokov razdrobljenosti so bile za nadaljnjo analizo izbrane tri možnosti politike. Prva možnost temelji na regulativnem okviru za elektronske komunikacije. Druga možnost obsega en sam zakonodajni instrument (uredbo), ki regulativni okvir prilagaja le v delih, potrebnih za enotni evropski trg elektronskih komunikacij na podlagi izboljšane usklajevanja v EU. Tretja možnost obsega bistvo druge možnosti, vendar nadomešča sedanjo upravljavsko strukturo z enim samim regulatorjem EU, da se doseže popolna regulativna uskladitev.

Vsaka možnost politike je bila ocenjena z vidika uspešnosti pri doseganju ciljev politike, in sicer z osredotočanjem na stroške ter koristi za povpraševanje in ponudbo, vključno z učinkom na strukturo sektorja elektronskih komunikacij v EU, gospodarstvo, delovna mesta, dodano vrednost za potrošnike in okolje.

Ocena učinka vodi k sklepu, da je druga možnost najprimernejša. Cilj enotne evropske odobritve je zmanjšanje upravnih ovir za evropske operaterje, zagotovila pa bi tudi skladnost pri njihovi regulativni obravnavi.

Usklajena uporaba radiofrekvenčnega spektra na enotnem trgu bo zagotovila hkratno razpoložljivost spektrskih vložkov in uporabo doslednih pogojev za njegove uporabe po vsej Evropi, s čimer se zagotovi učinkovita uporaba spektra. Istočasno bi to podprlo predvidljivo investicijsko okolje za visokohitrostna omrežja, vključno z njihovim širokim ozemeljskim kritjem, kar je tudi v dolgoročnem interesu končnih uporabnikov.

Razpoložljivost standardiziranih veleprodajnih produktov za dostop na ravni EU kot potencialen ukrep za znatno tržno moč bo operaterjem fiksni omrežij omogočila, da povezuje storitve z visoko kakovostjo storitve svojim strankam ponudijo po vsej Uniji. Takšna razpoložljivost bo po pričakovanjih imela pozitiven učinek na investicije, zlasti preko meja držav članic, kar bo podjetjem olajšalo vstop na nove trge, da sledijo povpraševanju strank, in sicer z visokokakovostnimi dostopnimi izdelki, s čimer se bo okrepila konkurenca, operaterji pa bodo morali ponudbo izboljšati z investiranjem v infrastrukturo in storitve.

Skupna pravila o kakovosti storitev bodo zagotovila svoboden dostop uporabnikov do storitev in aplikacij po njihovi izbiri ter na osnovi jasnih pogodbenih pogojev po vsej Uniji, brez da bi bil njihov internetni dostop neupravičeno oviran ali blokiran. Istočasno bodo zagotovila možnost nakupa specializiranih storitev za zagotavljanje posebnih vsebin, aplikacij in storitev z izboljšano kakovostjo storitev. Okrepljena preglednost in pogodbene pravice bi zadovoljile interese potrošnikov za visokokakovostne in zanesljive storitve ter bodo okrepile konkurenčno dinamiko trga.

Cilj ukrepov proti neupravičenim cenovnim razlikam med domačimi klici in klici med državami članicami ter ukrepov, ki olajšujejo zagotavljanje ponudb „gostovanje kot doma“ s sporazumi o gostovanju, je odprava neupravičenih dodatnih stroškov za elektronske komunikacijske storitve v čezmejni ponudbi.

Ta možnost bi izboljšala zakonodajno predvidljivost in preglednost na najbolj učinkovit in hiter način. Zlasti bi večja tekmovalnost med trgi, bolj poenoteni pogoji poslovanja (dostop do vložkov, pravila o potrošnikih) in prenos koristi iz ekonomije obsega zaradi elastičnosti potrošniških cen morali voditi k večji konvergenci. Večji konkurenčni pritisk, ki poleg

prednosti iz večjega obsega poslovanja ustvarja spodbude za diferenciacijo, boljša regulativna predvidljivost in izboljšano okolje za masovno distribucijo inovativnih storitev bi morali pravočasno izboljšati investicijsko okolje. Medtem ko se za te ukrepe pričakuje, da bodo imeli pozitiven učinek na ustvarjanje delovnih mest, je na tej stopnji težko natančno oceniti učinke na družbo in zaposlovanje. Komisija bo pri spremljanju in ocenjevanju zakonodaje na ta vidik še posebej pozorna.

V primerjavi z najprimernejšo možnostjo bi ob prej omenjenem potencialnem povečanju BDP do 3,7 % v obdobju 2015–2020 pod možnostma 1 (uporaba obstoječega okvira) in 3 (popolna sprememba regulativnega okvira za vseevropske storitve) bilo potrebnih še tri do pet dodatnih let za doseg želenega rezultata.

Ta možnost potrebuje tudi najmanj časa, da ustvari učinke in doseže vse posamezne cilje ter tako ustvari največje možne gospodarske in družbene koristi izmed vseh možnosti.

Odbor za oceno učinka je mnenje o osnutku ocene učinka predstavil 6. septembra 2013.

Poročilo in pripadajoči povzetek sta objavljena skupaj s predlogom.

3. PRAVNI ELEMENTI PREDLOGA

3.1 Pravna podlaga

Predlog temelji na členu 114 Pogodbe o delovanju Evropske unije, saj je povezan z notranjim trgom elektronskih komunikacij in njegovim delovanjem.

3.2 Subsidiarnost

S sedanjim regulativnim okvirom cilja – vzpostavitve enotnega trga elektronskih komunikacij ni bilo mogoče doseči. Razlike v nacionalnih predpisih, ne glede na združljivost z obstoječim regulativnim okvirom EU, kljub temu ustvarjajo ovire za čezmejno poslovanje in pridobivanje storitev ter tako omejujejo svobodo ponujanja elektronskih komunikacij, ki jo zagotavlja zakonodaja EU. To neposredno učinkuje na delovanje notranjega trga. Države članice nimajo pristojnosti in spodbude, da bi spreminjale sedanje regulativno okolje.

Da bi odpravili temeljne vzroke problema, so potrebni ukrepi na ravni EU. Prvič, sedanja razdrobljenost, ki jo povzroča nacionalna razsežnost splošnih odobritvenih sistemov, bi se odpravila z uvedbo enotne odobritve EU. Mehanizem enotne odobritve EU bi, vezan na nacionalni nadzor umika in/ali začasnega preklica takega pooblastila, olajšal registracijo operaterjev v EU in usklajevanje najresnejših izvršilnih ukrepov, ki veljajo zanje. Z dodelitvijo pooblastila Komisiji, da od nacionalnih regulatorjev zahteva umik predlaganih ukrepov, ki bi bili nezdružljivi z zakonodajo EU, predlog zagotavlja takim družbam večjo regulativno doslednost in predvidljivost. Predlog bi zagotovil veliko več konvergence pri predpisanih pogojih za dostop do fiksnih in brezžičnih vložkov, ki omogočajo zagotavljanje vseevropskih storitev. Popolna harmonizacija pravic končnih uporabnikov zagotavlja državljanom in ponudnikom po vsej EU podobne pravice in obveznosti, zlasti možnost trženja in pridobivanja storitev v tujini pod enakimi pogoji.

Načelo subsidiarnosti je upoštevano, saj bo posredovanje EU omejeno na obseg, ki je potreben za odpravo navedenih ovir na notranjem trgu.

Prvič, enotna odobritev EU je na voljo operaterjem, ki nameravajo opravljati dejavnosti v vseevropskih razsežnostih, regulativne obveznosti, ki so povezane z lokacijo omrežja ali krajem opravljanja storitev, pa bo določil nacionalni regulativni organ zadevne države članice. Prihodki, zbrani s pristojbinami za dodelitev spektra bodo še naprej ostajali v zadevni državi članici, medtem ko podrobnejša regulativna načela o uporabi spektra, ki bodo dopolnjevala

cilje na visoki ravni, vključene v regulativni okvir EU državam članicam še vedno dopuščajo veliko možnosti, da uredijo podrobnosti po lastni presoji. Tudi postopek uradnega sporočanja spektra Komisiji temelji na preverjanju pravne združljivosti in ne na prenosu pravice do presoje Komisije na države članice ter je predmet nadaljnjih zaščitnih ukrepov, kot je na primer postopek pregleda v okviru komitologije. Razširitev ugodnosti splošne odobritve na uporabo maloobmočnih brezžičnih dostopovnih točk je omejena na nemotečo uporabo pri majhni moči, ki je strogo določena v izvedbenih ukrepih. Končno je uvedba evropskih izdelkov virtualnega dostopa še vedno v pristojnosti nacionalnega regulativnega organa države članice, v kateri je omrežje, in sicer na podlagi analize trga, ki temelji na obstoječem okviru; hkrati se za harmonizacijo izdelkov virtualnega dostopa uporablja isti mehanizem kot za veleprodajne izdelke fizičnega dostopa, ki so bili predvideni že v obstoječem okviru.

3.3 Sorazmernost

Ukrepanje EU je omejeno na tisto, kar je potrebno za doseganje opredeljenih ciljev. Ukrepi bodo usmerjeni v odpravo očitnih ozkih grl na enotnem trgu in obstoječi regulativni okvir spreminjajo samo tam, kjer je to potrebno za vzpostavitev pogojev za razvoj novih čezmejnih trgov elektronskih komunikacij na ravni EU. S tem bo omogočeno, da bo dosežen dvojni cilj enotnega trga: prosto zagotavljanje in prosta uporaba elektronskih komunikacijskih storitev. Sočasno se obstoječi regulativni okvir v veliki meri ohrani, npr. tudi kako nacionalni regulativni organi nadzorujejo trg, s čimer se izogne motenju poslovanja tistih ponudnikov, ki bi se odločili za ohranitev dejavnosti na nacionalni (ali podnacionalni) ravni.

Poleg tega bi moral razvoj novih čezmejnih trgov potekati po načelu „boljše pravne ureditve“, tj. s postopnim zmanjšanjem regulativnega pritiska, če se izkaže, da so trgi konkurenčni v smislu večje evropske povezanosti, vendar v skladu z nadzornimi pristojnostmi nacionalnih regulativnih organov in ob naknadnem nadzoru konkurence. To je koristno zato, ker bi nacionalni regulativni organi lahko tudi najbolje upoštevali nacionalne posebnosti pri (i) urejanju dostopa do fizične infrastrukture, ki je po svoji naravi še vedno geografsko omejena na nacionalno ali regionalno raven; in (ii) obravnavi vprašanj potrošnikov na nacionalni ravni (zlasti v njihovem jeziku).

Tako ti predlagani ukrepi ne bodo vključevali večjih sprememb upravljanja ali prerazporedili pristojnosti na evropsko raven, na primer z uvajanjem regulativnega organa na ravni EU ali izdajanjem vseevropskih licenc za spekter.

Te rešitve bodo ustreznim deležnikom omogočile, da bodo izkoristili sinergije velikega enotnega trga ter pravočasno in učinkovito zmanjšali neučinkovitosti v poslovanju in naložbah. Tistim operaterjem, ki se odločijo za opravljanje storitev v eni sami državi članici, predlog hkrati zagotavlja neprekinjeno veljavnost sedanjih pravil, hkrati pa jim omogoča koristi zaradi boljših in jasnejših pravil o pravicah končnih uporabnikov ter bolj predvidljivo okolje za dostop do spektrskih vložkov in visokokakovostnih fiksni omrežnih dostopovnih izdelkov.

3.4 Temeljne pravice

Analiziran je bil učinek predloga na temeljne pravice, kot so svoboda izražanja in obveščanja, svoboda gospodarske pobude, nediskriminacija, varstvo potrošnikov in varstvo osebnih podatkov. Uredba bo zlasti zagotovila dostop do odprtega interneta; določa visok standard za popolnoma harmonizirane pravice končnih uporabnikov, povečuje podjetniško svobodo v evropskem merilu in bi morala sčasoma povzročiti zmanjšanje posebne sektorske ureditve.

3.5 Izbira instrumenta

Komisija predlaga uredbo, saj ta zagotavlja odpravo ovir na enotnem trgu z dopolnitvijo obstoječega regulativnega okvira za elektronske komunikacije. Vključuje posebne pravice in

obveznosti za ponudnike in končne uporabnike, ki se uporabljajo neposredno; vključuje tudi usklajevalne mehanizme v zvezi z nekaterimi vložki na evropski ravni, da se olajša zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev v tujini. Uredba je na primer pomembna na področjih, kot sta odprti internet in upravljanje prometa, pri katerih je resnično potreben skupni pristop, da bi že na samem začetku preprečili sedanje težnje k različnim rešitvam in omogočili tako celostno upravljanje omrežja kot tudi razvoj spletnih vsebin, aplikacij in storitev, ki bi bile lahko na voljo na enak način po vsej Uniji.

3.6. Zgradba predloga in glavne pravice ter obveznosti

Splošne določbe (člena 1 in 2 poglavja I)

Poglavje 1 vsebuje splošne določbe, vključno z ustreznimi opredelitvami. Določa regulativna načela, v skladu s katerimi ravnajo zadevni nadzorni organi pri uporabi te uredbe v povezavi z določbami obstoječega okvira.

Enotna odobritev EU (členi 3 do 7 poglavja II)

Operaterji, ki želijo opravljati storitve v več državah članicah, sedaj potrebujejo odobritev v vsaki izmed njih. Uredba uvaja enotno odobritev EU, ki temelji na enotnem sistemu obveščanja v državi članici glavnega sedeža evropskega ponudnika elektronskih komunikacij (matična država) in določa pogoje, ki veljajo zanjo. Umik in/ali začasni preklci enotne odobritve EU je predmet nadzora v matični državi. Imetniki enotne odobritve EU imajo pravico do enake regulativne obravnave v podobnem položaju v eni ali več državah članicah; novi tržni udeleženci in manjši čezmejni operaterji so oproščeni upravnih pristojbin in prispevkov za financiranje univerzalne storitve v državah članicah, razen v matični državi (države gostiteljice). Imetniki enotne odobritve EU bodo poleg tega zagotavljali storitve po vsej Evropi, ki temeljijo na doslednejši uporabi regulativnih obveznosti.

Enotna odobritev EU bo tako zmanjšala nepotrebne upravne ovire in evropskim ponudnikom jamčila doslednejše pravice in obveznosti za poslovanje po vsej EU in doseganje obsega poslovanja.

Evropski vložki (poglavje III)

Oddelek 1 (členi 8 do 16):

Ponudniki mobilnih storitev v Evropi danes pogrešajo potrebno predvidljivost glede razpoložljivosti spektra po vsej EU in se soočajo z različnimi pogoji dodeljevanja. Zato težje dolgoročno načrtujejo, investirajo v tujini in pridobivajo obseg. Tak neenoten položaj pomeni, da proizvajalci naprav svoje izdelke snujejo za druge trge z večjim obsegom in možnostmi za rast. Da bi odpravili te nevzdržne razmere, je treba uskladitev spektrskih vložkov zagotoviti tako, da se:

- opredelijo skupna regulativna načela, ki se uporabljajo za države članice pri določanju pogojev za uporabo spektra, ki se uskladi za brezžične širokopasovne komunikacije;
- pooblasti Komisijo za sprejemanje izvedbenih aktov, s katerimi uskladi razpoložljivost, časovnico in trajanje pravic do uporabe spektra;
- ustanovi mehanizem za posvetovanje, ki Komisiji omogoča, da pregleda osnutek nacionalnih ukrepov za dodeljevanje in uporabo spektra;
- poenostavijo pogoji za razširjanje in omogočanje brezžičnega širokopasovnega dostopa z majhno močjo („Wi-Fi“, majhne celice), da se poveča konkurenčnost in zmanjša preobremenjenost omrežja.

Oddelek 2 (členi 17 do 20)

Usklajen visokokakovostni virtualni dostop do fiksnih omrežij bi olajšal vstop na trg in zagotavljanje čezmejnih storitev za končne uporabnike in podjetja ter pomagal pri spodbujanju konkurence in naložb. Danes so izdelki virtualnega fiksnega dostopa po vsej EU opredeljeni na različne načine. Virtualni dostop do fiksnih omrežij za zagotavljanje čezmejnih storitev se uskladi tako, da se:

- Opredelijo skupne značilnosti v EU usklajenih izdelkov za virtualni širokopasovni dostop (virtualna razvezava, IP bitni tok in zaključni segmenti zakupljenih vodov), če so poverjeni operaterjem z znatno tržno močjo.
- V skladu s tem morajo nacionalni regulativni organi pri uvajanju regulativnih ukrepov upoštevati uvajanje takih usklajenih dostopovnih izdelkov, pri tem pa primerno pozornost nameniti obstoječi infrastrukturni konkurenci in naložbam ter splošnim zahtevam glede sorazmernosti. Predlog prav tako odraža prakso odločanja v določbi, ki upoštevanje obveznosti nadzora veleprodajnih cen v omrežjih NGA povezuje s konkurenčnimi omejitvami na podlagi alternativne infrastrukture, učinkovitim zagotavljanjem nediskriminacijskega dostopa in ravnijo maloprodajne konkurence v smislu cen, izbire in kakovosti.
- Pravica ponudnikov elektronskih komunikacij do ponujanja in dostopa pod razumnimi pogoji do usklajenih povezljivostnih izdelkov z zagotovljeno kakovostjo storitev, kar bo omogočilo nove vrste spletnih storitev.

Pravice končnih uporabnikov (členi 21 do 29 poglavja IV)

V Evropi se tako ponudniki elektronskih komunikacij kot tudi končni uporabniki srečujejo z neenotnimi pravili o pravicah končnih uporabnikov, kar povzroča neenake ravni zaščite in številne različne predpise, ki jih je treba upoštevati v različnih državah članicah. Ta razdrobljenost je draga za operaterje, nezadovoljiva za končne uporabnike ter navsezadnje ovira zagotavljanje storitev v tujini in negativno vpliva na pripravljenost končnih uporabnikov do njihove uporabe. Da bi se zagotovila primerna raven varstva potrošnikov po vsej EU so bila harmonizirana pravila, ki opredeljujejo pravice končnih uporabnikov, vključno z:

- nediskriminacijo med določenimi domačimi storitvami in medevropskimi (mednarodnimi) storitvami znotraj EU (razen če so razlike objektivno upravičene),
- obveznim predpogodbenim in pogodbenim obveščanjem,
- večjo preglednostjo in ukrepi za preprečevanje neprijetnih presenečenj ob prejemu računa,
- pravico do brezplačne prekinitve pogodbe po šestih mesecih (z izjemo preostale vrednosti morebitne subvencionirane opreme ali drugih promocijskih akcij),
- obveznostjo ponudnikov, da zagotovijo neovirano povezavo do vseh vsebin, aplikacij ali storitev, do katerih imajo dostop končni uporabniki – imenovano tudi omrežna nevtralnost – ter hkrati urejajo uporabo ukrepov za upravljanje prometa s strani operaterjev glede splošnega internetnega dostopa. Hkrati je pojasnjen pravni okvir za specializirane storitve z večjo kakovostjo.

Lažja menjava ponudnika (člen 30 poglavja V)

Izboljšana pravila za zamenjavo ponudnika spodbujajo vstop na trg in konkurenco med ponudniki elektronskih komunikacijskih storitev ter končnim uporabnikom omogočajo lažjo izbiro ponudnika, ki najboljše ustreza njihovim posebnim potrebam. Določena so usklajena

načela za postopke zamenjave, kot so stroškovna naravnost, vodenje postopka s strani sprejemnega ponudnika, samodejna prekinitev pogodbe s prenosnim ponudnikom.

Organizacijske in končne določbe (členi 31 do 40 poglavja VI)

To poglavje vsebuje naprej splošne določbe o pristojnostih pristojnih nacionalnih organov za sankcioniranje ter pravila o pristojnosti Komisije za sprejemanje delegiranih ali izvedbenih aktov.

Določene so tudi spremembe okvirnih direktiv ter uredb o gostovanju in BEREC. V zvezi z vnaprejšnjim urejanjem trga in nadaljnjo pristojnostjo nacionalnih regulativnih organov za svoje (nacionalne) trge, se s spremembami želi zlasti pospešiti večjo skladnost in stabilnost po vsej EU pri ocenjevanju trgov in uvajanju regulativnih obveznosti za imetnike enotne odobritve EU s strani nacionalnih regulativnih organov, da se imetniki enotne odobritve EU ne bi soočali z različnimi obveznostmi za isti tržni neuspeh v vsaki državi članici, v kateri poslujejo. Pri tem določbe določajo pristojnost Komisije, da zahteva umik ukrepov, ki so bili naloženi podjetjem z enotno odobritvijo EU, ter pravno varnost pri merilih za ugotavljanje trgov, za katere veljajo taki vnaprejšnji ukrepi, pri čemer se upoštevajo tudi konkurenčne omejitve enakovrednih storitev, ki jih zagotavljajo ponudniki povrhnjih storitev (storitev OTT).

Medtem ko bo uredba o gostovanju III s strukturnimi ukrepi spodbudila večjo konkurenco na trgu, se ne pričakuje, da bi sama po sebi ustvarila razmere, pri katerih bi stranke med potovanjem v tujini brez skrbi posnemale svoje potrošniško vedenje v domači državi članici in tako odpravila dodatne stroške gostovanja po vsej Evropi. Zato se s členom 37 nadgrajuje uredba o gostovanju, saj operaterjem zagotavlja pobude za ponujanje gostovanja po domačih cenah. Predlog uvaja prostovoljen mehanizem za mobilne operaterje, da vstopijo v dvostranske ali večstranske sporazume o gostovanju, ki jim omogočajo, da vključijo veleprodajne stroške gostovanja in do julija 2016 postopno uvedejo storitve gostovanja po domačih cenah, pri tem pa omejijo tveganje cenovne arbitraže. Taki sporazumi o gostovanju kot taki niso novost na trgu. Sporazumi o gostovanju že obstajajo in udeležencem omogočajo (če je to v skladu z zakonodajo o konkurenci) ustvarjanje ekonomij obsega pri zagotavljanju storitev gostovanja na enak način kot med pogodbenimi strankami. Vendar predlog vsebuje zahtevo, da se jih uradno sporoči, da bi se izboljšala preglednost. Namen predlagane prostovoljne ureditve je, da se take legitimne ekonomije obsega razširijo z zagotavljanjem storitev gostovanja po domačih cenah in pod pogoji, ki zagotavljajo, da je gostovanje mogoče po vsej Uniji in da bodo od takih ponudb sčasoma imeli koristi potrošniki po vsej Uniji. Hkrati predlog zagotavlja potrebno ravnovesje, ki operaterjem omogoča, da prilagodijo maloprodajne ponudbe in postopno zagotovijo koristi vsem svojim odjemalcem. Brez dvostranskih in večstranskih sporazumov o gostovanju je nerealno pričakovati, da bi bil operater sam sposoben v predvidenem časovnem okviru zagotoviti gostovanje po vsej Uniji po domačih cenah.

Končno, spremembe uredbe BEREC so potrebne, da se organu zagotovi večjo stabilnost in omogoči bolj strateška vloga, zlasti z imenovanjem poklicnega predsednika s triletnim mandatom.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Predlagana uredba ne vpliva na proračun Unije.

Zlasti predlog spremembe Uredbe (ES) št. 1211/2009 ne vpliva na število delovnih mest v kadrovskem načrtu ali na finančni prispevek EU za organ BEREC in je v skladu z vrednostmi iz sporočila Evropskemu parlamentu in Svetu (COM(2013)519 final.).

Predlog

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

**o ukrepih za evropski enotni trg elektronskih komunikacij in doseganje povezane celine
ter spremembi direktiv 2002/20/ES, 2002/21/ES in 2002/22/ES ter uredb
(ES) št. 1211/2009 in (EU) št. 531/2012**

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije, zlasti člena 114 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora¹²,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij¹³,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Evropa mora izkoristiti vse vire rasti, da bi izšla iz krize, ustvarila delovna mesta ter ponovno postala konkurenčna. Obnovitev gospodarske rasti in ustvarjanja delovnih mest v Uniji je cilj strategije Evropa 2020. Evropski svet je na zasedanju spomladi leta 2013 poudaril pomen digitalnega enotnega trga za rast in pozval k sprejetju konkretnih ukrepov za vzpostavitev enotnega trga informacijskih in komunikacijskih tehnologij (IKT). V skladu s cilji strategije Evropa 2020 in tem pozivom je namen te uredbe, da se z dopolnitvijo in prilagoditvijo obstoječega regulativnega okvira Unije za elektronske komunikacije vzpostavi enotni trg elektronskih komunikacij.
- (2) Digitalna agenda za Evropo, ki je ena od vodilnih pobud strategije Evropa 2020, je že potrdila nepogrešljivost IKT in omrežne povezljivosti za razvoj našega gospodarstva in družbe. Da bi Evropa lahko izkoristila prednosti digitalne preobrazbe, potrebuje Unija dinamičen enotni trg elektronskih komunikacij za vse sektorje in po vsej Evropi. Takšen pravi enotni trg komunikacij bo temelj inovativnega in „pametnega“ digitalnega gospodarstva ter podlaga za enoten digitalni trg, na katerem se lahko spletne storitve neovirano zagotavljajo prek meja.
- (3) Na brezhibno delujočem enotnem trgu elektronskih komunikacij bi bilo treba zagotoviti svobodno zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev za vsako stranko v Uniji in pravico vsakega končnega uporabnika, da izbere najboljšo ponudbo na trgu, pri čemer ga ne sme ovirati razdrobljenost trgov zaradi nacionalnih

¹² UL C, , str. .

¹³ UL C, , str. .

meja. Obstoječi regulativni okvir za elektronske komunikacije te razdrobljenosti ne obravnava v celoti zaradi nacionalnih odobritvenih režimov (namesto splošnega režima na ravni Unije), nacionalnih shem za dodeljevanje spektra, razlik v dostopovnih izdelkih, ki so na voljo ponudnikom elektronskih komunikacij v različnih državah članicah, in različnih naborov veljavnih sektorskih pravil o varstvu potrošnikov. Pravila Unije so v mnogih primerih le izhodiščna in se v državah članicah pogosto različno izvajajo.

- (4) Pravi enotni trg elektronskih komunikacij bi moral spodbujati integracijo trgov in čezmejne ponudbe storitev ter tako spodbujati konkurenco, naložbe ter inovacije v nova in izboljšana omrežja ter storitve. S tem bi pripomogel k izpolnitvi visoko zastavljenih ciljev v zvezi z visokohitrostnimi širokopasovnimi komunikacijami, ki jih določa Evropska digitalna agenda. Naraščajoča razpoložljivost digitalnih infrastruktur in storitev pa bi morala povečati izbiro uporabnikov, kakovost storitev in raznovrstnost vsebin ter prispevati k ozemeljski in družbeni koheziji ter olajšati mobilnost po vsej Uniji.
- (5) Koristi, ki izhajajo iz enotnega trga elektronskih komunikacij, bi bilo treba razširiti na širši digitalni ekosistem, ki vključuje proizvajalce opreme Unije, ponudnike vsebin in aplikacij ter širše gospodarstvo s sektorji, kot so bančništvo, avtomobilska industrija, logistika ter maloprodajni, energijski in prometni sektor, ki bi s povezljivostjo izboljšali svojo produktivnost, npr. prek vsesplošnih aplikacij v oblaku, med seboj povezanih objektov in možnosti za zagotavljanje integriranih storitev za različne dele podjetij. Javne uprave in zdravstveni sektor bi morali izkoristiti tudi širšo razpoložljivost storitev e-uprave in e-zdravja. Na trgu elektronskih komunikacij bi se lahko povečala tudi ponudba kulturnih vsebin in storitev ter kulturna raznovrstnost na splošno. Zagotavljanje povezljivosti prek elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev je tako pomembno za širše gospodarstvo in družbo, da bi bilo treba preprečiti neupravičene regulativne ali kakšne koli druge ovire, specifične za ta sektor.
- (6) Namen te uredbe je z ukrepi na treh širših medsebojno povezanih oseh dokončno vzpostaviti enotni trg elektronskih komunikacij. Prvič, zagotoviti bi moral čezmejno svobodno zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev in omrežij v različnih državah članicah, pri čemer bi moral temeljiti na konceptu enotne odobritve EU, ki določa pogoje za zagotavljanje večje skladnosti in predvidljivosti vsebin ter izvajanje sektorske zakonodaje po vsej Uniji. Drugič, pri čezmejnem zagotavljanju elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev je treba omogočiti dostop do bistvenih vložkov po veliko bolj konvergenčnih pogojih ne le za brezžične širokopasovne komunikacije, za katere je ključnega pomena licencirani in nelicencirani spekter, temveč tudi za povezljivost prek fiksne povezave. Tretjič, zaradi uskladitve poslovnih pogojev in povečanja digitalnega zaupanja državljanov bi morala ta uredba uskladiti pravila za zaščito končnih uporabnikov, zlasti potrošnikov. To vključuje pravila glede nediskriminacije, pogodbenih informacij, prekinitve pogodb in zamenjave operaterja ter pravila glede dostopa do spletnih vsebin, aplikacij in storitev ter glede upravljanja prometa, ki ščitijo končne uporabnike in hkrati zagotavljajo neprekinjeno delovanje internetnega ekosistema kot gonilne sile inovacij. Poleg tega bi morali končni uporabniki z nadaljnjo reformo na področju gostovanja pridobiti zaupanje, da med potovanjem po Uniji ostanejo povezani, poleg tega pa bi morale reforme sčasoma postati gonilna sila za usklajeno oblikovanje cen in drugih pogojev v Uniji.

- (7) Ta uredba bi torej morala dopolnjevati sedanji regulativni okvir Unije (Direktivo 2002/19/ES Evropskega parlamenta in Sveta¹⁴, Direktivo 2002/20/ES Evropskega parlamenta in Sveta¹⁵, Direktivo 2002/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta¹⁶, Direktivo 2002/22/ES Evropskega parlamenta in Sveta¹⁷, Direktivo 2002/58/ES Evropskega parlamenta in Sveta¹⁸, Direktivo Komisije 2002/77/ES¹⁹ ter Uredbo (ES) št. 1211/2009 Evropskega parlamenta in Sveta²⁰, Uredbo (EU) št. 531/2012 Evropskega parlamenta in Sveta²¹ ter Sklep št. 243/2012/EU Evropskega parlamenta²²) in relevantno nacionalno zakonodajo, sprejeto v skladu z zakonodajo Unije, in sicer tako, da bi s posledičnimi spremembami obstoječih direktiv ter Uredbe (EU) št. 531/2012 uvedla posebne pravice in obveznosti za ponudnike elektronskih komunikacij in končne uporabnike ter tako zagotovila večjo konvergenco ter nekatere vsebinske spremembe v skladu s konkurenčnejšim enotnim trgom.
- (8) Pri ukrepih iz te uredbe je upoštevano načelo tehnološke nevtralnosti, kar pomeni, da ne nalagajo ali diskriminirajo uporabe določene vrste tehnologije.
- (9) Zagotavljanje čezmejnih elektronskih komunikacij še vedno trpi zaradi večjih upravnih bremen, kot jih povzročajo ovire zaradi nacionalnih meja. Zlasti morajo čezmejni ponudniki še vedno uradno obveščati pristojne organe in plačevati prispevke v posameznih državah članicah gostiteljicah. Za imetnike enotne odobritve EU bi bilo treba vzpostaviti en sam sistem uradnega obveščanja v državi članici, v kateri imajo glavni sedež (matični državi članici), s čimer bi se zmanjšalo upravno breme za čezmejne operaterje. Enotna odobritev EU bi se morala uporabljati pri vsakem podjetju, ki zagotavlja ali namerava zagotavljati elektronske komunikacijske storitve in omrežja v več kot eni državi članici, s čimer bi lahko v vsaki posamezni državi članici uživalo pravice, povezane s svobodo do zagotavljanja elektronskih komunikacijskih storitev in omrežij v skladu s to uredbo. Enotna odobritev EU, ki opredeljuje pravni okvir za operaterje elektronskih komunikacijskih storitev v državah članicah na podlagi splošne odobritve v matični državi članici, bi morala zagotavljati

¹⁴ Direktiva 2002/19/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o dostopu do elektronskih komunikacijskih omrežij in pripadajočih naprav ter o njihovem medomrežnem povezovanju (Direktiva o dostopu) (UL L 108, 24.4.2002, str. 7).

¹⁵ Direktiva 2002/20/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o avtorizaciji elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev (Direktiva o avtorizaciji) (UL L 108, 24.4.2002, str. 21).

¹⁶ Direktiva 2002/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 skupnem regulativnem okviru za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (okvirna direktiva) (UL L 108, 24.4.2002, str. 33).

¹⁷ Direktiva 2002/22/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o univerzalni storitvi in pravicah uporabnikov v zvezi z elektronskimi komunikacijskimi omrežji in storitvami (Direktiva o univerzalni storitvi) (UL L 108, 24.4.2002, str. 51).

¹⁸ Direktiva 2002/58/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. julija 2002 o obdelavi osebnih podatkov in varstvu zasebnosti na področju elektronskih komunikacij (Direktiva o zasebnosti in elektronskih komunikacijah) (UL L 201, 31.7.2002, str. 37).

¹⁹ Direktiva Komisije 2002/77/ES z dne 16. septembra 2002 o konkurenci na trgih za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (UL L 249, 17.9.2002, str. 21).

²⁰ Uredba (ES) št. 1211/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o ustanovitvi Organa evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije (BEREC) in Urada (UL L 337, 18.12.2009, str. 1).

²¹ Uredba (EU) št. 531/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2012 o gostovanju v javnih mobilnih komunikacijskih omrežjih v Uniji (UL L 172, 30.6.2012, str. 10).

²² Sklep št. 243/2012/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2012 o vzpostavitvi večletnega programa politike radijskega spektra (UL L 81, 21.3.2012, str. 7).

učinkovito svobodo do zagotavljanja elektronskih komunikacijskih storitev in omrežij v vsej Uniji.

- (10) Čezmejno zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev ali omrežij lahko poteka v različnih oblikah, odvisno od več dejavnikov, kot so vrsta zagotovljenega omrežja ali storitev, obseg potrebne fizične infrastrukture ali število naročnikov v različnih državah članicah. Namen čezmejnega zagotavljanja elektronskih komunikacijskih storitev ali upravljanja elektronskega komunikacijskega omrežja v več kot eni državi članici se lahko dokaže z dejavnostmi, kot so pogajanja o sporazumih o dostopu do omrežij v določeni državi članici ali trženje prek internetne strani v jeziku ciljne države članice.
- (11) Ne glede na to, kako se ponudnik odloči, da bo upravljal elektronska komunikacijska omrežja ali zagotavljal čezmejne elektronske komunikacijske storitve, bi moral biti regulativni režim, ki se uporablja za evropskega ponudnika elektronskih komunikacij, nevtralen glede poslovnih odločitev, ki so osnova za organizacijo nalog in dejavnosti v državah članicah. Zato bi se morala matična država članica evropskega ponudnika elektronskih komunikacij ne glede na korporativno strukturo podjetja šteti za državo članico, v kateri se sprejemajo strateške odločitve v zvezi z zagotavljanjem elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev.
- (12) Enotna odobritev EU bi morala temeljiti na splošni odobritvi v matični državi članici. Zanj ne bi smeli veljati pogoji, ki se že uporabljajo na podlagi druge obstoječe nacionalne zakonodaje, ki ni specifična za sektor elektronskih komunikacij. Poleg tega bi morale določbe te uredbe in Uredbe (EU) št. 531/2012 veljati tudi za ponudnike evropskih elektronskih komunikacij.
- (13) Večina pogojev, specifičnih za sektor, na primer glede dostopa do omrežij, varnosti in celovitosti omrežij ali dostopa do storitev v sili, je močno vezana na kraj, kjer se nahaja omrežje ali zagotavlja storitev. Zato lahko za evropskega ponudnika elektronskih komunikacij veljajo pogoji, ki se uporabljajo v državah članicah, v katerih posluje, razen če ta uredba določa drugače.
- (14) Če države članice od sektorja zahtevajo, da prispeva k financiranju obveznosti univerzalne storitve in upravnih stroškov nacionalnih regulativnih organov, bi morali biti merila in postopki za porazdelitev prispevkov sorazmerni in nediskriminacijski do evropskih ponudnikov elektronskih komunikacij, da se prepreči oviranje čezmejnega vstopa na trg, zlasti novih tržnih udeležencev in manjših operaterjev; pri prispevkih posameznih podjetij bi zato morala biti upoštevana tržni delež v smislu prometa, ustvarjenega v zadevni državi članici, in prag *de minimis*.
- (15) Zagotoviti je treba, da v podobnih okoliščinah različne države članice evropskih ponudnikov elektronskih komunikacij ne diskriminirajo in da se na enotnem trgu uporabljajo med seboj usklajene regulativne prakse, zlasti pri ukrepih, ki spadajo v področje uporabe člena 15 ali 16 Direktive 2002/21/ES ali člena 5 ali 8 Direktive 2002/19/ES. Evropski ponudniki elektronskih komunikacij bi zato morali imeti pravico do enake obravnave v različnih državah članicah v objektivno enakih situacijah, s čimer bi se omogočilo bolj integrirano večozemeljsko poslovanje. Poleg tega bi morali biti v takih primerih v Uniji vzpostavljeni posebni postopki za pregled osnutkov sklepov o ukrepih po členu 7a Direktive 2002/21/ES, da bi se izognili neupravičenim razhajanjem v obveznostih, ki se za evropske ponudnike elektronskih komunikacij uporabljajo v različnih državah članicah.

- (16) Med matično državo članico in vsako državo članico gostiteljico evropskih ponudnikov elektronskih komunikacij bi bilo treba razporediti regulativne in nadzorne pristojnosti, da se zmanjšajo ovire za vstop in hkrati zagotovi, da ti ponudniki ustrezno upoštevajo veljavne pogoje za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev in omrežij. Medtem ko bi moral vsak nacionalni regulatorni organ nadzorovati izpolnjevanje pogojev, ki se uporabljajo na njegovem ozemlju v skladu z zakonodajo Unije, vključno s pomočjo sankcij in vmesnih ukrepov, bi zato moral samo nacionalni regulativni organ v matični državi članici imeti pravico, da začasno prekliče ali umakne pravice evropskega ponudnika elektronskih komunikacij do zagotavljanja elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev v vsej Uniji ali njenem delu.
- (17) Radiofrekvenčni spekter je javna dobrina in bistven vir za notranji trg mobilnih, brezžičnih širokopasovnih in satelitskih komunikacij v Uniji. Razvoj brezžičnih širokopasovnih komunikacij prispeva k izvajanju Evropske digitalne agende, zlasti k doseganju cilja glede zagotavljanja dostopa do širokopasovne povezave s hitrostjo najmanj 30 Mb/s do leta 2020 za vse državljane Unije ter zagotavljanja največje možne hitrosti in zmogljivosti širokopasovnih povezav v Uniji. Vendar Unija pri širjenju in gostoti zadnje generacije brezžičnih širokopasovnih tehnologij, ki so potrebne za doseganje navedenih ciljev politike, zaostaja za drugimi pomembnimi svetovnimi regijami, kot so Severna Amerika, Afrika in deli Azije,. Postopek izdajanja odobritev in zagotavljanja razpoložljivosti pasu 800 MHz za brezžične širokopasovne komunikacije je razdrobljen, saj več kot polovica države članice zaprosi za odstopanje ali tega iz drugih razlogov ne stori do roka iz programa za politiko radiofrekvenčnega spektra (RSPP) iz Odločbe 243/2012 Evropskega parlamenta in Sveta²³, kar priča o nujnosti ukrepanja v okviru RSPP. Ukrepi Unije za usklajitev pogojev glede razpoložljivosti in učinkovite uporabe radiofrekvenčnega spektra za brezžične širokopasovne komunikacije v skladu z Odločbo 676/2002/ES Evropskega parlamenta in Sveta²⁴ ne zadostujejo za odpravo tega problema.
- (18) Izvajanje različnih nacionalnih politik ustvarja neskladnost in razdrobljenost na notranjem trgu ter tako ovira nadaljnje širjenje vseevropskih storitev in dokončno vzpostavitev notranjega trga brezžičnih širokopasovnih komunikacij. Zlasti bi lahko ustvarilo neenake pogoje za dostop do teh storitev in oviralo konkurenco med podjetji s sedežem v različnih državah članicah, naložbe v naprednejša omrežja in tehnologije ter pojav inovativnih storitev, s čimer bi državljane in podjetja prikrajšalo za vsesplošne visokokakovostne integrirane storitve, operaterje brezžičnih širokopasovnih omrežij pa oviralo pri povečevanju učinkovitosti, ki bi ga zagotovilo obsežnejše in bolj integrirano poslovanje. Zato bi morali razvoj širšega integriranega kritja z naprednimi brezžičnimi širokopasovnimi komunikacijskimi storitvami po Uniji spremljati ukrepi na ravni Unije, ki se nanašajo na nekatere vidike dodeljevanja radiofrekvenčnega spektra. Hkrati bi morale države članice obdržati pravico, da sprejmejo ukrepe, s katerimi svoj radiofrekvenčni spekter organizirajo za potrebe javnega reda, javne varnosti in obrambe.
- (19) Ponudnikom elektronskih komunikacijskih storitev, vključno z mobilnimi operaterji ali konzorciji takih operaterjev, bi morale biti omogočeno, da v dolgoročno korist

²³ Sklep št. 243/2012/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2012 o vzpostavitvi večletnega programa politike radijskega spektra, UL L 81, 21.3.2012.

²⁴ Odločba št. 676/2002/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o regulativnem okviru za politiko radijskega spektra v Evropski skupnosti (Odločba o radijskem spektru) (UL L 108, 24.4.2002, str. 1).

končnih uporabnikov skupaj organizirajo učinkovito in cenovno dostopno pokritost velikega dela ozemlja Unije ter tako uporabljajo radiofrekvenčni spekter v več državah članicah pod podobnimi pogoji, postopki, stroški, časovnimi načrti, trajanjem v usklajenih pasovih ter dopolnilnimi paketi radiofrekvenčnega spektra, kakršna je kombinacija nižjih in višjih frekvenc za pokritost gosto in redkeje poseljenih območij. Pobude za večjo usklajenost in skladnost bi prav tako izboljšale predvidljivost okolja naložb v omrežja. Takšno predvidljivost bi močno podprla tudi jasna politika v prid dolgoročne veljavnosti pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra, ne da bi pri tem posegala v časovno neomejenost takih pravic v nekaterih državah članicah, vendar vseeno bila povezana z jasnimi pogoji za prenos, zakup ali souporabo dela celotnega radiofrekvenčnega spektra, za katerega velja takšna posamezna pravica do uporabe.

- (20) Usklajenost in skladnost pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra bi se morali izboljšati vsaj pri pasovih, ki so bili usklajeni za brezžične fiksne, nomadske in mobilne širokopasovne komunikacije. To vključuje pasove, opredeljene na ravni ITU za napredne sisteme mednarodne mobilne telekomunikacije (IMT), ter pasove, ki se uporabljajo za radijska lokalna omrežja (RLAN), kot sta pasova 2,4 GHz in 5 GHz. Vključeni bi morali biti tudi pasovi, ki jih bo mogoče uskladiti za brezžične širokopasovne komunikacije v prihodnosti, kakor določata člen 3(b) programa za politiko radiofrekvenčnega spektra in mnenje Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra o strateških izzivih, s katerimi se sooča Evropa pri obravnavanju naraščajočega povpraševanja po radiofrekvenčnem spektru za brezžične širokopasovne storitve, sprejetem 13. junija 2013, na primer v bližnji prihodnosti pasovi 700 MHz, 1,5 GHz in 3,8–4,2 GHz.
- (21) K usklajenosti različnih nacionalnih postopkov za dodeljevanje radiofrekvenčnega spektra bi pripomogle jasnejše določbe o merilih glede časovnega načrta odobritvenih postopkov; obdobjem, za katero se dodeli pravica do uporabe, prispevki in načini plačila prispevkov; obveznostmi glede zmogljivosti in pokritosti; opredelitvijo obsega radiofrekvenčnega spektra in spektrskih blokov, za katere se uporablja odobritveni postopek; objektivnimi zahtevami glede pragov za spodbujanje učinkovite konkurence; pogoji za trgovanje s pravicami uporabe, vključno s pogoji souporabe.
- (22) Omejitev obremenitve zaradi prispevkov na nujne prispevke, potrebne za optimalno upravljanje radiofrekvenčnega spektra, z uravnoteženim razmerjem med takojšnjimi plačili in rednimi prispevki, bi spodbudila naložbe v infrastrukturo in širjenje tehnologije ter končnim uporabnikom zagotovila s tem povezane stroškovne prednosti.
- (23) Bolj hkratno dodeljevanje radiofrekvenčnega spektra in posledično širjenje brezžičnih širokopasovnih povezav po vsej Uniji bi morale prispevati k doseganju učinkov obsega v s tem povezanih sektorjih, kot sta sektorja omrežne opreme in terminalskih naprav. Ti sektorji bi zato lahko bolj upoštevali pobude in politike Unije glede uporabe radiofrekvenčnega spektra kot do sedaj. Zato bi bilo treba določiti usklajevalni postopek za časovne načrte za dodeljevanje pasov in minimalno ali skupno trajanje pravic uporabe v takih pasovih.
- (24) Pri drugih glavnih vsebinskih pogojih, ki so lahko vezani na pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra za brezžične širokopasovne povezave, bi usklajeno izvajanje regulativnih načel in meril iz te uredbe s strani posameznih držav članic podprlo usklajevalni mehanizem, ki bi Komisiji in pristojnim organom drugih držav članic omogočil, da predložijo pripombe, preden določena država članica dodeli

pravice do uporabe, Komisija pa bi imela možnost, da ob upoštevanju stališč držav članic prepreči izvajanje predlogov, za katere meni, da niso v skladu s pravom Unije.

- (25) Glede na masivno rast povpraševanja po radiofrekvenčnem spektru za brezžične širokopasovne povezave bi bilo treba spodbujati rešitve za alternativni spektrsko učinkovit dostop do brezžičnih širokopasovnih povezav. To vključuje uporabo brezžičnih dostopovnih sistemov majhne moči za obratovanje v maloobmočnem dosegu, na primer tako imenovanih žarišč (*hotspots*) radijskih lokalnih omrežij (RLAN, znanih tudi kot „Wi-Fi“), kot tudi omrežij majhnih celičnih dostopovnih točk majhne moči (imenovanih tudi femto-, piko- ali metrocelice).
- (26) Dopolnilni brezžični dostopovni sistemi, kakršen je RLAN, zlasti javno dostopne dostopovne točke RLAN, končnim uporabnikom vedno bolj omogočajo dostop do interneta, mobilnim operaterjem pa razbremenitev mobilnega prometa, pri čemer uporabljajo vire usklajenega radiofrekvenčnega spektra, ne da bi za to potrebovali posamezno odobritev ali pravico do uporabe radiofrekvenčnega spektra .
- (27) Večino dostopovnih točk RLAN za enkrat uporabljajo zasebni uporabniki kot lokalno brezžično podaljšanje njihove širokopasovne povezave. Če se končni uporabniki v okviru omejitev naročniškega razmerja za dostop do interneta odločijo za delitev dostopa do njihovega omrežja RLAN z drugimi, bi morala razpoložljivost velikega števila takšnih dostopovnih točk, zlasti na gosto poseljenih območjih, s ponovno uporabo radiofrekvenčnega spektra čim bolj povečati zmogljivost brezžičnega podatkovnega prenosa in vzpostaviti stroškovno učinkovito dopolnilno brezžično širokopasovno infrastrukturo, ki bi bila dostopna drugim končnim uporabnikom. Zato bi bilo treba odpraviti ali preprečiti nepotrebne omejitve, ki končne uporabnike ovirajo pri delitvi dostopa do njihovih dostopovnih točk RLAN z drugimi končnimi uporabniki ali pri povezovanju do takšnih dostopovnih točk.
- (28) Poleg tega bi bilo treba odpraviti tudi nepotrebne omejitve za uvedbo in medsebojno povezovanje dostopovnih točk RLAN. Javni organi ali izvajalci javnih storitev v svojih prostorih vse pogostejše uporabljajo dostopovne točke RLAN za lastne namene (na primer, da jih lahko uporablja njihovo osebje), da bi poenostavili stroškovno učinkovit dostop državljanov do storitev e-uprave ali podprli zagotavljanje pametnih javnih storitev z informacijami v realnem času, na primer za javni prevoz ali upravljanje prometa. Ti organi bi lahko zagotovili dostop do takšnih dostopovnih točk tudi za državljane na splošno, in sicer kot pomožno storitev tistim storitvam, ki jih ponujajo javnosti v takih prostorih, to pa jim bi moralo biti omogočeno v skladu s pravili konkurence in javnega naročanja. Ponudnik, ki zagotavlja lokalni dostop do elektronskih komunikacijskih omrežij v zasebnih prostorih ali v njihovi okolici oz. v omejenem javnem območju kot pomožno storitev za drugo dejavnost, ki ni odvisna od takega dostopa, kakršna so žarišča RLAN, ki se na tem področju zagotavljajo strankam drugih komercialnih dejavnosti ali splošni javnosti, se ne šteje za ponudnika elektronskih komunikacij.
- (29) Maloobmočne brezžične dostopovne točke majhne moči so zelo majhna in nemoteča oprema, podobna usmerjevalnikom Wi-Fi za domačo uporabo, za katero bi bilo treba na ravni Unije določiti tehnične specifikacije za njihovo uvedbo in uporabo v različnih lokalnih okoljih, za kar je potrebna splošna odobritev, ki ne bi vsebovala neupravičenih omejitev, ki bi izhajale iz urbanističnih ali drugih dovoljenj. Sorazmernost ukrepov, ki določajo tehnične lastnosti za tako uporabo, ki bi izkoristila prednosti splošne odobritve, bi bilo treba zagotoviti z občutno strožjimi lastnostmi, kot

so veljavni najvišji pragovi, določeni z ukrepi Unije za parametre, kakršna je izhodna moč.

- (30) Države članice bi morale zagotoviti, da upravljanje radiofrekvenčnega spektra na nacionalni ravni drugim državam članicam ne preprečuje, da bi uporabljale radiofrekvenčni spekter, do katerega so upravičene, ali izpolnjevale obveznosti glede pasov, za katere uporaba na ravni Unije ni usklajena. Krepitev obstoječih dejavnosti Skupine za politiko radiofrekvenčnega spektra je potrebna, da se zagotovi, da ima vsaka država članica enakopraven dostop do radiofrekvenčnega spektra in da so rezultati usklajevanja usklajeni in izvršljivi.
- (31) Izkušnje pri izvajanju regulativnega okvira Unije kažejo, da obstoječe določbe, ki zahtevajo skladno izvajanje regulativnih ukrepov, skupaj s ciljem prispevanja k razvoju notranjega trga, niso ustvarile zadostnih spodbud za oblikovanje dostopovnih izdelkov na podlagi usklajenih standardov in procesov, zlasti pri fiksnih omrežjih. Pri poslovanju v različnih državah članicah operaterji težko najdejo dostopovne vložke z ustrežno kakovostjo ter stopnjo omrežne in storitvene interoperabilnosti, kadar pa so na voljo, imajo ti vložki različne tehnične lastnosti. To povečuje stroške in predstavlja oviro pri zagotavljanju storitev prek nacionalnih meja.
- (32) Integracija enotnega trga elektronskih komunikacij bi se pospešila z vzpostavitvijo okvira, ki bi opredeljeval določene ključne evropske virtualne izdelke, ki so zlasti pomembni za ponudnike elektronskih komunikacijskih storitev pri zagotavljanju čezmejnih storitev in pri sprejemanju vseevropske strategije v vedno bolj AIPN okolju, ki temelji na ključnih parametrih in minimalnih lastnostih.
- (33) Obravnavati bi bilo treba operativne potrebe, ki jih izpolnjujejo različni virtualni izdelki. Evropski virtualni širokopasovni dostopovni izdelki bi se morali zagotavljati, če mora operater z veliko tržno močjo po Okvirni direktivi in Direktivi o dostopu pod predpisanimi pogoji zagotavljati dostop na določeni dostopovni točki v svojem omrežju. Prvič, učinkovit čezmejni vstop na trg bi bilo treba olajšati z usklajenimi izdelki, ki bi čezmejnemu ponudnikom omogočali začetno zagotavljanje storitev končnim strankam brez zamud ter s predvidljivo in zadostno kakovostjo, vključno s storitvami za poslovne stranke na več lokacijah v različnih državah članicah, kadar bi bilo to potrebno in sorazmerno glede na tržno analizo. Ti usklajeni izdelki bi morali biti na voljo dovolj dolgo, da bi iskalci dostopa in ponudniki lahko načrtovali srednje- in dolgoročne naložbe.
- (34) Drugič, visoko razviti virtualni dostopovni izdelki, ki zahtevajo večje naložbe iskalcev dostopa ter jim omogočajo večji nadzor in diferenciacijo, zlasti z zagotavljanjem dostopa na bolj lokalni ravni, so ključnega pomena za ustvarjanje pogojev za trajnostno konkurenco na notranjem trgu. Te veleprodajne dostopovne izdelke, ki so ključni za dostopovna omrežja naslednje generacije, bi bilo zato treba uskladiti, da se olajšajo čezmejne naložbe. Ti virtualni širokopasovni dostopovni izdelki bi morali biti oblikovani tako, da bi imeli enakovredne funkcije za fizični razvezani dostop, s čimer bi se razširil obseg morebitnih veleprodajnih ukrepov, ki so na voljo nacionalnim regulativnim organom v okviru ocene sorazmernosti v skladu z Direktivo 2002/19/ES.
- (35) Tretjič, treba je uskladiti tudi veleprodajni dostopovni izdelek za zaključne segmente zakupljenih vodov z okrepljenimi vmesniki, da se za najzahtevnejše poslovne uporabnike omogoči čezmejno zagotavljanje povezljivosti storitev, ki so ključnega pomena za nemoteno poslovanje.

- (36) Glede na postopno migracijo na AIPN omrežja pomanjkanje razpoložljivih povezljivostnih izdelkov, ki temeljijo na protokolu IP za različne razrede storitev z zagotovljeno kakovostjo storitev, ki znotraj držav članic in med njimi omogočajo komunikacijske poti po omrežnih domenah in prek meja omrežij, ovira razvoj aplikacij, ki so odvisne od dostopa do drugih omrežij, s čimer se omejujejo tehnološke inovacije. Poleg tega se tako onemogoča obsežnejše širjenje učinkovitosti, ki je povezana z upravljanjem in zagotavljanjem omrežij na podlagi IP in povezljivostnih izdelkov z zagotovljeno ravno kakovosti storitev, zlasti večjo varnostjo, zanesljivostjo in prilagodljivostjo, stroškovno učinkovitostjo in hitrejšim zagotavljanjem storitev, kar prinaša koristi omrežnim operaterjem, ponudnikom storitev in končnim uporabnikom. Zato je nujno potreben usklajen pristop k oblikovanju in dostopnosti teh izdelkov pod razumnimi pogoji, po potrebi vključno z navzkrižnim zagotavljanjem med zadevnimi podjetji elektronskih komunikacij.
- (37) Uvedba evropskih virtualnih širokopasovnih dostopovnih izdelkov v skladu s to uredbo bi se morala upoštevati v oceni nacionalnih regulativnih organov o najustreznejših ukrepih glede dostopa do omrežij operaterjev z znatno tržno močjo, pri čemer bi bilo treba preprečiti prekomerno urejanje zaradi preštevilnih veleprodajnih dostopovnih izdelkov, ne glede na to, ali se naložijo na podlagi tržne analize ali pod drugimi pogoji. Uvedba evropskih virtualnih dostopovnih izdelkov sama po sebi zlasti ne bi smela povečati števila reguliranih dostopovnih izdelkov, naloženih določenemu operaterju. Poleg tega obveznost nacionalnih regulativnih organov, ki se naloži s sprejetjem te uredbe, da ocenijo, ali bi se moral namesto obstoječih ukrepov za veleprodajni dostop uvesti evropski virtualni širokopasovni dostopovni izdelek in ali je uvedba evropskega virtualnega širokopasovnega dostopovnega izdelka primerna v okviru prihodnjih pregledov trga, s katerimi opredelijo podjetja s pomembno tržno močjo, ne bi smela vplivati na njihovo odgovornost za določanje najprimernejših in sorazmernih ukrepov za obravnavanje ugotovljenih težav glede konkurence v skladu s členom 16 Direktive 2002/21/ES.
- (38) Zaradi regulativne predvidljivosti bi morala zakonodaja odražati tudi ključne elemente razvijajoče se prakse odločanja v okviru veljavnega pravnega okvira, ki vplivajo na pogoje, pod katerimi se veleprodajni dostopovni izdelki, vključno z evropskimi virtualnimi veleprodajnimi dostopovnimi izdelki, zagotavljajo za dostopovna omrežja naslednje generacije. Ti bi morali vključevati določbe, ki odražajo pomembnost razmerja med konkurenčnimi omejitvami alternativnih infrastruktur za fiksne in brezžične komunikacije, učinkovitim zagotavljanjem nediskriminacijskega dostopa in obstoječo ravno konkurence v smislu cen, izbire in kakovosti na maloprodajni ravni za analizo veleprodajnih dostopovnih trgov in zlasti za vprašanje, ali obstaja potreba po nadzoru cen takega dostopa do dostopovnih omrežij naslednje generacije. Od slednjega so odvisne koristi za končne uporabnike. Na primer z oceno vsakega posameznega primera v skladu s členom 16 Direktive 2002/21/ES ter ne glede na oceno pomembne tržne moči in izvajanja pravil EU o konkurenci lahko nacionalni regulativni organi presodijo, da so tržni pogoji v prisotnosti dveh fiksnih dostopovnih omrežij naslednje generacije dovolj konkurenčni, da lahko omogočijo nadgradnje omrežij in razvoj v smeri zagotavljanja ultra hitrih storitev, kar je eden od pomembnih parametrov konkurence na maloprodajni ravni.
- (39) Predpostavlja se, da bo okrepljena konkurenca na enotnem trgu privedla do postopnega zmanjšanja sektorskega urejanja na podlagi tržnih analiz. Eden od rezultatov dokončne vzpostavitve enotnega trga bi dejansko moral biti večji poudarek na učinkoviti konkurenci na zadevnih trgih z naknadno uporabo konkurenčnega prava,

ki vedno bolj velja za zadostnega pri zagotavljanju delovanja trga. Da bi se pravna jasnost in predvidljivost regulativnih pristopov zagotovila prek meja, bi bilo treba določiti jasna in zavezujoča merila, na podlagi katerih bi se ocenilo, ali določeni trg še vedno upravičuje uvedbo predhodnih regulativnih obveznosti na podlagi obstoječih ozkih grl in možnosti za konkurenco, zlasti na infrastrukturi temelječo konkurenco, ter pogojev za konkurenco na maloprodajni ravni glede parametrov, kot so cene, izbira in kakovost, ki so nenazadnje tisti, ki so pomembni za končne uporabnike in globalno konkurenčnost gospodarstva EU. S tem bi se podprli postopni pregledi seznama trgov, ki so lahko predmet naknadne regulacije, nacionalnim regulativnim organom pa bi to pomagalo, da se osredotočijo na dele trga, na katerih konkurenca še ni učinkovita, in sicer na konvergenten način. Vzpostavitev resnično enotnega trga elektronskih komunikacij lahko vpliva tudi na geografski obseg trgov, tako za namene sektorskega urejanja na podlagi konkurenčnih načel kot tudi za namene izvajanja samega konkurenčnega prava.

- (40) Razlike v nacionalnem izvajanju sektorskih predpisov o zaščiti končnih uporabnikov ustvarjajo velike ovire za enotni digitalni trg, zlasti zaradi povečanih stroškov usklajevanja za ponudnike javnih elektronskih komunikacij, ki želijo storitve ponuditi v več državah članicah. Poleg tega razdrobljenost in negotovost glede ravni zaščite v različnih državah članicah spodkopava zaupanje končnih uporabnikov in jih odvrča od nakupovanja elektronskih komunikacijskih storitev v tujini. Da bi dosegli cilj Unije glede odprave ovir na notranjem trgu je treba obstoječe različne nacionalne pravne ukrepe nadomestiti z enotnim in v celoti usklajenim naborom sektorskih pravil, ki bo zagotovil visoko skupno raven varstva končnih uporabnikov. Takšna popolna uskladitev pravnih določb ponudnikom javnih elektronskih komunikacij ne bi smela preprečevati, da končnim uporabnikom ponudijo pogodbene dogovore, ki presegajo to raven varstva.
- (41) Ker ta uredba usklajuje samo nekatera sektorska pravila, ne sme posegati v splošna pravila o varstvu potrošnikov, kot jih določajo akti Unije in nacionalna zakonodaja, ki jih izvaja.
- (42) Če se določbe v poglavjih 4 in 5 te uredbe nanašajo na končne uporabnike, se takšne določbe uporabljajo ne le za potrošnike, temveč tudi za druge kategorije končnih uporabnikov, predvsem za mikropodjetja. Končni uporabniki, razen potrošnikov, se lahko na lastno zahtevo z individualno pogodbo dogovorijo za odstopanje od nekaterih določb.
- (43) Dokončna vzpostavitev enotnega trga elektronskih komunikacij zahteva, da se odpravijo ovire in končnim uporabnikom tako omogoči dostop do elektronskih komunikacijskih storitev po vsej Uniji. Javni organi zato ne bi smeli vzpostavljati ali ohranjati ovir za čezmejne nakupe takih storitev. Ponudniki javnih elektronskih komunikacij ne bi smeli preprečevati ali omejevati dostopa oz. diskriminirati končnih uporabnikov na podlagi njihovega državljanstva ali države članice prebivališča. Razlikovanje pa je mogoče na podlagi objektivno upravičenih razlik v stroških, tveganjih in tržnih pogojev, kakršne so spremembe povpraševanja in določanje cen s strani konkurentov.
- (44) Zelo velike razlike v cenah še vedno obstajajo pri fiksnih in mobilnih komunikacijah, domačih govornih in sporočilnih komunikacijah ter zaključevanju komunikacij v drugi državi članici. Velike razlike med državami, operaterji in tarifnimi paketi ter med mobilnimi in fiksnimi storitvami še naprej vplivajo na ranljivejše skupine potrošnikov in predstavljajo oviro za nemoteno komunikacijo znotraj Unije. Stanje je takšno kljub

bistvenemu zmanjšanju cen zaključevanja klicev v različnih državah članicah in konvergenci v absolutnem smislu ter nizkim cenam na tranzitnih trgih. Poleg tega bi se morali s preходом na AIPN okolje elektronskih komunikacij v določenem času dodatno znižati stroški. Kakršne koli večje razlike v maloprodajnih tarifah med domačimi fiksnimi medkrajevnimi komunikacijami, med katere se ne štejejo komunikacije znotraj enega lokalnega območja, kot ga opredeljuje geografska območna koda v nacionalnem načrtu oštevilčenja, in fiksnimi komunikacijami, ki se zaključijo v drugi državi članici, bi zato bilo treba utemeljiti na podlagi objektivnih meril. Maloprodajne tarife za mednarodne mobilne komunikacije ne bi smele biti višje od evropskih govornih tarif in evropskih sporočilnih tarif za regulirane gostujoče klice oz. sporočila SMS, ki jih določa Uredba (EU) št. 531/2012, razen če so utemeljene z objektivnimi merili. Takšna merila lahko vključujejo dodatne stroške ter razumne s tem povezane zgornje meje. Drugi objektivni dejavniki lahko vključujejo razlike v s tem povezani cenovni prožnosti in lahki dostopnosti za vse končne uporabnike do alternativnih tarif ponudnikov javnih elektronskih komunikacij, ki čezmejne komunikacije v Uniji ponujajo z majhnim doplačilom ali brez doplačila, ali do storitev informacijske družbe s primerljivimi funkcijami, pod pogojem, da ponudniki končne uporabnike aktivno obvestijo o takšnih alternativah.

- (45) Internet se je v preteklih desetletjih razvijal kot odprta platforma za inovacije z majhnimi ovirami za dostop končnih uporabnikov, ponudnikov vsebin in aplikacij ter ponudnikov internetnih storitev. Obstoječi regulativni okvir je namenjen spodbujanju možnosti za končne uporabnike, da imajo dostop do informacij in jih razširjajo ali da uporabljajo aplikacije in storitve po lastni izbiri. Nedavno pa je poročilo Organa evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije (BEREC) o upravljanju spletnega prometa, objavljeno maja 2012 v študiji o delovanju trga internetnega dostopa in njegovem zagotavljanju z vidika potrošnikov, ki jo je naročila Izvajalska agencija za zdravje in potrošnike in je bila objavljena decembra 2012, pokazalo, da je znatno število končnih uporabnikov oškodovanih zaradi praks upravljanja spletnega prometa, ki onemogočajo ali upočasnjujejo določene aplikacije. Za odpravo teh trendov so potrebna jasna pravila na ravni Unije, da bi internet ostal odprta platforma in da se prepreči razdrobljenost enotnega trga zaradi ukrepov posameznih držav članic.
- (46) Svoboda končnih uporabnikov, da imajo dostop do informacij in zakonitih vsebin ter jih razširjajo ter da uporabljajo storitve po lastni izbiri, je pogojena s pravom Unije in nacionalno zakonodajo, ki je z njim skladna. Ta uredba opredeljuje meje za omejevanje te svobode s strani ponudnikov javnih elektronskih komunikacij, vendar ne posega v drugo zakonodajo Unije, vključno z avtorskimi pravicami in Direktivo 2000/31/ES.
- (47) V odprtem internetu ponudniki javnih elektronskih komunikacij v okviru pogodbeno dogovorjenih omejitev glede podatkovnih količin in podatkovnih hitrosti za internetne dostopovne storitve ne bi smeli onemogočati in upočasnjevati specifičnih vsebin, aplikacij, storitev ali posebnih razredov le-teh oz. jim zmanjševati kakovosti ali jih diskriminacijsko obravnavati, razen v primeru omejenega števila smiselnih ukrepov za upravljanje spletnega prometa, ki morajo biti pregledni, sorazmerni in nediskriminacijski. Smiselno upravljanje spletnega prometa obsega preprečevanje ali oviranje hudih kaznivih dejanj, vključno s prostovoljnimi ukrepi ponudnikov za preprečevanje dostopa do otroške pornografije in njenega razširjanja. Čim večje zmanjšanje učinkov prezasedenosti omrežja bi se moralo šteti za smiselno pod pogojem, da je omrežna prezasedenost le začasna ali da do nje pride samo v izjemnih okoliščinah.

- (48) Količinske tarife bi se morale šteti za združljive z načelom odprtega interneta, če končnim uporabnikom omogočajo, da na podlagi preglednih informacij o pogojih in posledicah takšne izbire izberejo tarifo, ki ustreza njihovi običajni podatkovni porabi. Hkrati bi take tarife ponudnikom javnih elektronskih komunikacij omogočile, da zmogljivosti omrežij bolje prilagodijo na pričakovane podatkovne količine. Bistveno je, da so končni uporabniki popolnoma obveščeni, preden sprejmejo dogovor o omejitvah podatkovne količine ali hitrosti in veljavnih tarifah, da lahko stalno spremljajo porabo in da se jim zlahka povečajo razpoložljive količine podatkov, če tako želijo.
- (49) Poleg tega končni uporabniki povprašujejo po storitvah in aplikacijah, za katere je potrebna povečana zagotovljena raven kakovosti, ki jo ponujajo ponudniki javnih elektronskih komunikacij ali ponudniki vsebin, aplikacij ali storitev. Take storitve lahko med drugim obsegajo radiodifuzijo prek internetnega protokola (IP-TV), videokonference in nekatere zdravstvene aplikacije. Končni uporabniki bi zato morali imeti tudi možnost, da s ponudniki javnih elektronskih komunikacij ali ponudniki vsebin, aplikacij ali storitev sklenejo sporazume o zagotavljanju specializiranih storitev z okrepljeno kakovostjo storitev.
- (50) Poleg tega ponudniki vsebin, aplikacij in storitev povprašujejo po zagotavljanju prenosnih storitev, ki temeljijo na prožnih parametrih kakovosti, vključno z nižjimi prednostnimi ravni za časovno neodvisen spletni promet. Možnost ponudnikov vsebin, aplikacij in storitev, da se s ponudniki javnih elektronskih komunikacij pogajajo o takšni prilagodljivi ravni kakovosti storitve, je nujno potrebna za zagotavljanje specializiranih storitev, pričakuje pa se, da bo imela pomembno vlogo pri razvoju novih storitev, kakršne so komunikacije stroj-stroj. Hkrati bi morali taki dogovori ponudnikom javnih elektronskih komunikacij omogočiti, da bolje uravnotežijo spletni promet in preprečijo preobremenjenost omrežja. Ponudnikom vsebin, aplikacij in storitev ter ponudnikom javnih elektronskih komunikacij bi zato moralo biti omogočeno, da prosto sklepajo sporazume o specializiranih storitvah z opredeljenimi ravni kakovosti storitve, če takšni sporazumi bistveno ne poslabšajo splošne kakovosti internetnih dostopovnih storitev.
- (51) Nacionalni regulativni organi imajo ključno vlogo pri zagotavljanju, da lahko končni uporabniki svobodo do internetnega dostopa tudi dejansko izvajajo. Nacionalnim regulativnim organom bi bilo zato treba naložiti obveznost spremljanja in poročanja, poskrbeti pa bi morali tudi, da ponudniki javnih elektronskih komunikacij spoštujejo določbe ter zagotavljajo nediskriminacijske internetne dostopovne storitve visoke kakovosti, ki jih specializirane storitve niso poslabšale. Pri oceni morebitnega splošnega poslabšanja internetnih dostopovnih storitev bi morali nacionalni regulativni organi upoštevati parametre kakovosti, npr. časovne načrte in zanesljivostne parametre (prehodni čas, trepetanje in izguba paketa), ravni in učinke prezasedenosti omrežja, dejanske hitrosti v primerjavi z oglaševanimi, zmogljivost internetnih dostopovnih storitev v primerjavi s specializiranimi storitvami ter kakovost, kot jo dojemajo končni uporabniki. Nacionalne regulativne organe bi bilo treba pooblastiti, da vsem posameznim ponudnikom javnih elektronskih komunikacij naložijo zahteve glede minimalne kakovosti storitev, če je to nujno, da se prepreči splošno poslabšanje kakovosti internetnih dostopovnih storitev.
- (52) Ukrepi za zagotavljanje večje preglednosti in primerljivosti cen, tarif in pogojev ter parametrov kakovosti storitev, vključno s parametri, ki se nanašajo na zagotavljanje internetnega dostopa, bi morali povečati možnost končnih uporabnikov, da čim bolj izberejo ponudnike in tako v celoti izkoristijo prednosti konkurence.

- (53) Končni uporabniki bi morali biti pred nakupom storitve ustrezno obveščeni o ceni in vrsti ponujene storitve. Ti podatki bi morali biti na voljo tudi neposredno pred vzpostavitvijo povezave, če za klic na določeno številko ali storitev veljajo posebni pogoji oblikovanja cen, na primer klici na premijske storitve, za katere pogosto veljajo posebne cene. Če je taka obveznost glede na trajanje in stroške nesorazmerna s tarifnimi informacijami ponudnika storitev v primerjavi s povprečnim trajanjem klica in stroškovnim tveganjem, ki mu je izpostavljen končni uporabnik, lahko nacionalni regulativni organi odobrijo odstopanje. Končni uporabniki bi morali biti prav tako obveščeni, če za brezplačno telefonsko številko veljajo dodatne pristojbine.
- (54) Ponudniki javnih elektronskih komunikacij naj bi na ustrezen način obveščali končne uporabnike, *med drugim* o svojih storitvah in tarifah, parametrih kakovosti storitev, dostopu do storitev v sili in morebitnih omejitvah ter o izbiri storitev in izdelkov, ki so zasnovani za invalidne uporabnike. Te informacije bi morale biti predstavljene jasno in pregledno ter se nanašati na države članice, v katerih se storitve opravljajo; v primeru sprememb bi jih bilo treba posodobiti. Pri ponudbah na podlagi individualnih pogajanj bi morali biti ponudniki izvzeti iz takšnih zahtev po informacijah.
- (55) Razpoložljivost primerljivih podatkov o izdelkih in storitvah je ključnega pomena, da lahko končni uporabniki neodvisno ocenijo ponudbe. Izkušnje kažejo, da se z dostopnostjo zanesljivih in primerljivih podatkov povečuje zaupanje končnih uporabnikov pri uporabi storitev in krepi njihova pripravljenost za uveljavljanje pravice do izbire.
- (56) Pogodbe so pomembno sredstvo, ki končnim uporabnikom zagotavlja visoko raven preglednosti informacij in pravne varnosti. Ponudniki javnih elektronskih komunikacij bi morali končnim uporabnikom zagotoviti jasne in razumljive informacije o vseh bistvenih sestavinah pogodbe, preden jih pogodba zavezuje. Informacije bi morale biti obvezne in se ne bi smele spreminjati, razen s kasnejšim dogovorom med končnim uporabnikom in ponudnikom. Komisija in več nacionalnih regulativnih organov je nedavno ugotovilo bistvena razhajanja med oglaševano hitrostjo internetnega dostopa in hitrostjo, ki je dejansko na voljo končnim uporabnikom. Ponudniki javnih elektronskih komunikacij bi zato morali pred sklenitvijo pogodbe končne uporabnike obvestiti o hitrosti in drugih parametrih kakovosti storitev, ki jih lahko resnično zagotovijo na glavni lokaciji končnega uporabnika.
- (57) Glede terminalske opreme bi morale biti v pogodbi navedene morebitne omejitve ponudnika v zvezi z uporabo opreme, na primer z „zaklenjenimi SIM karticami“ pri mobilnih napravah in z vsemi stroški, ki nastanejo zaradi prekinitve pogodbe pred dogovorjenim potekom veljavnosti. Stroški ne bi smeli dospeti v plačilo po izteku dogovorjenega trajanja pogodbe.
- (58) V izogib neprijetnim presenečenjem ob prejemu računa bi morali imeti končni uporabniki možnost, da opredelijo finančne zgornje meje stroškov, nastalih z uporabo govornih storitev in storitev internetnega dostopa. Ta instrument bi moral biti na voljo brezplačno in bi moral vsebovati ustrezno obvestilo, ki ob približevanju mejne vrednosti omogoča ponoven ogled. Ko je dosežena zgornja meja, končni uporabniki ne bi smeli več prejemati teh storitev ali se jim ne bi smele več zaračunavati, razen če izrecno zahtevajo nadaljnje zagotavljanje po dogovoru s ponudnikom.
- (59) Izkušnje iz držav članic in nedavna raziskava, ki jo je naročila Izvajalska agencija za potrošnike in zdravje, so pokazale, da dolga pogodbeni obdobja in samodejno ali tiho podaljšanje pogodbe predstavljajo pomembne ovire pri spreminjanju ponudnika. Zaželeno je torej, da bi lahko končni uporabniki brez stroškov prekinili pogodbo šest

mesecev po njeni sklenitvi. V tem primeru bi lahko ponudniki od končnih uporabnikov zahtevali, da poravnajo preostalo vrednost subvencionirane terminalske opreme ali vrednost drugih promocijskih akcij po načelu časovne sorazmernosti. Pogodbe, ki so bile tiho podaljšane, bi morale imeti možnost prekinitve z enomesečnim odpovednim rokom.

- (60) Bistvene spremembe pogodbenih pogojev, ki jih naložijo ponudniki javnih elektronskih komunikacijskih storitev v škodo končnega uporabnika, na primer v zvezi s stroški, tarifami, omejitvami količine in hitrosti prenosa podatkov, pokritostjo ali obdelavo osebnih podatkov, bi bilo treba šteti za pravico končnega uporabnika do prekinitve pogodbe brez stroškov.
- (61) Paketi, ki vključujejo elektronske komunikacije in druge storitve, kot je na primer linearna radiodifuzija, so vse bolj pogosti in so pomemben element konkurenčnosti. Če za različne storitve iz takšnih svežnjev veljajo različna pogodbeni pravila o prekinitvi pogodbe in zamenjavi ponudnika, to končnim uporabnikom učinkovito preprečuje prehod na konkurenčno ponudbo za celotni paket ali njegove dele. Določbe te uredbe o prekinitvi pogodbe in zamenjavi ponudnika bi torej morale veljati za vse dele takega paketa.
- (62) Da bi lahko končni uporabniki v celoti izkoristili konkurenčno okolje, bi morali imeti možnost izbire na podlagi informacij in zamenjave ponudnika, če je to v njihovem interesu. Končni uporabniki bi zato morali imeti možnost zamenjave ponudnika brez pravnih, tehničnih ali postopkovnih ovir, vključno s pogodbenimi pogoji in dajatvami. Prenosljivost številke potrošnikom bistveno olajša izbiro in spodbuja učinkovito konkurenco. Izvajati bi ga bilo treba z najkrajšim možnim časovnim zamikom, tako da se številka učinkovito aktivira v enem delovnem dnevu po sklenitvi sporazuma o prenosu številke. Poravnava odprti računov ne bi smela biti pogoj za izvršitev prenosa.
- (63) Da bi podprli zagotavljanje storitev po načelu „vse na enem mestu“ in olajšali nemoteno zamenjavo za končne uporabnike, bi moral postopek zamenjave ponudnika voditi sprejemni ponudnik javnih elektronskih komunikacij. Prenosni ponudnik javnih elektronskih komunikacij ne bi smel zavlačevati ali ovirati postopka zamenjave. Čim bolj bi morali uporabljati samodejne postopke in zagotavljati visoko raven varstva osebnih podatkov. Razpoložljivost preglednih, natančnih in pravočasnih informacij o zamenjavi ponudnika bi morala okrepiti zaupanje končnih uporabnikov v zamenjavo in povečati njihovo pripravljenost do bolj aktivnega sodelovanja v konkurenčnem procesu.
- (64) Pogodbe s prenosnimi ponudniki javnih elektronskih komunikacij bi se morale samodejno prekiniti po zamenjavi ponudnika, ne da bi se od končnih uporabnikov zahtevala dodatna dejanja. V primeru predplačniških storitev bi se moral pozitiven saldo, ki ni bil porabljen, povrniti potrošniku, ki menja ponudnika.
- (65) Končnim uporabnikom bi morala biti zagotovljena kontinuiteta pri menjavi pomembnih identifikacijskih podatkov, kot so elektronski naslovi. V ta namen in da se zagotovi, da se elektronska sporočila ne izgubijo, bi končni uporabniki morali imeti možnost, da v primerih, ko jim elektronski naslov zagotavlja prenosni ponudnik, brezplačno izberejo storitev preusmerjanja elektronske pošte, ki jo ponuja prenosni ponudnik storitve internetnega dostopa.
- (66) Pristojni nacionalni organi lahko predpišejo celovite postopke za prenos številke in zamenjavo ponudnikov, pri čemer upoštevajo tehnološki razvoj in potrebe po

zagotovitvi hitrega, učinkovitega in potrošniku prijaznega postopka zamenjave ponudnika. Pristojni nacionalni organi bi morali imeti možnost, da naložijo sorazmerne ukrepe za primerno zaščito končnih uporabnikov v celotnem postopku zamenjave ponudnika, vključno s primernimi sankcijami, ki so potrebne za zmanjšanje nevarnosti zlorab ali zamud ter zamenjave ponudnika brez soglasja končnih uporabnikov. Prav tako bi morali imeti možnost, da v takih primerih uvedejo samodejni mehanizem odškodnin za končne uporabnike.

- (67) Pristojni nacionalni regulativni organi bi morali imeti možnost, da sprejmejo učinkovite ukrepe za spremljanje in zagotovitev skladnosti z določbami te uredbe, vključno s pristojnostjo za naložitev učinkovitih denarnih ali upravnih sankcij v primeru kršitev Uredbe.
- (68) Da bi se upošteval razvoj trga in tehnični napredek, bi morale biti Komisiji v skladu s členom 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije podeljeno pooblastilo za sprejemanje aktov v zvezi s spremembami prilog k tej uredbi. Zlasti je pomembno, da Komisija pri pripravljalnem delu opravi ustrezna posvetovanja, vključno na ravni strokovnjakov. Komisija bi morala pri pripravi in oblikovanju delegiranih aktov zagotoviti, da ustrezne dokumente istočasno, pravočasno in na ustrezen način predloži Evropskemu parlamentu in Svetu.
- (69) Da se zagotovijo enotni pogoji za izvajanje te uredbe, bi bilo treba Komisiji podeliti izvedbena pooblastila glede sklepa, ki od držav članic zahteva, da načrte za doseganje skladnosti prilagodijo skupni časovnici za podeljevanje pravic do uporabe in dovoljevanje dejanske uporabe.
- (70) Izvedbena pooblastila v zvezi s harmonizacijo in usklajitvijo odobritev za radiofrekvenčni spekter, značilnostmi maloobmočnih brezžičnih dostopovnih točk, usklajevanjem med državami članicami glede dodeljevanja radiofrekvenčnega spektra, podrobnejšimi tehničnimi in metodološkimi pravili o evropskih virtualnih dostopovnih izdelkih in zagotavljanjem internetnega dostopa ter smiselno upravljanja prometa in kakovosti storitev bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta.²⁵
- (71) Da bi se zagotovila skladnost med cilji in ukrepi, ki so potrebni za dokončno vzpostavitev enotnega trga elektronskih komunikacij v skladu s to uredbo, in nekaterimi posebnimi obstoječimi zakonodajnimi določbami ter da bi zakonodaja odražala ključne elemente razvijajoče se prakse odločanja, bi bilo treba spremeniti Direktivo 2002/21/ES, direktivi 2002/20/ES in 2002/22/ES ter Uredbo št. 531/2012. To pomeni, da se Direktiva 2002/21/ES in z njo povezane Direktive uporabljajo v povezavi s to uredbo, uvedbo okrepljenih pristojnosti Komisije za zagotavljanje usklajenosti ukrepov, ki veljajo za evropske ponudnike elektronskih komunikacij s pomembno tržno močjo v okviru evropskega mehanizma posvetovanja, harmonizacijo meril, sprejetih pri ocenjevanju opredelitve in konkurenčnosti pomembnih trgov, prilagajanje sistema uradnega obveščanja v skladu z Direktivo 2002/20/ES v smislu enotne odobritve v EU ter razveljavitev določb o minimalni harmonizaciji pravic končnih uporabnikov iz Direktive 2002/22/ES, ki so ob popolni harmonizaciji, ki jo določa ta uredba, postale odvečne.

²⁵ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

- (72) Trg mobilnih komunikacij je v Uniji še vedno razdrobljen, saj ni mobilnih omrežij, ki bi krila vse države članice. Posledično morajo ponudniki storitev gostovanja, ki želijo domačim strankam, ki potujejo po Uniji, zagotavljati mobilne komunikacijske storitve, te storitve nabavljati po veleprodajnih cenah pri izvajalcih v obiskani državi članici. Te veleprodajne cene predstavljajo pomembno oviro pri zagotavljanju storitev gostovanja na cenovni ravni, ki bi ustrezala domačim mobilnim storitvam. Zato bi bilo treba sprejeti dodatne ukrepe, ki bi olajšali zniževanje teh cen. Komerčni ali tehnični sporazumi med ponudniki storitev gostovanja, ki omogočajo virtualno razširitev pokritosti z njihovim omrežjem po vsej EU, so sredstvo za vključevanje veleprodajnih stroškov. Da bi se zagotovile primerne spodbude, bi bilo treba prilagoditi nekatere regulativne obveznosti iz Uredbe (ES) št. 531/2012 Evropskega parlamenta in Sveta²⁶. Zlasti če ponudniki storitev gostovanja prek svojih omrežij ali z dvostranskimi ali večstranskimi sporazumi o gostovanju zagotavljajo, da se vsem potrošnikom v Uniji samodejno nudijo tarife gostovanja na ravni domačih tarif, zanje ne bi smela veljati obveznost domačih ponudnikov, da svojim potrošnikom omogočijo dostop do storitev govornega, SMS in podatkovnega gostovanja pri katerem koli alternativnem ponudniku gostovanja, pri čemer bi bilo treba upoštevati prehodno obdobje, če je bil tak dostop že dodeljen.
- (73) Dvostranski ali večstranski sporazumi o gostovanju lahko mobilnemu operaterju omogočijo, da gostovanje domačih strank v omrežjih svojih partnerjev v veliki meri šteje za enakovredno zagotavljanju storitev takim strankam v lastnih omrežjih, kar ima posledične učinke na njegove maloprodajne cene za tako virtualno pokritost z lastnim omrežjem (on-net) po vsej Uniji. Taka ureditev na veleprodajni ravni bi lahko omogočila razvoj novih izdelkov gostovanja ter tako povečala izbiro in konkurenco na maloprodajni ravni.
- (74) Digitalna agenda za Evropo in Uredba št. 531/2012 določata cilj politike, v skladu s katerim naj bi se razlika med cenami gostovanja in domačimi tarifami zniževala proti nič. V praksi to pomeni, da bi morali potrošniki, ki sodijo v eno od širših opazovanih kategorij domače potrošnje, opredeljenih na osnovi različnih domačih maloprodajnih paketov pogodbene stranke, med občasnimi potovanji po Uniji imeti možnost, da brez skrbi posnemajo tipičen vzorec domače potrošnje, povezan z njihovimi ustreznimi domačimi maloprodajnimi paketi, ne da bi pri tem imeli dodatne stroške poleg tistih, ki nastanejo v domačem okolju. Take širše kategorije se lahko opredelijo glede na trenutno komercialno prakso, na primer na osnovi razlikovanja med: predplačniki in naročniki pri domačih maloprodajnih paketih; paketi, ki vsebujejo samo storitve GSM (tj. govorni klici, SMS); paketi, prilagojenimi različnim obsegom porabe; paketi za podjetja oziroma potrošnike; maloprodajni paketi s cenami na porabljeno enoto in paketi, ki zagotavljajo „svežnje“ enot (npr. govornih minut, megabajtov prenosa podatkov) za standardno plačilo, ne glede na dejansko porabo. Raznovrstnost maloprodajnih tarifnih shem in paketov, ki so na voljo strankam na domačih mobilnih trgih po vsej Uniji, upošteva različne potrebe uporabnikov, povezane s konkurenčnim trgom. Taka prožnost na domačih trgih bi se morala odražati tudi v okolju gostovanja znotraj Unije, pri čemer je treba upoštevati, da so zaradi potrebe ponudnikov storitev gostovanja po veleprodajnih vložkih neodvisnih upravljavcev omrežij v različnih državah članicah omejitve s sklicevanjem na razumno uporabo, če za tako porabo storitev gostovanja veljajo domače tarife, še vedno lahko upravičene.

²⁶

Uredba (EU) št. 531/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2012 o gostovanju v javnih mobilnih komunikacijskih omrežjih v Uniji (UL L 172, 30.6.2012, str. 10).

- (75) Čeprav naj bi ponudniki gostovanja predvsem sami ocenili razumen obseg gostujočih govornih klicev, sporočil SMS in prenosa podatkov, za katere bo v njihovih različnih maloprodajnih paketih veljala domača tarifa, bi morali nacionalni regulativni organi nadzirati, kako ponudniki gostovanja omejujejo razumno uporabo in zagotoviti, da so omejitve podrobno opredeljene glede na podrobno količinsko določene podatke v pogodbah na način, ki je potrošnikom jasn in razumljiv. Pri tem bi morali nacionalni regulativni organi v največji možni meri upoštevati ustrezne usmeritve BEREC. BEREC bi moral v svojih usmeritvah opredeliti različne vzorce uporabe, utemeljene z osnovnimi trendi uporabe govornih, podatkovnih in SMS storitev na ravni Unije ter razvoj pričakovanj, zlasti glede porabe brezžičnih podatkovnih storitev.
- (76) Poleg tega bi moralo bistveno znižanje povprečne cene zaključevanja klicev v mobilnih omrežjih po vsej Uniji pred kratkim omogočiti, da se pri dohodnih klicih odpravijo dodatni stroški gostovanja.
- (77) Da bi bile dejavnosti BEREC stabilne in strateško vodene, bi moral odbor regulatorjev BEREC zastopati stalno zaposleni predsednik, ki bi ga po odprtem izbirnem postopku, ki bi ga organiziral in upravljal Odbor regulatorjev ob pomoči Komisije, imenoval upravni odbor regulatorjev na podlagi dosežkov, spretnosti, poznavanja tržnih udeležencev in trgov elektronskih komunikacij ter izkušenj, pomembnih za nadzor in regulacijo. Za imenovanje prvega predsednika odbora regulatorjev bi morala Komisija med drugim pripraviti ožji seznam kandidatov na podlagi dosežkov, spretnosti, poznavanja tržnih udeležencev in trgov elektronskih komunikacij ter izkušenj, pomembnih za nadzor in regulacijo. Za naslednja imenovanja bi morala v poročilu, pripravljenem v skladu s to uredbo, preučiti možnost, da Komisija pripravi ožji seznam kandidatov. Organ evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije bi zato morali sestavljati predsednik odbora regulatorjev, upravni odbor in upravni vodja.
- (78) Direktive 2002/20/ES, 2002/21/ES in 2002/22/ES ter uredbi (ES) št. 1211/2009 in (EU) št. 531/2012 bi bilo zato treba ustrezno spremeniti.
- (79) Komisija lahko vedno zahteva mnenje BEREC v skladu z Uredbo (ES) št. 1211/2009, če meni, da je to potrebno za izvajanje določb te uredbe.
- (80) V tej uredbi so spoštovane temeljne pravice in upoštevane pravice in načela Listine o temeljnih pravicah Evropske unije, zlasti v členu 8 (varstvo osebnih podatkov), členu 11 (svoboda izražanja in obveščanja), členu 16 (svoboda gospodarske pobude), členu 21 (nediskriminacija) in členu 38 (varstvo potrošnikov).
- (81) Ker cilja te uredbe, tj. določitve regulativnih načel in podrobnih pravil, potrebnih za dokončno vzpostavitev enotnega evropskega trga elektronskih komunikacij, ne morejo v zadostni meri doseči države članice ter ga je zato zaradi obsega in učinkov lažje doseči na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe o Evropski uniji. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega okvirov, potrebnih za doseganje navedenih ciljev –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Poglavje I

Splošne določbe

Člen 1 – Vsebina in področje uporabe

1. Ta uredba določa regulativna načela in podrobna pravila, potrebna za dokončno vzpostavitev evropskega enotnega trga elektronskih komunikacij, na katerem:

(a) imajo ponudniki elektronskih komunikacijskih storitev in omrežij pravico, možnost in pobude za razvijanje, razširjanje in upravljanje svojih omrežij ter zagotavljanje storitev ne glede na sedež njihovega podjetja ali geografski položaj strank v Uniji,

(b) imajo državljani in podjetja pravico in možnost za dostop do konkurenčnih, varnih in zanesljivih komunikacijskih storitev ne glede na to, od kod iz Unije se zagotavljajo, ne da jih pri tem ovirajo čezmejne omejitve ali neupravičeni dodatni stroški.

2. Ta uredba določa zlasti regulativna načela v povezavi z določbami direktiv št. 2002/19/ES, 2002/20/ES, 2002/21/ES in 2002/22/ES, na podlagi katerih Komisija, Organ evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije (BEREC) in pristojni nacionalni organi delujejo v okviru svojih pristojnosti:

(a) da bi zagotovili poenostavljene, predvidljive in konvergenčne regulativne pogoje za ključne upravne in komercialne parametre, med drugim tudi kar zadeva sorazmernost posameznih obveznosti, ki se lahko naložijo na podlagi tržne analize;

b) da bi spodbujali vzdržno konkurenco na enotnem trgu in globalno konkurenčnost Unije ter zmanjšali sektorsko tržno ureditev glede na to, kdaj se ti cilji dosežejo;

c) da bi spodbujali naložbe in inovacij v nove in okrepljene visokozmogljive infrastrukture, ki segajo po vsej Uniji in ki lahko zadovoljijo spreminjajoče se povpraševanje končnih uporabnikov;

d) da bi poenostavili zagotavljanje inovativnih in visokokakovostnih storitev;

e) da bi zagotovili razpoložljivost in visoko učinkovito uporabo radiofrekvenčnega spektra za brezžične širokopasovne storitve, ki podpirata inovacije, naložbe, delovna mesta in koristi končnih uporabnikov ne glede na to, ali gre za splošne odobritve ali posamezne pravice uporabe;

f) da bi služili interesom državljanov in končnih uporabnikov pri poveztljivosti, pri čemer bi spodbujali naložbene pogoje za večjo izbiro in kakovost dostopa do omrežij in storitev ter omogočali mobilnost v Uniji ter družbeno in ozemeljsko vključenost.

3. Da se zagotovi upoštevanje splošnih regulativnih načel iz odstavka 2, ta uredba določa tudi podrobna pravila za:

(a) enotno odobritev EU za evropske ponudnike elektronskih komunikacij;

(b) nadaljnjo konvergenco regulativnih pogojev glede potrebnosti in sorazmernosti ukrepov, ki jih evropskim ponudnikom elektronskih komunikacij naložijo regulativni nacionalni organi;

(c) usklajeno zagotavljanje določenih veleprodajnih izdelkov za širokopasovne storitve na ravni Unije pod konvergenčnimi regulativnimi pogoji;

(d) usklajen evropski okvir za dodeljevanje usklajenega radiofrekvenčnega spektra za brezžične širokopasovne komunikacijske storitve in s tem vzpostavljane evropskega brezžičnega prostora;

(e) uskladitev pravil za pravice končnih uporabnikov in spodbujanje učinkovite konkurence na maloprodajnih trgih in s tem oblikovanje evropskega prostora potrošnikov za elektronske komunikacije;

(f) postopno odpravo neupravičenih dodatnih pristojbin za komunikacije znotraj Unije in gostujoče komunikacije v Uniji.

Člen 2 – Opredelitve pojmov

V tej uredbi se uporabljajo opredelitve pojmov iz Direktiv št. 2002/21/ES, 2002/20/ES, 2002/19/ES, 2002/22/ES in 2002/77/ES.

Uporabljajo se tudi naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „evropski ponudnik elektronskih komunikacij“ pomeni podjetje s sedežem v Uniji, ki neposredno ali prek ene ali več hčerinskih podjetij zagotavlja ali namerava zagotavljati elektronska komunikacijska omrežja ali storitve, preusmerjena v več kot eno državo članico, in ki se ne šteje za hčerinsko podjetje drugega ponudnika elektronskih komunikacij;
- (2) „ponudnik javnih elektronskih komunikacij“ pomeni podjetje, ki zagotavlja javna elektronska komunikacijska omrežja ali javno dostopne elektronske komunikacijske storitve;
- (3) „hčerinsko podjetje“ pomeni podjetje, v katerem lahko drugo podjetje neposredno ali posredno:
 - (i) uveljavlja več kot polovico glasovalnih pravic ali
 - (ii) imenuje več kot polovico članov nadzornega sveta, uprave ali teles, ki zakonito zastopajo podjetje, ali
 - (iii) ima pravico do vodenja poslov podjetja;
- (4) „enotna odobritev EU“ pomeni pravni okvir, ki se uporablja za evropske ponudnike elektronskih komunikacij po vsej Uniji na podlagi splošne odobritve v matični državi članici in v skladu s to uredbo;
- (5) „matična država članica“ pomeni državo članico, v kateri ima evropski ponudnik elektronskih komunikacij glavni sedež.
- (6) „glavni sedež“ pomeni kraj sedeža v državi članici, v kateri se sprejemajo glavne odločitve o naložbah in načinu zagotavljanja elektronskih komunikacijskih storitev ali omrežij v Uniji;
- (7) „država članica gostiteljica“ pomeni državo članico, ki ni matična država članica in v kateri evropski ponudnik elektronskih komunikacij zagotavlja elektronska komunikacijska omrežja ali storitve;
- (8) „usklajeni radiofrekvenčni spekter za brezžične širokopasovne komunikacije“ pomeni radiofrekvenčni spekter, za katerega so pogoji za razpoložljivost in učinkovito uporabo usklajeni na ravni Unije, zlasti v skladu z Odločbo 676/2002/ES Evropskega parlamenta in Sveta²⁷, in ki je namenjen elektronskim komunikacijskim storitvam, razen radiodifuziji;
- (9) „maloobmočna brezžična dostopovna točka“ pomeni brezžično omrežno dostopovno opremo majhne moči in velikosti, ki deluje v majhnem dosegu, ki je lahko del javnega prizemnega mobilnega komunikacijskega omrežja ali ne in opremljena z eno ali več antenami z majhnim vizualnim učinkom, ki javnosti omogoča brezžični dostop do elektronskih komunikacijskih omrežij ne glede na osnovno omrežno topologijo;
- (10) „radijsko lokalno omrežje“ (RLAN) pomeni brezžični dostopovni sistem majhne moči, ki obratuje v majhnem dosegu, z majhnim tveganjem motenja za druge take sisteme, ki jih v neposredni bližini uporabljajo drugi uporabniki, in ki uporablja spekter na neizključni podlagi, pri katerem so pogoji za razpoložljivost in učinkovito uporabo za ta namen usklajeni na ravni Unije;

²⁷ Odločba št. 676/2002/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o regulativnem okviru za politiko radijskega spektra v Evropski skupnosti (Odločba o radijskem spektru) (UL L 108, 24.4.2002, str. 1).

(11) „virtualni širokopasovni dostop“ pomeni vrsto veleprodajnega dostopa do širokopasovnih omrežij, ki vključuje virtualno dostopovno povezavo do prostorov stranke prek katere koli dostopovne omrežne arhitekture, razen fizičnega razvezanega dostopa, ter prenosno storitev do opredeljenega nabora izročilnih točk, vključno s posebnimi omrežnimi elementi, posebnimi omrežnimi funkcijami in pomožnimi sistemi IT;

(12) „povezljivostni izdelek z zagotovljeno kakovostjo storitev (ASQ)“ pomeni izdelek, ki se zagotovi na izmenjavi IP in ki strankam omogoča, da vzpostavijo komunikacijsko povezavo IP med točko za medomrežno povezovanje in eno ali več fiksnimi omrežnimi priključnimi točkami, ter ki na podlagi posebnih parametrov opredeljenim ravнем omrežne zmogljivosti med koncema omogoča zagotavljanje posebnih storitev končnim uporabnikom na podlagi oskrbovanja z določeno zagotovljeno kakovostjo storitev;

(13) „medkrajevne komunikacije“ pomenijo govorne ali sporočilne storitve, ki se zaključijo zunaj področij krajevne centrale in območja zaračunavanja, kot ga opredeljuje geografska območna koda v nacionalnem načrtu oštevilčenja;

(14) „internetna dostopovna storitev“ pomeni javno razpoložljivo elektronsko komunikacijsko storitev, ki omogoča povezavo z internetom in s tem povezavo med skoraj vsemi končnimi točkami, povezanimi z internetom, ne glede na omrežno tehnologijo, ki se uporablja;

(15) „specializirana storitev“ pomeni elektronsko komunikacijsko storitev ali katero koli drugo storitev, ki omogoča dostop do specifičnih vsebin, aplikacij ali storitev oz. do kombinacije le-teh, katerih tehnične lastnosti so konstantno nadzorovane, ali pošiljanje podatkov določenemu številu oseb ali končnih točk oz. prejemanju podatkov od le-teh; taka storitev se ne trži ali splošno uporablja kot nadomestek za internetno dostopovno storitev;

(16) „sprejemni ponudnik javnih elektronskih komunikacij“ pomeni ponudnika javnih elektronskih komunikacij, na katerega se prenese telefonska številka ali storitev;

(17) „prenosni ponudnik javnih elektronskih komunikacij“ pomeni ponudnika javnih elektronskih komunikacij, s katerega se prenese telefonska številka ali storitev.

Poglavje II

Enotna odobritev EU

Člen 3 – Svoboda zagotavljanja elektronskih komunikacij v vsej Uniji

1. Evropski ponudnik elektronskih komunikacij ima pravico do zagotavljanja elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev v vsej Uniji ter do uresničevanja pravic, povezanih z zagotavljanjem takih omrežij in storitev, v vsaki državi članici, v kateri posluje na podlagi enotne odobritve EU, za katero veljajo le zahteve o uradnem obveščanju iz člena 4.

2. Če v tej uredbi ni določeno drugače in brez poseganja v Uredbo (EU) št. 531/2012, za evropskega ponudnika elektronskih komunikacij veljajo pravila in pogoji, ki se uporabljajo v vsaki zadevni državi članici v skladu s pravom Unije.

3. Z odstopanjem od člena 12 Direktive 2002/20/ES se lahko od vsakega evropskega ponudnika elektronskih komunikacij zahteva, da plača upravne pristojbine, veljavne v državi članici gostiteljici, samo če njegov letni promet storitev elektronskih komunikacij v navedeni državi članici znaša več kot 0,5 % skupnega nacionalnega prometa elektronskih komunikacij. Pri zaračunavanju teh pristojbin se upošteva samo promet storitev elektronskih komunikacij v zadevni državi članici.

4. Z odstopanjem od člena 13(1)(b) Direktive 2002/22/ES se lahko evropskemu ponudniku elektronskih komunikacij zaračunajo pristojbine za delitev neto stroškov obveznosti

zagotavljanja univerzalne storitve v državi članici gostiteljici, samo če njegov letni promet storitev elektronskih komunikacij v navedeni državi članici znaša več kot 3 % skupnega nacionalnega prometa elektronskih komunikacij. Pri zaračunavanju teh pristojbin se upošteva samo promet storitev elektronskih komunikacij v zadevni državi članici.

5. Nacionalni regulativni organi različnih držav članic evropskega ponudnika elektronskih komunikacij v objektivno enakovrednih situacijah obravnavajo enako.

6. V primeru spora med podjetji, v katerega je vključen evropski ponudnik elektronskih komunikacij in ki se nanaša na obveznosti, ki se uporabljajo po direktivah 2002/19/ES, 2002/20/ES, 2002/21/ES in 2002/22/ES, tej uredbi ali Uredbi (EU) št. 531/2012 v državi članici gostiteljici, se lahko evropski ponudnik elektronskih komunikacij posvetuje z nacionalnim regulativnim organom v matični državi članici, ki lahko poda mnenje, s čimer zagotovi razvoj med seboj skladnih regulativnih praks. Nacionalni regulativni organ v državi članici gostiteljici pri odločanju o sporu čim bolj upošteva mnenje nacionalnega regulativnega organa matične države članice.

7. Evropski ponudniki elektronskih komunikacij, ki imajo na dan začetka veljavnosti te uredbe pravico do zagotavljanja elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev v več kot eni državi članici, najpozneje do 1. julija 2016 predložijo uradno obvestilo iz člena 4.

Člen 4 – Postopek uradnega obveščanja evropskih ponudnikov elektronskih komunikacij

1. Evropski ponudnik elektronskih komunikacij pristojnemu nacionalnemu regulativnemu organu matične države članice pred opravljanjem dejavnosti v najmanj eni državi članici predloži eno samo uradno obvestilo v skladu s to uredbo.

2. Uradno obvestilo vsebuje izjavo o zagotavljanju ali nameri zagotavljanja elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev, vsebovati pa mora tudi izključno naslednje informacije:

(a) ime ponudnika, njegov pravni status in obliko, številko vpisa v register, kraj registracije ponudnika v trgovski ali podoben javni register, naslov glavnega sedeža, kontaktno osebo, kratek opis omrežij ali storitev, ki jih zagotavlja oziroma namerava zagotavljati, vključno z identifikacijo matične države članice;

(b) države članice gostiteljice, v katerih neposredno ali prek podrejenih podjetij zagotavlja oziroma namerava zagotavljati storitve in omrežja, pri čemer pri hčerinskih podjetjih navede ime, pravni status in obliko, naslov, številko vpisa v register, kraj vpisa v trgovski ali podoben javni register v državi članici gostiteljici in kontaktno točko vseh zadevnih hčerinskih podjetij ter pripadajoča operativna območja. Če je hčerinsko podjetje pod skupnim nadzorom dveh ali več ponudnikov elektronskih komunikacij, katerih glavni sedeži so v različnih državah članicah, hčerinsko podjetje izmed držav članic matičnih podjetij navede tisto, ki se za namene te uredbe šteje za matično državo članico, matično podjetje te matične države članice pa jo o tem ustrezno obvesti.

Uradno obvestilo se predloži v jeziku oziroma jezikih, ki se uporabljajo v matični državi članici in vseh državah članicah gostiteljicah.

3. Vsaka sprememba informacij, ki se sporoči na podlagi odstavka 2, se pristojnemu nacionalnemu organu matične države članice predloži v enem mesecu po spremembi. V primeru, da se sprememba, ki jo je treba sporočiti, nanaša na namen zagotavljanja elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev v državi članici gostiteljici, ki ni predmet predhodnega uradnega obvestila, lahko evropski ponudnik elektronskih komunikacij v navedeni državi članici gostiteljici začne opravljati dejavnosti po uradnem obvestilu.

4. Nespoštovanje zahteve o uradnem obveščanju, ki jo določa ta člen, pomeni kršitev splošnih pogojev, ki se za evropskega ponudnika elektronskih komunikacij uporabljajo v matični državi članici.

5. Nacionalni regulativni organ matične države članice informacije, prejete v skladu z odstavkom 2, in vse njihove spremembe v skladu z odstavkom 3 pošlje nacionalnim regulativnim organom v zadevni državi članici gostiteljici in uradu BEREC v enem tednu po prejetju teh informacij ali njihovih sprememb.

Urad BEREC vodi javno dostopen register uradnih obvestil, ki se predložijo na podlagi te uredbe.

6. Na zahtevo evropskega ponudnika elektronskih komunikacij nacionalni regulativni organ matične države članice izda izjavo v skladu s členom 9 Direktive 2002/20/ES, v kateri navede, da je bilo zadevnemu podjetju izdana enotna odobritev EU.

7. Če eden ali več nacionalnih regulativnih organov različnih držav članic meni, da identifikacija matične države članice v uradnem obvestilu, predloženem na podlagi odstavka 2, ali katera koli sprememba zagotovljenih informacij, ki se uradno sporoči v skladu z odstavkom 3, ne ustreza ali ne ustreza več glavnemu sedežu po tej uredbi, zadevo preda Komisiji, pri čemer navede razloge, na katerih temelji njegova ocena. Izvod predane zadeve sporoči uradu BEREC v vednost. Komisija potem ko zadevnemu evropskemu ponudniku elektronskih komunikacij in nacionalnemu regulativnemu organu matične države članice, s katero je ta v sporu, omogoči, da izrazita stališče, izda sklep, s katerim v treh mesecih po prejetju predane zadeve določi matično državo članico zadevnega podjetja v skladu s to uredbo.

Člen 5– Spoštovanje enotne odobritve EU

1. Nacionalni regulativni organ vsake zadevne države članice spremlja in zagotavlja v skladu s svojo nacionalno zakonodajo za izvajanje postopkov iz člena 10 Direktive 2002/20/ES, da ponudniki evropskih elektronskih komunikacij spoštujejo pravila in pogoje, ki veljajo na njegovem ozemlju v skladu s členom 3.

2. Nacionalni regulativni organ države članice gostiteljice nacionalnemu regulativnemu organu matične države članice predloži vse zadevne informacije o posameznih ukrepih, sprejetih v zvezi z evropskim ponudnikom elektronskih komunikacij, da v skladu s členom 3 zagotovi spoštovanje pravil in pogojev, ki veljajo na njenem ozemlju.

Člen 6 – Začasen preklic in odvzem pravic do zagotavljanja elektronskih komunikacij evropskih ponudnikov elektronskih komunikacij

1. Ne glede na ukrepe za začasen preklic in odvzem pravic do uporabe spektra ali števil, ki jih je odobrila zadevna država članica, ter začasnih ukrepov, sprejetih na podlagi odstavka 3, lahko samo nacionalni regulativni organ matične države članice podjetju začasno prekliče ali odvzame pravice do zagotavljanja elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev v vsej Uniji ali enem od njenih delov v skladu z nacionalno zakonodajo, ki izvaja člen 10(5) Direktive 2002/20/ES.

2. Ob resnih in ponavljajočih se kršitvah predpisov in pogojev, ki se v državi članici gostiteljici uporabljajo na podlagi člena 3, in ko ukrepi za zagotavljanje skladnosti, ki jih sprejme nacionalni regulativni organ v tej državi članici v skladu s členom 5, niso uspešni, o tem obvesti nacionalni regulativni organ v matični državi članici in zahteva, da ta sprejme ukrepe iz odstavka 1.

3. Dokler nacionalni regulativni organ matične države članice ne sprejme končne odločitve o zahtevi, predloženi v skladu z odstavkom 2, lahko nacionalni regulativni organ države članice gostiteljice nemudoma sprejme vmesne ukrepe v skladu z nacionalno zakonodajo, ki izvaja člen 10(6) Direktive 2002/20/ES, če ima dokaze o kršitvi predpisov in pogojev, ki veljajo na njenem ozemlju v skladu s členom 3. Z odstopanjem od trimesečnega roka iz člena 10(6) Direktive 2002/20/ES so taki začasni ukrepi lahko veljavni, dokler nacionalni regulativni organ matične države članice ne sprejme končne odločitve.

Komisijo, BEREC in nacionalne regulativne organe matične države članice in drugih držav članic gostiteljic se pravočasno obvesti o sprejetih vmesnih ukrepih.

4. Če namerava nacionalni regulativni organ matične države članice sprejeti odločitev o začasnem preklicu ali odvzemu pravic evropskega ponudnika elektronskih komunikacij v skladu z odstavkom 1, na lastno pobudo ali na zahtevo nacionalnega regulativnega organa države članice gostiteljice o svoji nameri obvesti nacionalne regulativne organe vseh držav članic gostiteljic, na katere se ta odločitev nanaša. Nacionalni regulativni organ države članice gostiteljice lahko v enem mesecu poda svoje mnenje.

5. Nacionalni regulativni organ matične države članice sprejme končno odločitev, pri čemer čim bolj upošteva mnenja nacionalnih regulativnih organov zadevnih držav članic gostiteljic, ter jo v enem tednu po sprejetju sporoči Komisiji, BEREC in nacionalnim regulativnim organom držav članic gostiteljic.

6. Če se nacionalni regulativni organ matične države članice odloči, da evropskemu ponudniku elektronskih komunikacij na podlagi odstavka 1 začasno prekine ali odvzame pravice, nacionalni regulativni organi vseh zadevnih držav članic gostiteljic sprejmejo primerne ukrepe, s katerimi evropskemu ponudniku elektronskih komunikacij preprečijo nadaljnje zagotavljanje zadevnih storitev ali omrežij na svojem ozemlju.

Člen 7 – Usklajevanje izvršilnih ukrepov

1. Pri uporabi člena 6 nacionalni regulativni organ matične države članice enako skrbno sprejme nadzorne ali izvršilne ukrepe v zvezi z elektronsko komunikacijsko storitvijo ali omrežjem, ki se zagotavlja v drugi državi članici ali ki je povzročila škodo v drugi državi članici, kot če bi se zadevna elektronska komunikacijska storitev ali omrežje zagotavljala v matični državi članici.

2. Države članice zagotovijo, da je možno na njihovih ozemljih vročati pravne dokumente, ki se nanašajo na ukrepe, sprejete v skladu s členoma 5 in 6.

Poglavje III Evropski vložki

Oddelek 1 – Usklajevanje uporabe radiofrekvenčnega spektra na enotnem trgu

Člen 8 – Področje uporabe in splošne določbe

1. Ta oddelek se uporablja za usklajeni radiofrekvenčni spekter za brezžične širokopasovne komunikacije.

2. Ta oddelek ne posega v pravico držav članic, da naložijo prispevke, s čimer zagotovijo čim bolj učinkovito uporabo virov spektra v skladu s členom 13 Direktive 2002/20/ES, ter da njihov radiofrekvenčni spekter organizirajo in uporabljajo za potrebe javnega reda, javne varnosti in obrambe.

3. Pri izvrševanju pristojnosti, podeljenih s tem oddelkom, Komisija čim bolj upošteva vsa zadevna mnenja, ki jih izda Skupina za politiko radiofrekvenčnega spektra (RSPG), ustanovljena s Sklepom Komisije 2002/622/ES²⁸.

*Člen 9 – Uporaba radiofrekvenčnega spektra za brezžične širokopasovne komunikacije:
regulativna načela*

1. Nacionalni organi, pristojni za radiofrekvenčni spekter, prispevajo k razvoju brezžičnega prostora, v katerem se naložbeni in konkurenčni pogoji za visokohitrostne brezžične širokopasovne komunikacije zlivajo ter ki omogoča načrtovanje in zagotavljanje integriranih večozemeljskih omrežij in storitev ter ekonomije obsega, s čimer spodbuja inovacije, gospodarsko rast in dolgoročne koristi za končne uporabnike.

Nacionalni pristojni organi za uporabo radiofrekvenčnega spektra ne izvajajo postopkov ali nalagajo pogojev, s katerimi bi evropskim ponudnikom elektronskih komunikacij neupravičeno preprečevali zagotavljanje integriranih elektronskih komunikacijskih storitev in omrežij v več državah članicah ali v vsej Uniji.

2. Pristojni nacionalni organi uporabljajo najmanj obremenjujoč odobritveni sistem za uporabo radiofrekvenčnega spektra na podlagi objektivnih, preglednih, nediskriminacijskih in sorazmernih meril, tako da po vsej Uniji čim bolj povečajo prožnost in učinkovitost uporabe radiofrekvenčnega spektra ter spodbujajo primerljive pogoje za integrirane večozemeljske naložbe in poslovanje evropskih ponudnikov elektronskih komunikacij.

3. Pri določanju odobritvenih pogojev in postopkov za uporabo radiofrekvenčnega spektra pristojni nacionalni organi zagotavljajo zlasti enako obravnavo obstoječih in potencialnih operaterjev ter evropskih ponudnikov elektronskih komunikacij in drugih podjetij.

4. Brez poseganja v odstavek 5 nacionalni organi pri določanju odobritvenih pogojev in postopkov za podeljevanje pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra upoštevajo naslednja regulativna načela in jih po potrebi uskladijo:

a) čim bolj povečati interes končnih uporabnikov, vključno z interesom ključnih potrošnikov za učinkovite dolgoročne naložbe in inovacije v brezžična omrežja in storitve ter učinkovito konkurenco;

b) zagotoviti čim bolj učinkovito uporabo in upravljanje radiofrekvenčnega spektra;

c) zagotoviti predvidljive in primerljive pogoje za načrtovanje naložb v omrežje in storitve na večozemeljski osnovi in doseganje ekonomij obsega;

d) zagotoviti nujnost in sorazmernost predpisanih pogojev, vključno z objektivno oceno, ali je naložitev dodatnih pogojev, ki bi lahko koristili ali škodili nekaterim operaterjem, utemeljena;

e) zagotoviti široko ozemeljsko pokrivanje z visokohitrostnimi brezžičnimi širokopasovnimi omrežji ter visoko raven gostote in porabe s tem povezanih storitev.

5. Nacionalni pristojni organi pri odločanju, ali se naloži kateri od posebnih pogojev glede pravic o uporabi radiofrekvenčnega spektra iz člena 10, upoštevajo zlasti merila iz navedenega člena.

²⁸ Sklep Komisije 2002/622/ES z dne 26. julija 2002 o ustanovitvi skupine za politiko radijskega spektra (UL L 198, 27.7.2002, str. 49).

Člen 10 – Merila, ki se upoštevajo pri podelitvi pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra

1. Pri določanju količine in vrste radiofrekvenčnega spektra, ki se dodeli v določenem postopku podeljevanja pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra, pristojni nacionalni organi upoštevajo naslednje:

- (a) tehnične lastnosti različnih razpoložljivih frekvenčnih pasov radiofrekvenčnega spektra,
- (b) možnost kombinacije z dopolnilnimi pasovi v enem postopku; in
- (c) ustreznost usklajenih portfeljev pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra v različnih državah članicah omrežij ali storitev na celotnem ali bistvenem delu trga Unije.

2. Pristojni nacionalni organi pri odločanju, ali naj se navede vsaka najmanjša ali največja količina radiofrekvenčnega spektra, ki se opredeli v zvezi s pravico do uporabe v določenem pasu ali v kombinaciji z dopolnilnimi pasovi, zagotovijo:

- (a) najučinkovitejšo uporabo radiofrekvenčnega spektra v skladu s členom 9(4)(b), pri čemer upoštevajo lastnosti zadevnega pasu oziroma pasov;
- (b) učinkovite naložbe v omrežje v skladu s členom 9(4)(a).

Ta odstavek ne posega v uporabo odstavka 5 glede pogojev, ki opredeljujejo največje količine radiofrekvenčnega spektra.

3. Pristojni nacionalni organi zagotovijo, da prispevki za pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra (če obstajajo):

- (a) približno odražajo družbeno in gospodarsko vrednost radiofrekvenčnega spektra, vključno s pozitivnimi zunanjimi učinki;
- (b) preprečujejo preredko uporabo ter spodbujajo naložbe v zmogljivosti, pokrivanje in kakovost omrežij in storitev;
- (c) preprečujejo diskriminacijo in zagotavljajo enake možnosti med operaterji, vključno z obstoječimi in potencialnimi operaterji;
- (d) dosegajo čim boljšo porazdelitev med takojšnjimi in morebitnimi rednimi plačili, pri čemer se upošteva zlasti potreba po spodbujanju hitrega širjenja omrežja in uporabe radiofrekvenčnega spektra v skladu s členom 9(4)(b) in (e).

Ta odstavek ne posega v uporabo odstavka 5 glede kakršnih koli pogojev, katerih posledica so različne prispevke med operaterji, ki jih ti določijo za spodbujanje učinkovite konkurence.

4. Pristojni nacionalni organi lahko naložijo obveznosti za doseg minimalnega ozemeljskega pokrivanja samo, če so te v skladu s členom 9(4)(d) potrebne in sorazmerne za doseg posebnih ciljev splošnega interesa, določenih na nacionalni ravni. Pri nalaganju teh obveznosti pristojni nacionalni organi upoštevajo naslednje:

- (a) morebitno predhodno pokrivanje nacionalnega ozemlja z zadevnimi storitvami ali drugimi elektronskimi komunikacijskimi storitvami;
- (b) čim večje zmanjšanje števila operaterjev, za katere bi take obveznosti lahko veljale;
- (c) možnost delitve bremen in vzajemnosti med različnimi operaterji, vključno s ponudniki drugih elektronskih komunikacijskih storitev;
- (d) naložbe, ki so potrebne za doseg takega pokrivanja, in potrebo, da se te odražajo v veljavnih prispevkih;
- (e) tehnično ustreznost zadevnih pasov za uspešno zagotavljanje širokega ozemeljskega pokrivanja.

5. Pristojni nacionalni organi pri odločanju, ali naj uvedejo katerega od ukrepov za spodbujanje učinkovite konkurence iz člena 5(2) Sklepa št. 243/2012/ES Evropskega parlamenta in Sveta²⁹, svojo odločitev utemeljijo na objektivni, daljnovidni oceni naslednjih meril, pri čemer upoštevajo tržne pogoje in razpoložljiva referenčna merila:

- (a) ali se bo brez takih ukrepov ohranila oziroma dosegla učinkovita konkurenca ter
- (b) verjetni učinek takih začasnih ukrepov na trenutne in prihodnje naložbe tržnih operaterjev.

6. Pristojni nacionalni organi določijo pogoje, pod katerimi lahko podjetja na druga podjetja prenesejo vse ali del posameznih pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra ali jim jih/ga dajo v zakup, vključno s skupno uporabo takega radiofrekvenčnega spektra. Pri določanju teh pogojev pristojni nacionalni organi upoštevajo naslednje:

- (a) optimizacijo učinkovitosti uporabe radiofrekvenčnega spektra v skladu s členom 9(4)(b);
- (b) možnost izkoriščenja možnosti za skupno uporabo, ki bi lahko prinesle koristi;
- (c) uskladitev interesov obstoječih in morebitnih imetnikov pravic;
- (d) vzpostavitev boljše delujočega in bolj likvidnega trga dostopa do radiofrekvenčnega spektra.

Ta odstavek ne posega v uporabo pravil o konkurenci, ki veljajo za podjetja.

7. Pristojni nacionalni organi odobrijo skupno uporabo pasivne in aktivne infrastrukture ter skupno širjenje infrastrukture za brezžične širokopasovne komunikacije, pri čemer upoštevajo:

- (a) stanje infrastrukturne konkurence in konkurence morebitnih dodatnih storitev;
- (b) zahteve za učinkovito uporabo radiofrekvenčnega spektra;
- (c) večjo izbiro in večjo kakovost storitve za končne uporabnike;
- (d) tehnološke inovacije.

Ta odstavek ne posega v uporabo pravil o konkurenci, ki veljajo za podjetja.

Člen 11– Dodatne določbe, ki se nanašajo na pogoje za uporabo radiofrekvenčnega spektra

1. Če tehnični pogoji za razpoložljivost in učinkovito uporabo usklajenega radiofrekvenčnega spektra za brezžične širokopasovne komunikacije omogočajo uporabo zadevnega radiofrekvenčnega spektra po režimu splošne odobritve, se pristojni nacionalni organi izogibajo nalaganju dodatnih pogojev ter preprečijo morebitno alternativno uporabo, ki bi ovirala učinkovito uporabo takega usklajenega režima.

2. Pristojni nacionalni organi določijo odobritvene pogoje, pri čemer lahko posamezno odobritev ali pravico do uporabe ob stalni neuspešni uporabi zadevnega radiofrekvenčnega spektra prekličejo ali razveljavijo. Preklic ali razveljavitev sta lahko vezana na ustrezno nadomestilo, če je do neuspešne uporabe radiofrekvenčnega spektra prišlo zaradi objektivno utemeljenih razlogov, ki jih operater ne more nadzorovati.

3. Pristojni nacionalni organi v skladu s pravili konkurence in da se zagotovi pravočasna sprostitev ali skupna uporaba zadostno usklajenega radiofrekvenčnega spektra v stroškovno

²⁹ Sklep št. 243/2012/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2012 o vzpostavitvi večletnega programa politike radijskega spektra (UL L 81, 21.3.2012, str. 7).

učinkovitih pasovih za visokozmogljivostne brezžične širokopasovne storitve preučijo naslednje:

(a) ustrezno nadomestilo ali spodbujevalno plačilo za obstoječe uporabnike ali imetnike pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra, med drugim z vključitvijo v sistem zbiranja ponudb ali fiksno količino pravic do uporabe; ali

(b) spodbujevalna plačila, ki jih plačajo obstoječi uporabniki ali imetniki pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra.

4. Pristojni nacionalni organi preučijo, ali je treba v skladu s členom 6(3) Sklepa št. 243/2012/ES določiti ustrezne minimalne stopnje tehnološke uspešnosti za različne pasove, da se izboljša učinkovitost spektra, pri čemer ne posegajo v ukrepe, sprejete v skladu z Odločbo št. 676/2002.

Pri določanju teh stopenj upoštevajo zlasti:

(a) cikle tehnološkega razvoja in obnovitve opreme, zlasti terminalske opreme; in

(b) načelo tehnološke nevtralnosti, da se dosežejo določene stopnje uspešnosti v skladu s členom 9 Direktive 2002/21/ES.

Člen 12 – Usklajevanje določenih odobritvenih pogojev za brezžične širokopasovne komunikacije

1. Pristojni nacionalni organi določijo časovnice za podelitev ali ponovno dodelitev pravic do uporabe ali za podaljšanje teh pravic pod pogoji obstoječih pravic, ki se uporabljajo za usklajeni radiofrekvenčni spekter za brezžične širokopasovne komunikacije.

Trajanje pravic do uporabe ali datumi za poznejše podaljšanje se določijo pravočasno pred zadevnim postopkom iz časovnice iz prvega pododstavka. Pri časovnicah, trajanjih in ciklih za podaljšanje se upoštevajo potreba po predvidljivem naložbenem okolju, dejanska možnost za sprostitev vseh zadevnih usklajenih novih pasov radiofrekvenčnega spektra za brezžične širokopasovne komunikacije in obdobje amortizacije s tem povezanih naložb pod konkurenčnimi pogoji.

2. Da se zagotovi skladno izvajanje odstavka 1 v vsej Uniji in zlasti omogoči hkratna razpoložljivost brezžičnih storitev v Uniji, lahko Komisija z izvedbenimi akti:

(a) določi skupno časovnico za vso Unijo ali časovnice, pri katerih so upoštevane okoliščine različnih kategorij držav članic, določi datum oziroma datume, do katerih se podelijo posamezne pravice do uporabe usklajenega pasu ali do kombinacije z dopolnilnimi usklajenimi pasovi ter dovoli dejanska uporaba spektra za izključno ali skupno zagotavljanje brezžičnih širokopasovnih komunikacij po vsej Uniji;

(b) določi minimalno trajanje pravic, ki se podelijo za usklajene pasove;

(c) pri pravicah, katerih trajanje ni časovno neomejeno, določi hkratni datum prenehanja veljavnosti ali podaljšanja za vso Unijo;

(d) opredeli datum prenehanja veljavnosti vseh obstoječih pravic do uporabe usklajenih pasovih, razen za brezžične širokopasovne komunikacije, oziroma pri pravicah za nedoločen čas, datum, do katerega se pravica do uporabe spremeni, da se omogoči zagotavljanje brezžičnih širokopasovnih komunikacij.

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 33(2).

3. Komisija lahko sprejme tudi izvedbene akte, s katerimi uskladi konec trajanja ali podaljšanja posamezne pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra za brezžične

širokopasovne povezave v usklajenih pasovih, ki na dan sprejetja takšnih aktov že obstajajo, da se po vsej Uniji uskladi datum za podaljšanje ali ponovno odobritev pravic do uporabe takšnih pasov, vključno z morebitno uskladitvijo z datumom podaljšanja ali ponovne dodelitve drugih pasov, usklajenih z izvedbenimi ukrepi, sprejetimi v skladu z odstavkom 2 ali s tem odstavkom. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 33(2).

Če izvedbeni akti iz tega odstavka opredeljujejo usklajeni datum podaljšanja ali ponovne dodelitve pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra, ki je po datumu prenehanja veljavnosti ali podaljšanja obstoječih posameznih pravic do uporabe takega radiofrekvenčnega spektra v eni od držav članic, pristojni nacionalni organi te obstoječe pravice podaljšajo do usklajenega datuma na podlagi enakih predhodno veljavnih materialnopravnih pogojev za odobritev, vključno z vsemi rednimi veljavnimi prispevki.

Če se prvotno trajanje pravic s podaljšanjem, odobrenim v skladu z drugim pododstavkom, občutno podaljša, se pristojni nacionalni organi lahko odločijo, da je za podaljšanje trajanja pravic možna prilagoditev prej veljavnih odobritvenih pogojev, ki je potrebna glede na spremenjene okoliščine, vključno z uvedbo dodatnih prispevkov. Ti dodatni prispevki temeljijo na časovno sorazmerni uporabi kakršnega koli začetnega prispevka za prvotne pravice do uporabe, ki je bila izračunana izrecno glede na prvotno predvideno trajanje pravic.

Izvedbeni akti iz tega odstavka ne predpisujejo skrajšanja obstoječih pravic do uporabe v zadevnih državah članicah, razen izjem po členu 14(2) Direktive 2002/20/ES, in se ne uporabljajo za obstoječe pravice za nedoločen čas.

Če Komisija sprejme izvedbeni akt v skladu z odstavkom 2, lahko smiselno uporabi določbe tega odstavka za vse pravice do uporabe zadevnega usklajenega pasu za brezžične širokopasovne povezave.

4. Pri sprejemanju izvedbenih aktov iz odstavkov 2 in 3 Komisija upošteva:

- (a) regulativna načela iz člena 9;
- (b) objektivne razlike po vsej Uniji glede potrebe po dodatnem radiofrekvenčnem spektru za brezžične širokopasovne komunikacije, pri čemer upošteva skupne potrebe po radiofrekvenčnem spektru za integrirana omrežja, ki pokrivajo več držav članic;
- (c) predvidljivost obratovalnih pogojev za sedanje uporabnike radiofrekvenčnega spektra;
- (d) uvedbo, razvoj in naložbene cikle zaporednih generacij brezžičnih širokopasovnih tehnologij;
- (e) povpraševanje končnih uporabnikov po visokozmogljivih brezžičnih širokopasovnih komunikacijah.

Komisija pri določanju časovnic za različne kategorije držav članic, ki še niso podelile posameznih pravic do uporabe in dovolile dejanske uporabe zadevnega usklajenega pasu, upošteva vse vloge, ki jih države članice vložijo v zvezi z načinom podeljevanja pravic do uporabe radiofrekvenčnega spektra v preteklosti, razloge za omejitve iz člena 9(3) in (4) Direktive 2002/21/ES, morebitno potrebo po sprostitvi zadevnega pasu, učinke na konkurenco oziroma zemljepisne ali tehnične omejitve, pri čemer upošteva učinek na notranji trg. Komisija zagotovi, da se izvajanje ne odloži po nepotrebnem in da razlike med časovnicami držav članic ne povzročijo neupravičenih razlik v konkurenčnih ali regulativnih situacijah med državami članicami.

5. Odstavek 2 ne posega v pravico držav članic, da podeljujejo pravice do uporabe usklajenega pasu in dovolijo njegovo dejansko uporabo pred sprejetjem izvedbenega akta v

zvezi z navedenim pasom, pod pogojem, da pri tem upoštevajo drugi pododstavek tega odstavka, oziroma pred usklajenim datumom, določenim z izvedbenim aktom za navedeni pas.

Če nacionalni pristojni organi podelijo pravice do uporabe v usklajenem pasu pred sprejetjem izvedbenega akta v zvezi z navedenim pasom, opredelijo pogoje takšne podelitve, zlasti tiste, ki se nanašajo na trajanje, in sicer tako, da imetnike pravice do uporabe seznanijo z možnostjo, da lahko Komisija v skladu z odstavkom 2 sprejme izvedbene akte o določitvi minimalnega trajanja teh pravic ali cikla hkratnega prenehanja trajanja ali podaljšanja za vso Unijo. Ta pododstavek se ne uporablja za podeljevanje pravic za neomejen čas.

6. Za usklajene pasove, za katere je bila v izvedbenem aktu, sprejetem v skladu z odstavkom 2, določena skupna časovnica za podelitev pravic in dovolitev dejanske uporabe, pristojni nacionalni organi zagotovijo Komisiji pravočasne in dovolj podrobne informacije o svojih načrtih za zagotovitev skladnosti. Komisija lahko sprejme izvedbene akte, ki določajo obliko in postopke za zagotavljanje takšnih informacij. Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 33(2).

Če Komisija po pregledu takih podrobnih načrtov, ki jih predloži država članica, meni, da zadevna država članica ne bo mogla spoštovati zanj veljavne časovnice, lahko sprejme izvedbeni akt, s katerim zahteva, da zadevna država članica svoje načrte ustrezno prilagodi in tako zagotovi spoštovanje časovnice.

Člen 13 – Usklajevanje odobritvenih postopkov in pogojev za uporabo radiofrekvenčnega spektra za brezžične širokopasovne povezave na notranjem trgu

1. Če namerava pristojni nacionalni organ za uporabo radiofrekvenčnega spektra zahtevati splošno odobritev ali podeliti posamezne pravice do uporabe radiofrekvenčnega spektra ali spremeniti pravice in obveznosti v zvezi z uporabo radiofrekvenčnega spektra v skladu s členom 14 Direktive 2002/20/ES, po končanem javnem posvetovanju iz člena 6 Direktive 2002/21/ES, če se ta opravi, Komisiji in organom drugih držav članic, pristojnim za spekter, istočasno predloži osnutek ukrepa skupaj z njegovo utemeljitvijo, v vsakem primeru pa le v fazi priprave, ki mu omogoča, da Komisiji in pristojnim organom drugih držav članic zagotovi zadostne in zanesljive informacije o vseh relevantnih zadevah.

Pristojni nacionalni organ predloži informacije, ki po potrebi vključujejo najmanj naslednje zadeve:

- (a) vrsto odobritvenega postopka;
- (b) časovni načrt odobritvenega postopka;
- (c) trajanje pravic do uporabe;
- (d) vrsto in količino radiofrekvenčnega spektra, ki je na voljo, kot celoto ali za določeno podjetje;
- (e) količino in strukturo prispevkov, ki jih je treba plačati;
- (f) nadomestila ali pobude za sprostitev ali skupno uporabo radiofrekvenčnega spektra s strani obstoječih uporabnikov;
- (g) obveznosti pokritosti;
- (h) veleprodajni dostop, nacionalne ali regionalne zahteve za gostovanje;
- (i) rezervacija radiofrekvenčnega spektra za določene vrste operaterjev ali izključitev določenih vrst operaterjev;

- (j) pogoji za dodeljevanje, prenašanje ali kopičenje pravic do uporabe;
- (k) možnost uporabe radiofrekvenčnega spektra na skupni osnovi;
- (l) skupna uporaba infrastrukture;
- (m) minimalne zahteve za tehnološko uspešnost;
- (n) omejitve, ki se uporabljajo v skladu s členoma 9(3) in 9(4) Direktive 2002/21/ES;
- (o) preklic ali odvzem ene ali več pravic do uporabe ali spremembe pravic ali pogojev, povezanih s takšnimi pravicami, ki jih ni mogoče šteti za manjše po členu 14(1) Direktive 2002/20/ES.

2. Pristojni nacionalni organi in Komisija lahko pripombe zadevnemu pristojnemu organu sporočijo v dveh mesecih. Dvomesečni rok se ne podaljša.

Pri ocenjevanju osnutka ukrepa v skladu s tem členom Komisija upošteva zlasti:

- (a) določbe direktiv 2002/20/ES in 2002/21/ES ter Sklepa št. 243/2012/ES;
- (a) regulativna načela iz člena 9;
- (c) ustrezna merila za nekatere posebne pogoje iz člena 10 in dodatne določbe iz člena 11;
- (d) izvedbene ukrepe, sprejete v skladu s členom 12;
- (e) skladnost z nedavnimi, nedokončanimi ali načrtovanimi postopki v drugih državah članicah in morebitne učinke na trgovino med državami članicami.

Če Komisija do tega roka pristojni organ uradno obvesti, da bi osnutek ukrepa predstavljal oviro na notranjem trgu ali da ima resne dvome glede njegove združljivosti s pravnim redom Unije, se osnutek ukrepa ne sprejme še nadaljnja dva meseca. Komisija prav tako obvesti pristojne organe drugih držav članic o stališču, ki ga je v tem primeru sprejela o osnutku ukrepa.

3. V dodatnih dveh mesecih iz odstavka 2 Komisija in zadevni pristojni organ med seboj tesno sodelujeta, da bi na podlagi meril iz odstavka 2 določila najustreznejši in najučinkovitejši ukrep, pri čemer ustrezno upoštevata mnenja tržnih udeležencev in potrebo po zagotovitvi razvoja med seboj skladne regulativne prakse.

4. Pristojni organ lahko v vseh fazah postopka spremeni ali umakne osnutek ukrepa, pri čemer čim bolj upošteva uradno obvestilo Komisije iz odstavka 2.

5. V dodatnih dveh mesecih iz odstavka 2 lahko Komisija:

- (a) osnutek sklepa predloži Odboru za komunikacije, pri čemer od zadevnega pristojnega organa zahteva, da ga umakne. Osnutku sklepa priloži podrobno in objektivno analizo o tem, zakaj meni, da se osnutek ukrepa, kot je bil sporočen v uradnem obvestilu, ne bi smel sprejeti, pri čemer po potrebi predloži tudi konkretne predloge za spremembo osnutka ukrepa. ali
- b) sprejme sklep o spremembi svojega stališča o zadevnem osnutku ukrepa.

6. Če Komisija ne predloži osnutka sklepa iz odstavka 5(a) ali sprejme sklep iz odstavka 5(b), lahko zadevni pristojni organ sprejme osnutek ukrepa.

Če Komisija predloži osnutek sklepa iz odstavka 5(a), pristojni organ osnutka ukrepa ne sprejme šest mesecev od uradnega obvestila, poslanega pristojnemu organu v skladu z odstavkom 2.

Komisija se lahko v kateri koli fazi postopka, tj. tudi po predložitvi osnutka sklepa Odboru za komunikacije, odloči, da bo stališče o osnutku zadevnega ukrepa spremenila.

7. Komisija vse sklepe, s katerimi od pristojnega organa zahteva, da umakne osnutek sklepa, sprejme z izvedbenimi akti. Te izvedbene akte sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 33(2).

8. Če Komisija sprejme sklep v skladu z odstavkom 7, pristojni organ spremeni ali umakne osnutek ukrepa v šestih mesecih od datuma uradnega obvestila o sklepu Komisije. Po spremembi osnutka ukrepa pristojni organ po potrebi opravi javno posvetovanje ter Komisiji omogoči dostop do spremenjenega osnutka ukrepa v skladu z odstavkom 1.

9. Zadevni pristojni organ čim bolj upošteva pripombe pristojnih organov drugih držav članic in Komisije ter lahko, razen v primerih, ki jih urejajo tretji pododstavek odstavka 2, drugi pododstavek odstavka 6 in odstavek 7, sprejme nastali osnutek ukrepa, pri čemer v tem primeru to sporoči Komisiji.

10. Pristojni organ takoj po končanem postopku Komisijo obvesti o rezultatih postopka, na katerega se njegov ukrep nanaša.

Člen 14 – Dostop do radijskih lokalnih omrežij

1. Nacionalni pristojni organi zagotavljanje dostopa do omrežja ponudnika javnih elektronskih komunikacij prek radijskih lokalnih omrežij ter uporabo usklajenega radiofrekvenčnega spektra za namene takega zagotavljanja dovolijo zgolj na podlagi splošne odobritve.

2. Pristojni nacionalni organi ponudnikom javnih elektronskih komunikacij ne preprečujejo, da javnosti prek radijskih lokalnih omrežij, ki se lahko nahajajo v prostorih končnih uporabnikov, dovolijo dostop do svojih omrežij, pod pogojem, da ti izpolnjujejo pogoje za splošno odobritev in se je s tem predhodno strinjal končni uporabnik.

3. Ponudniki javnih elektronskih komunikacij ne smejo enostransko omejiti:

a) pravice končnih uporabnikov do uporabe dostopa do radijskih lokalnih omrežij po njihovi izbiri, ki ga zagotavljajo tretje osebe;

b) pravice končnih uporabnikov, da drugim končnim uporabnikom prek radijskih lokalnih omrežij dovolijo vzajemni ali splošnejši dostop do omrežij takih ponudnikov, vključno na podlagi pobud tretjih oseb, ki združujejo radijska lokalna omrežja različnih končnih uporabnikov in zagotavljajo, da so javno dostopna.

4. Nacionalni pristojni organi ne omejujejo pravice končnih uporabnikov, da drugim končnim uporabnikom dovolijo vzajemni ali splošnejši dostop do njihovih radijskih lokalnih omrežij, vključno na podlagi pobud tretjih oseb, ki združujejo radijska lokalna omrežja različnih končnih uporabnikov in zagotavljajo, da so javno dostopna.

5. Pristojni nacionalni organi ne omejujejo zagotavljanja javnega dostopa do radijskih lokalnih omrežij:

(a) s strani javnih organov, ki se nahajajo v prostorih, ki jih zasedajo taki javni organi, ali v neposredni bližini teh prostorov, če je to pomožna dejavnost za javne storitve, ki se zagotavljajo v takih prostorih;

(b) s strani nevladnih organizacij ali javnih organov pri pobudah, ki naj bi združevala radijska lokalna omrežja različnih končnih uporabnikov oziroma zagotavljala njihov vzajemni ali splošnejši dostop, vključno po potrebi do radijskih lokalnih omrežij, do katerih se javni dostop zagotavlja v skladu s točko (a).

6. Podjetje, javni organ ali drug končni uporabnik se ne štejejo za ponudnika javnih elektronskih komunikacij zgolj zaradi zagotavljanja javnega dostopa do radijskih lokalnih

omrežij, če tako zagotavljanje ni komercialno ali je zgolj pomožno za drugo komercialno dejavnost ali javno storitev, ki ni odvisna od prenosa signalov po takih omrežjih.

Člen 15 – Uvedba in obratovanje maloobmočnih brezžičnih dostopovnih točk

1. Nacionalni pristojni organi dovolijo uvedbo, povezovanje in obratovanje nevsiljivih maloobmočnih brezžičnih dostopovnih točk po režimu splošne odobritve in ne neupravičeno omejujejo uvedbe, povezovanja ali obratovanja s posameznimi urbanističnimi dovoljenji ali na kakšen drug način, če je taka uporaba v skladu z izvedbenimi ukrepi, sprejetimi na podlagi odstavka 2.

Ta odstavek ne posega v odobritveni režim za radiofrekvenčni spekter, ki se uporablja za obratovanje maloobmočnih brezžičnih dostopovnih točk.

2. Za enotno izvajanje splošnega režima odobritve za uvedbo, povezovanje in obratovanje maloobmočnih brezžičnih dostopovnih točk v skladu z odstavkom 1 lahko Komisija z izvedbenim aktom določi tehnične lastnosti za uvedbo, povezovanje in obratovanje maloobmočnih brezžičnih dostopovnih točk, katerih spoštovanje bo zagotovilo nevsiljevanje teh točk med uporabo v različnih lokalnih okoljih. Komisija določi te tehnične lastnosti glede na največjo velikost, moč, elektromagnetne lastnosti in vizualni vpliv uporabljenih maloobmočnih brezžičnih dostopovnih točk. Te tehnične lastnosti za uporabo maloobmočnih brezžičnih dostopovnih točk morajo izpolnjevati najmanj zahteve iz Direktive 2013/35/EU³⁰ in pragove, opredeljene v priporočilu Sveta št. 1999/519/ES³¹.

Lastnosti, ki se določijo zato, da se lahko pri uvedbi, povezovanju in obratovanju maloobmočnih brezžičnih dostopovnih točk uporabijo določbe iz odstavka 1, ne posegajo v bistvene zahteve iz Direktive 1999/5/ES Evropskega parlamenta in Sveta, ki se nanašajo na dajanje takih izdelkov na trg³².

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 33(2).

Člen 16 – Usklajevanje radiofrekvenčnega spektra med državami članicami

1. Brez poseganja v obveznosti pristojnih nacionalnih organov iz ustreznih mednarodnih sporazumov, vključno z radiofrekvenčnimi predpisi ITU, ti zagotovijo, da je uporaba radiofrekvenčnega spektra na njihovem ozemlju organizirana, in zlasti sprejmejo vse potrebne ukrepe glede razporeditve ali dodelitve radiofrekvenčnega spektra, tako da nobeni drugi državi članici ne preprečijo, da na svojem ozemlju dovoli uporabo določenega usklajenega pasu v skladu z zakonodajo Unije.

2. Države članice medsebojno sodelujejo v čezmejnem usklajevanju uporabe radiofrekvenčnega spektra, da zagotovijo skladnost z odstavkom 1 in, da se nobeni državi članici ne onemogoči enakopraven dostop do radiofrekvenčnega spektra.

³⁰ Direktiva 2013/35/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o minimalnih zdravstvenih in varnostnih zahtevah v zvezi z izpostavljenostjo delavcev tveganjem, ki nastajajo zaradi fizikalnih dejavnikov (elektromagnetnih sevanj) (20. posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS) in razveljavitvi Direktive 2004/40/ES (UL L 179, 29.6.2013, str. 1).

³¹ Priporočilo Sveta 1999/519/ES z dne 12. julija 1999 o omejevanju izpostavljanja javnosti elektromagnetnim poljem, (od 0 Hz do 300 GHz), UL L 1999, 30.7.1999, str. 59.

³² Direktiva 1999/5/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 1999 o radijski opreми in telekomunikacijski terminalski opreми ter medsebojnem priznavanju skladnosti te opreme (UL L 91, 7.4.1999, str. 10).

3. Vsaka zadevna država članica lahko Skupino za politiko radiofrekvenčnega spektra pozove, da ji, in drugim državam članicam, pomaga pri doseganju skladnosti s tem členom.

Komisija lahko sprejme izvedbene ukrepe, da bi zagotovila, da je v usklajenih rezultatih med zadevnimi državami članicami upoštevana zahteva po enakopravnem dostopu do radiofrekvenčnega spektra, da bi odpravila kakršna koli praktična razhajanja med različnimi usklajenimi rezultati različnih držav članic ali da bi zagotovila izvrševanje rešitev v skladu s pravom Unije. Ti izvedbene akte sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 33(2).

Oddelek 2 – Evropski virtualni dostopovni izdelek

Člen 17 – Evropski virtualni širokopasovni dostopovni izdelek

1. Zagotavljanje virtualnih širokopasovnih dostopovnih izdelkov, naloženo v skladu s členoma 8 in 12 Direktive 2002/19/ES, se šteje za zagotavljanje evropskega virtualnega širokopasovnega dostopovnega izdelka, če se zagotavlja v skladu z minimalnimi parametri iz ene od ponudb iz Priloge I ter izpolnjuje vse naslednje bistvene zahteve:

- (a) se lahko ponudi kot visokokakovosten izdelek povsod po Uniji;
- (b) ima največjo stopnjo omrežne in storitvene interoperabilnosti in ga operaterji nediskriminacijsko omrežno upravljajo v skladu z omrežno tipologijo;
- (c) ima sposobnost, da se končnim uporabnikom zagotavlja pod konkurenčnimi pogoji;
- (d) je stroškovno učinkovit, pri čemer se upošteva možnost, da se izvaja na obstoječih in novo zgrajenih omrežjih ter da soobstaja z drugimi dostopovnimi izdelki, ki se lahko zagotavljajo na isti omrežni infrastrukturi;
- (e) je operativno učinkovit, zlasti glede čim večjega omejevanja ovir pri izvajanju in uvedbenih stroškov za ponudnike in iskalce virtualnega širokopasovnega dostopa;
- (f) spoštuje pravila o varstvu zasebnosti, osebnih podatkov, varnosti in celovitosti omrežij ter preglednosti v skladu s pravom Unije.

2. Komisija se pooblasti za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 32, da lahko Prilogo I prilagodi glede na tržni in tehnološki razvoj ter tako še naprej zagotavlja izpolnjevanje bistvenih zahtev iz odstavka 1.

Člen 18 – Regulativni pogoji, ki se nanašajo na evropski virtualni širokopasovni dostopovni izdelek

1. Nacionalni regulativni organ, ki je operaterju v skladu s členoma 8 in 12 direktive 2002/19/ES predhodno naložil obveznost zagotavljanja veleprodajnega dostopa do omrežja naslednje generacije, oceni, ali bi bilo primerno in sorazmerno, da namesto tega naloži obveznost zagotavljanja evropskega virtualnega širokopasovnega dostopovnega izdelka, ki ima najmanj enakovredne funkcije kot trenutno naloženi veleprodajni dostopovni izdelek.

Nacionalni regulativni organi iz prvega pododstavka opravijo potrebno oceno obstoječih ukrepov za veleprodajni dostop čim prej po začetku veljavnosti te uredbe ne glede na čas izvedbe analize zadevnih trgov v skladu s členom 16(6) Direktive 2002/21/ES.

Če nacionalni regulativni organ, ki je predhodno naložil obveznost zagotavljanja virtualnega dostopa do širokopasovnega omrežja, na podlagi ocene v skladu s prvim pododstavkom meni, da evropski virtualni širokopasovni dostopovni izdelek v določenih okoliščinah ni primeren, v

osnutku ukrepa v skladu s postopkom iz členov 6 in 7 Direktive 2002/21/ES predloži obrazloženo mnenje.

2. Če namerava nacionalni regulativni organ operaterju naložiti obveznost zagotavljanja veleprodajnega dostopa do omrežja naslednje generacije v skladu s členoma 8 in 12 Direktive 2002/19/ES, mora poleg dejavnikov iz člena 12(2) navedene direktive zlasti oceniti zadevne prednosti naložitve:

(i) pasivnega veleprodajnega vložka, kot je fizični razvezani dostop do lokalne zanke ali podzanke;

(ii) nefizičnega oziroma virtualnega veleprodajnega vložka z enakovrednimi funkcijami, in zlasti evropskega virtualnega veleprodajnega dostopovnega izdelka, ki izpolnjuje bistvene zahteve in parametre iz člena 17(1) in točke 1 Priloge I k tej uredbi.

3. Če namerava nacionalni regulativni organ operaterju naložiti obveznost zagotavljanja virtualnega dostopa do širokopasovnega omrežja v skladu s členoma 8 in 12 navedene direktive, operaterju z odstopanjem od člena 12(3) Direktive 2002/19/ES naloži obveznost zagotavljanja evropskega virtualnega širokopasovnega dostopovnega izdelka, ki ima potrebne funkcije za izpolnjevanje regulativne potrebe, navedene v njegovi oceni. Če nacionalni regulativni organ meni, da evropski virtualni širokopasovni dostopovni izdelek v določenih okoliščinah ne bi bil primeren, v osnutku ukrepa v skladu s postopkom iz členov 6 in 7 Direktive 2002/21/ES predloži obrazloženo mnenje.

4. Pri ocenjevanju na podlagi odstavkov 1, 2 ali 3, ali naj se naloži obveznost zagotavljanja evropskega virtualnega širokopasovnega dostopovnega izdelka namesto katerega drugega možnega veleprodajnega dostopovnega izdelka, nacionalni regulativni organ upošteva konvergenčne regulativne pogoje v vsej Uniji za rešitve veleprodajnega dostopa, trenutno in prihodnje stanje infrastrukturne konkurence in razvoj tržnih razmer za zagotavljanje konkurenčnih omrežij naslednje generacije, naložbe operaterja, določenega kot operaterja s pomembno tržno močjo, in iskalcev dostopa, ter amortizacijsko obdobje takih naložb.

Nacionalni regulativni organ po potrebi določi prehodno obdobje za nadomestitev obstoječega veleprodajnega dostopovnega izdelka z evropskim virtualnim širokopasovnim dostopovnim izdelkom.

5. Če ima operater obveznost iz členov 8 in 12 navedene direktive, da zagotovi evropski virtualni širokopasovni dostopovni izdelek, nacionalni regulativni organi z odstopanjem od člena 9(3) Direktive 2002/19/ES zagotovijo objavo referenčne ponudbe, ki vsebuje najmanj elemente iz točke 1, 2 oziroma 3 Priloge I.

6. Z odstopanjem od člena 16(3) Direktive 2002/21/ES nacionalni regulativni organ obveznega roka za uradno obveščanje ne naloži pred preklicem predhodno naložene obveznosti ponujanja evropskega virtualnega širokopasovnega dostopovnega izdelka, ki izpolnjuje bistvene zahteve in parametre iz člena 17(1) in točke 2 v Prilogi I k tej uredbi, če se zadevni operater prostovoljno zaveže, da bo tak izdelek pod poštenimi in razumnimi pogoji zagotavljal na zahtevo tretjih oseb še nadaljnja tri leta.

7. Če nacionalni regulativni organ pri oceni v skladu z odstavkoma 2 in 3 odloča, ali naj pri veleprodajnem dostopu do omrežij naslednje generacije prek katerega od evropskih virtualnih širokopasovnih dostopovnih izdelkov ali kako drugače naloži ali obdrži cenovni nadzor v skladu s členom 13 Direktive 2002/19/ES, pri tem upošteva stanje konkurence glede cen, izbire in kakovosti ponujenih izdelkov na maloprodajni ravni. Pri tem upošteva učinkovitost zaščite pred diskriminacijo na veleprodajni ravni in stanje infrastrukturne konkurence, ki jo povzročajo drugi fiksni priključki ali brezžična omrežja, pri čemer ustrezno upošteva vlogo obstoječe infrastrukturne konkurence med omrežji naslednje generacije pri spodbujanju

nadaljnjih izboljšav kakovosti za končne uporabnike, da bi ugotovil, ali nadzor cen za veleprodajni dostop v posameznem primeru ne bi bil potreben ali sorazmeren.

Člen 19 – Povezljivostni izdelek z zagotovljeno kakovostjo storitev (ASQ)

1. Vsak operater ima pravico do zagotavljanja evropskega povezljivostnega izdelka (ASQ), kot je opredeljen v odstavku 4.

2. Vsak operater izpolni vse razumne zahteve za zagotavljanje evropskega povezljivostnega izdelka z zagotovljeno kakovostjo storitev (kot je opredeljen v odstavku 4), ki jih v pisni obliki predloži pooblaščen ponudnik elektronskih komunikacijskih storitev. Vsaka zavrnitev zagotavljanja evropskega izdelka ASQ temelji na objektivnih merilih. Operater navede razloge za zavrnitev v enem mesecu po pisni zahtevi.

Razlog za zavrnitev se šteje za objektivnega, če stranka, ki zahteva dobavo evropskega povezljivostnega izdelka z zagotovljeno kakovostjo storitev, zahtevani stranki v Uniji ali tretjih državah ne more ali noče zagotoviti evropskega povezljivostnega izdelka z zagotovljeno kakovostjo storitev pod razumnimi pogoji, če ta tako zahteva.

3. Če se zahteva zavrne ali se dogovor o posebnih pogojih, vključno s ceno, ne sprejme v dveh mesecih od pisne zahteve, lahko obe stranki zadevo predložita zadevnemu nacionalnemu regulativnemu organu na podlagi člena 20 Direktive 2002/21/ES. V takem primeru se lahko uporabi člen 3(6) te uredbe.

4. Zagotavljanje povezljivostnega izdelka se šteje za zagotavljanje evropskega povezljivostnega izdelka ASQ, če se zagotavlja v skladu z minimalnimi parametri iz Priloge II ter izpolnjuje vse naslednje bistvene zahteve:

(a) lahko se ponudi kot visokokakovosten izdelek povsod po Uniji;

(b) ponudnikom storitev omogoča, da zadovoljijo potrebe končnih uporabnikov;

(c) je stroškovno učinkovito, pri čemer se upoštevajo obstoječe rešitve, ki se lahko zagotavljajo na istih omrežjih;

(d) je operativno učinkovito, zlasti glede čim večjega omejevanja ovir pri izvajanju in uvedbenih stroškov za stranke; in

(e) zagotavlja spoštovanje pravil o varstvu zasebnosti, osebnih podatkov, varnosti in celovitosti omrežij ter preglednosti v skladu s pravom Unije.

5. Komisija se pooblasti za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 32, da lahko Prilogo II prilagodi glede na tržni in tehnološki razvoj ter tako še naprej zagotavlja izpolnjevanje bistvenih zahtev iz odstavka 4.

Člen 20 – Ukrepi za evropske dostopovne izdelke

1. Komisija do 1. januarja 2016 sprejme izvedbene ukrepe, s katerimi določi enotna tehnična in metodološka pravila za izvajanje evropskega širokopasovnega dostopovnega izdelka po členu 17 in točki 1 Priloge I v skladu s tam določenimi merili in parametri, da bi zagotovila enakovredne funkcije takega virtualnega dostopovnega izdelka do omrežij naslednje generacije s fizično razvezanim dostopovnim izdelkom. Te izvedbene akte sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 33(2).

2. Komisija lahko sprejme izvedbene akte, s katerimi določi enotna tehnična in metodološka pravila za izvajanje enega ali več evropskih dostopovnih izdelkov po členih 17 in 19 ter točk

2 in 3 Priloge I ter Priloge II v skladu s tam določenimi merili in parametri. Te izvedbene akte sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 33(2).

Poglavje IV

Usklajene pravice končnih uporabnikov

Člen 21 – Odprava omejitev in diskriminacije

1. Javni organi ne omejujejo pravice končnih uporabnikov do uporabe javnih elektronskih komunikacijskih omrežij ali javno razpoložljivih elektronskih komunikacijskih storitev, ki jih zagotavlja podjetje s sedežem v drugi državi članici.

2. Ponudniki javnih elektronskih komunikacij pri končnih uporabnikih ne uporabljajo diskriminacijskih zahtev ali pogojev za dostop ali uporabo na podlagi državljanstva ali kraja prebivališča končnega uporabnika, razen če so take razlike objektivno upravičene.

3. Ponudniki javnih elektronskih komunikacij pri komunikacijah znotraj Unije, ki se zaključijo v drugi državi članici, ne uporabljajo višjih tarif, razen če so take razlike objektivno upravičene:

a) kot so tarife, ki se uporabljajo za domače medkrajevne komunikacije, kar zadeva komunikacije v fiksni omrežjih;

b) kot so evrotarife za regulirane komunikacije prek govornega in gostovanja SMS v skladu z Uredbo (ES) št. 531/2012, kar zadeva mobilne komunikacije.

Člen 22 – Čezmejno reševanje sporov

1. Izvensodni postopki, ki se uvedejo v skladu s členom 34(1) Direktive 2002/22/ES, se uporabljajo tudi pri sporih, ki se nanašajo na pogodbe med potrošniki ter drugimi končnimi uporabniki, če so takšni izvensodni postopki na voljo tudi njim, in ponudniki javnih elektronskih komunikacij s sedežem v drugi državi članici. Za spore, ki spadajo v področje uporabe Direktive 2013/11/EU³³, se uporabljajo določbe navedene direktive.

Člen 23 – Svoboda do zagotavljanja in uporabe odprtega internega dostopa ter smiselno upravljanje prometa

1. Končni uporabniki imajo prek internetnih dostopovnih storitev prost dostop do informacij in vsebin ter jih lahko širijo, zaganjajo aplikacije in uporabljajo storitve po lastni izbiri.

Končni uporabniki s ponudniki internetnih dostopovnih storitev prosto sklepajo sporazume o podatkovnih količinah in hitrostih ter v skladu s takimi sporazumi o podatkovnih količinah koristijo ponudbe ponudnikov spletnih vsebin, aplikacij in storitev.

2. Končni uporabniki lahko tudi prosto sklepajo dogovore s ponudniki javnih elektronskih komunikacij ali ponudniki vsebin, aplikacij in storitev o zagotavljanju specializiranih storitev z boljšo kakovostjo.

Da bi omogočili zagotavljanje specializiranih storitev za končne uporabnike, ponudniki vsebin, aplikacij in storitev ter ponudniki javnih elektronskih komunikacij med seboj prosto

³³ Direktiva 2013/11/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o alternativnem reševanju potrošniških sporov ter spremembi Uredbe (ES) št. 2006/2004 in Direktive 2009/22/ES, UL L 165 z dne 18. junija 2013, str. 63.

sklepajo sporazume o prenosu podatkovnih količin ali prometu kot specializiranih storitvah z opredeljeno kakovostjo storitve ali namensko zmogljivostjo. Zagotavljanje specializiranih storitev ne povzroča ponavljajočega se ali neprestanega zmanjšanja splošne kakovosti internetnih dostopovnih storitev.

3. Ta člen ne posega v zakonodajo Unije ali nacionalno zakonodajo, ki se nanaša na zakonitost informacij, vsebin, aplikacij ali storitev, ki se prenašajo.

4. Izvajanje svoboščin iz odstavkov 1 in 2 se olajša z zagotavljanjem celovitih informacij v skladu s členom 25(1), členom 26(2) in členom 27(1) in (2).

5. V okviru pogodbeno dogovorjenih podatkovnih količin ali hitrosti za internetne dostopovne storitve ponudniki teh storitev svoboščin iz odstavka 1 ne omejujejo z blokiranjem, upočasnjevanjem, poslabšanjem ali diskriminacijo specifičnih vsebin, aplikacij ali storitev oz. posebnih razredov le-teh, razen v primerih, ko je treba uvesti primerne ukrepe za upravljanja prometa. Primerni ukrepi za upravljanje prometa so pregledni, nediskriminacijski, sorazmerni in potrebni za:

a) izvajanje zakonodajne določbe ali izvršitev sodbe sodišča oz. za preprečitev ali poskus preprečevanja resnih kaznivih dejanj;

b) ohranitev integritete in varnosti omrežja, storitev, ki se zagotavljajo prek tega omrežja, ter terminalov končnih uporabnikov;

c) preprečitev prenosa neželenih komunikacij končnim uporabnikom, ki so se predhodno strinjali s takimi omejevalnimi ukrepi;

d) čim večje zmanjšanje učinkov začnih ali izrednih obremenitev omrežij, pod pogojem, da se enake vrste prometa obravnavajo enako.

Za ustrezno upravljanje prometa se podatki obdelujejo samo, kot je to potrebno in sorazmerno za namene tega odstavka.

Člen 24 – Zaščitni ukrepi za kakovost storitev

1. Nacionalni regulativni organi skrbno spremljajo svoboščine iz člena 23(1) in (2) ter zagotavljajo dejansko sposobnost končnih uporabnikov, da jih izvajajo, ter upoštevanje člena 23(5) in neprekinjeno razpoložljivost nediskriminacijskih internetnih dostopovnih storitev takšne kakovosti, ki odraža napredek v tehnologiji in ki je ne znižujejo specializirane storitve. V sodelovanju z drugimi pristojnimi nacionalnimi organi spremljajo tudi učinke specializiranih storitev na kulturno raznovrstnost in inovacije. Nacionalni regulativni organi o spremljanju in svojih ugotovitvah letno poročajo Komisiji in organu BEREC.

2. Da se kakovost storitve pri internetnih dostopovnih storitvah ne bi na splošno poslabšala oziroma da se zavaruje sposobnost končnih uporabnikov za dostop do vsebin ali informacij in njihovo širjenje ali za zaganjanje aplikacij in storitev po lastni izbiri, lahko nacionalni regulativni organi ponudnikom javnih elektronskih komunikacij naložijo minimalne zahteve glede kakovosti storitev.

Nacionalni regulativni organi pred naložitvijo takih zahtev Komisiji pravočasno pošljejo povzetek razlogov za ukrepanje, predvidene zahteve in predlagani potek ukrepanja. Dostop do teh informacij omogočijo tudi organu BEREC. Po pregledu informacij lahko Komisija poda pripombe ali priporočila, s katerimi zlasti zagotovi, da predvidene zahteve ne vplivajo negativno na delovanje notranjega trga. Ko Komisija prejme popolne informacije, se predvidene zahteve ne sprejmejo še dva meseca po tem, razen če se Komisija in nacionalni

regulativni organ ne dogovorita drugače ali če Komisija nacionalni regulativni organ obvesti o skrajšanem roku za pregled ali če poda pripombe ali priporočila. Nacionalni regulativni organi čim bolj upoštevajo pripombe ali priporočila Komisije ter Komisijo in BEREC obvestijo o sprejetih zahtevah.

3. Komisija lahko sprejme izvedbene akte, ki določajo enotne pogoje za izvajanje obveznosti pristojnih nacionalnih organov po tem členu. Te izvedbene akte sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 33(2).

Člen 25 – Preglednost in objava informacij

1. Ponudniki javnih elektronskih komunikacij objavijo, razen pri individualno dogovorjenih ponudbah, naslednje pregledne, primerljive, ustrezne in posodobljene podatke:

a) ime, naslov in kontaktne podatke;

b) za vsako tarifo ponujene storitve in ustrezno kakovost storitvenih parametrov, veljavne cene (za potrošnike vključno z davki) in veljavne pristojbine (dostop, uporaba, vzdrževanje in dodatne pristojbine) ter stroške, povezane s terminalsko opremo;

c) veljavne tarife za vse številke ali storitve, za katere velja posebno oblikovanje cen;

d) kakovost storitev v skladu z izvedbenimi akti iz odstavka 2;

e) internetne dostopovne storitve, če se ponujajo, pri čemer navedejo:

(i) dejansko razpoložljivo podatkovno hitrost za odjemanje in nalaganje v državi članici, v kateri ima končni uporabnik prebivališče, vključno s hitrostmi v prometnih konicah;

(ii) morebitne omejitve veljavnih podatkovnih količin; cene za stalno ali ad hoc povečanje razpoložljive podatkovne količine; razpoložljivo podatkovno hitrost in njeno ceno po popolni porabi veljavne podatkovne količine, če je ta omejena; načine, kako lahko končni uporabniki kadar koli spremljajo svojo trenutno porabo;

(iii) jasno in razumljivo razlago, kako lahko omejitve podatkovne količine, dejanska razpoložljiva hitrost in drugi parametri kakovosti ter istočasna uporaba specializiranih storitev s povečano kakovostjo storitev dejansko vplivajo na uporabo vsebin, aplikacij in storitev;

(iv) informacije o vseh postopkih, ki jih ponudnik uporablja za merjenje in urejanje prometa, da se izogne obremenitvi omrežja, in o morebitnih vplivih teh postopkov na kakovost storitve in varstvo osebnih podatkov;

f) ukrepe, sprejete za zagotavljanje enakovrednega dostopa za invalidne končne uporabnike, vključno z redno posodobljenimi informacijami o podrobnostih o zanje osnovanih izdelkih in storitvah;

g) standardne pogodbene pogoje, vključno z najkrajšim trajanjem pogodbe, pogoji za predčasno prekinitve pogodbe in s tem povezane pristojbine, postopki in neposredne pristojbine za menjavo in prenosljivost števil in drugih identifikacijskih oznak ter dogovori o nadomestilu v primeru zamude ali zlorabe menjave;

h) dostop do storitev v sili in informacije o lokaciji kličočega za vse ponujene storitve, vse omejitve pri zagotavljanju storitev v sili po členu 26 Direktive 2002/22/ES ter vse njihove spremembe;

i) pravice v zvezi z univerzalno storitvijo, vključno po potrebi z zmogljivostmi in storitvami iz Priloge I k Direktivi 2002/22/ES.

Informacije se objavijo v jasni, izčrpni in lahko dostopni obliki v uradnih jezikih države članice, v kateri se storitev ponuja, in se redno posodablja. Na zahtevo se informacije pred objavo predložijo zadevnemu regulativnemu nacionalnemu organu. Vse razlike v pogojih, ki veljajo za potrošnike in druge končne uporabnike, se izrecno navedejo.

2. Komisija lahko sprejme izvedbene akte, s katerimi določi metode za merjenje hitrosti internetnih dostopovnih storitev, kakovost storitvenih parametrov in metode za njihovo merjenje ter vsebino, obliko in način objave informacij, ki se objavijo, vključno z morebitnimi mehanizmi za potrjevanje kakovosti. Komisija lahko upošteva parametre, opredelitve in merilne metode iz Priloge III Direktive 2002/22/ES. Navedeni izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 33(2).

3. Končni uporabniki imajo dostop do neodvisnih ocenjevalnih orodij, ki jim omogočijo, da primerjajo učinkovitost dostopa do elektronskega komunikacijskega omrežja in elektronskih komunikacijskih storitev ter stroškov alternativnih vzorcev uporabe. Države članice v ta namen vzpostavijo prostovoljno certifikacijsko shemo za interaktivne spletne strani, vodnike ali podobna orodja. Certifikat se izda na podlagi objektivnih, preglednih in sorazmernih zahtev, zlasti neodvisnosti od ponudnikov javnih elektronskih komunikacij, uporabe preprostega jezika, zagotavljanja popolnih in posodobljenih informacij ter vzpostavitve učinkovitega postopka za obravnavo pritožb. Če certificirane primerjalne zmogljivosti na trgu niso na voljo brezplačno ali po razumni ceni, jih nacionalni regulativni organi ali drugi pristojni nacionalni organi dajo na voljo sami ali prek tretjih oseb v skladu s certifikacijskimi zahtevami. Informacije, ki jih objavijo ponudniki javnih elektronskih komunikacij, so za namene zagotavljanja primerjalnih zmogljivosti prosto dostopne in brezplačne.

4. Na zahtevo zadevnih javnih organov ponudniki javnih elektronskih komunikacij po potrebi končnim uporabnikom posredujejo informacije v javnem interesu brezplačno prek istih sredstev, kot jih navadno uporabljajo v komunikaciji s končnimi uporabniki. Pri tem zadevni javni organi navedene informacije zagotovijo ponudnikom javnih elektronskih komunikacij v standardizirani obliki, nanašajo pa se lahko na naslednja področja:

(a) najobičajnejše uporabe elektronskih komunikacijskih storitev za nezakonita dejanja ali širjenje škodljivih vsebin, zlasti če lahko škoduje spoštovanju pravic in svoboščin drugih, vključno s kršenjem pravic glede varstva podatkov, avtorskih in sorodnih pravic ter njihovimi pravnimi posledicami; in

(b) načine zaščite pred tveganji za osebno varnost in nezakonit dostop do osebnih podatkov pri uporabi elektronskih komunikacijskih storitev.

Člen 26 – Zahtevane informacije pri sklepanju pogodb

1. Preden pogodba o zagotavljanju povezave do javnega elektronskega komunikacijskega omrežja ali javno razpoložljivih elektronskih komunikacijskih storitev postane zavezujoča, ponudniki javnih elektronskih komunikacij potrošnikom in drugim končnim uporabnikom, razen če so se izrecno dogovorili drugače, vsaj naslednje informacije:

(a) identiteto, naslov in kontaktne podatke ponudnika ter naslov in kontaktne podatke za morebitne pritožbe, če sta ta dva drugačna;

(b) glavne lastnosti ponujenih storitev, vključno zlasti z naslednjimi:

- (i) za vsako tarifo vrsto ponujenih storitev, vključene količine komunikacij in vse ustrezne parametre kakovosti storitev, vključno s časom do prve povezave;
- (ii) ali in v kateri državi članici se zagotavljajo dostop do storitev v sili in informacije o lokaciji klicočega, ter vse omejitve pri zagotavljanju storitev v sili po členu 26 Direktive 2002/22/ES;
- (iii) vrste zagotovljenih poprodajnih storitev, storitev vzdrževanja in storitev pomoči strankam, pogoji in pristojbine teh storitev ter načini za vzpostavitev stika s temi službami;
- (iv) vse omejitve, ki jih ponudnik naloži v zvezi z uporabo dobavljene terminalske opreme, vključno z informacijami o odklepanju terminalske opreme in vsemi pristojbinami v primeru prekinitve pogodbe pred iztekom minimalnega trajanja pogodbe;
- (c) podrobne podatke o cenah in tarifah (za potrošnike vključno z davki in morebitnimi dodatnimi pristojbinami) ter načine, kako se zagotavljajo posodobljene informacije o vseh veljavnih tarifah in pristojbinah;
- (d) možne načine plačila ter vse razlike v stroških, povezane z načinom plačila, in razpoložljive zmogljivosti za zagotavljanje preglednosti računov in spremljanje porabe;
- (e) trajanje pogodbe ter pogoji za podaljšanje in prekinitve, vključno z:
 - (i) minimalno uporabo ali trajanjem, ki je potrebno za koriščenje pogojev posebnih ponudb;
 - (ii) vsemi pristojbinami za menjavo ter prenosljivost števil in drugih identifikacijskih oznak, vključno z dogovori o nadomestilu v primeru zamude ali zlorabe menjave;
 - (iii) vsemi pristojbinami, nastalimi zaradi predčasne prekinitve pogodbe, vključno z vsemi povračili stroškov, povezanih s terminalsko opremo (na podlagi običajnih metod za amortizacijo), in vsemi drugimi prednostmi posebnih ponudb (po načelu časovno sorazmerne uporabe);
- (f) vse dogovore o nadomestilih in povračilih, vključno z izrecnim sklicem na statutarne pravice končnega uporabnika, ki se uporabljajo, če stopnje kakovosti storitev iz pogodbe niso več izpolnjene;
- (g) če obstaja obveznost po členu 25 Direktive 2002/22/ES, možnosti končnega uporabnika v zvezi z vključitvijo ali ne vključitvijo osebnih podatkov v imenik, in pripadajoči podatki;
- (g) za invalidne končne uporabnike podrobnosti o zanje osnovanih izdelkih in storitvah;
- (i) sredstva za začetek postopka za reševanje sporov, vključno s čezmejnimi spori, v skladu s členom 34 Direktive 2002/22/ES in členom 22 te uredbe;
- (j) vrste ukrepov, ki jih podjetje lahko sprejme ob incidentih, povezanih z varnostjo in integriteto, ali ob ogroženosti in izpostavljenosti.

2. Razen če se s končnim uporabnikom, ki ni potrošnik, ne dogovorijo drugače, ponudniki javnih elektronskih komunikacij končnim uporabnikom poleg informacij iz odstavka 1 zagotovijo vsaj naslednje informacije o njihovih internetnih dostopovnih storitvah:

- (a) morebitne omejitve veljavnih podatkovnih količin; cene za stalno ali ad hoc povečanje razpoložljive podatkovne količine; razpoložljivo podatkovno hitrost po popolni porabi veljavne podatkovne količine, če je ta omejena, in njeno ceno; načine, kako lahko končni uporabniki kadar koli spremljajo trenutno porabo;
- (b) dejansko razpoložljivo podatkovno hitrost za odjemanje in nalaganje v državi članici, v kateri ima končni uporabnik prebivališče, vključno z dejanskimi razponi hitrosti, povprečnimi

hitrostmi in hitrostmi v prometnih konicah ter morebitnim učinkom omogočanja dostopa za tretje osebe prek radijskih lokalnih omrežij;

(c) druge parametre kakovosti storitev;

(iv) informacije o vseh postopkih, ki jih ponudnik uporablja za merjenje in nadzorovanje prometa, da se izogne obremenitvi omrežja, in o morebitnih vplivih teh postopkov na kakovost storitve in varstvo osebnih podatkov;

(e) jasno in razumljivo razlago, kako lahko omejitve podatkovne količine, dejanska razpoložljiva hitrost in drugi parametri kakovosti storitev ter istočasna uporaba specializiranih storitev s povečano kakovostjo storitev dejansko vplivajo na uporabo vsebin, aplikacij in storitev.

3. Informacije iz odstavkov 1 in 2 se zagotovijo v jasni, razumljivi in lahko dostopni obliki ter v uradnem jeziku države članice, v kateri ima končni uporabnik prebivališče, in se redno posodablja. So sestavni del pogodbe in jih ni dovoljeno spreminjati, razen če se pogodbeni stranki izrecno ne dogovorita drugače. Končni uporabnik prejme kopijo pogodbe v pisni obliki.

4. Komisija lahko sprejme izvedbene akte, s katerimi določi podrobnosti glede zahtev v zvezi z informacijami iz odstavka 2. Te izvedbene akte sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 33(2).

5. Zadevni javni organi lahko zahtevajo, da pogodba vsebuje vse informacije iz člena 25(4), ki jih v ta namen zagotovijo ti organi v zvezi z uporabo elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev za nezakonita dejanja ali širjenje škodljivih vsebin ter v zvezi z načini zaščite pred tveganji za osebno varnost in nezakonito obdelavo osebnih podatkov in ki so za ponujeno storitev pomembni.

Člen 27 – Nadzor porabe

1. Ponudniki javnih elektronskih komunikacij končnim uporabnikom ponudijo, da se lahko brezplačno odločijo za zmogljivost, ki zagotavlja informacije o skupni porabi različnih elektronskih komunikacijskih storitev v valuti, v kateri se končnemu uporabniku izda račun. Takšna storitev zagotavlja, da skupni izdatki v določenem obdobju uporabe brez soglasja končnega uporabnika ne presežejo finančne omejitve, ki jo je določil končni uporabnik.

2. Ponudniki javnih elektronskih komunikacij zagotovijo, da se končnemu uporabniku pošlje ustrezno uradno obvestilo, ko poraba storitev doseže 80 % določene finančne omejitve iz odstavka 1. V uradnem obvestilu navedejo postopek za nadaljnje zagotavljanje navedenih storitev in njihovo ceno. Ponudnik končnemu uporabniku preneha zagotavljati in zaračunavati določene storitve, če se finančna omejitev kako drugače prekorači, razen če in dokler končni uporabnik ne zahteva nadaljnjega ali ponovnega zagotavljanja navedenih storitev. Po prekoračitvi finančne omejitve lahko končni uporabniki še naprej prejemajo klice in sporočila SMS ter imajo dostop do brezplačnih telefonskih števil in storitev v sili z brezplačnim klicem na evropsko številko za klic v sili 112 do konca dogovorjenega obračunskega obdobja.

3. Ponudniki javnih elektronskih komunikacij neposredno pred povezavo klica končnim uporabnikom omogočijo enostaven in brezplačen dostop do informacij o veljavnih tarifah za številke ali storitve, za katere veljajo posebni cenovni pogoji, razen če je nacionalni regulativni organ predhodno odobril odstopanje zaradi načela sorazmernosti. Vse takšne informacije se za vse take številke ali storitve zagotovijo na primerljiv način.

4. Ponudniki javnih elektronskih komunikacij končnim uporabnikom omogočijo, da se brezplačno odločijo za prejemanje razčlenjenih obračunov.

Člen 28 – Prekinitev pogodbe

1. Minimalno trajanje pogodb, ki jih potrošniki sklenejo s ponudniki javnih elektronskih komunikacij, ne sme biti daljše od 24 mesecev. Ponudniki javnih elektronskih komunikacij končnim uporabnikom omogočijo, da sklenejo pogodbe za največ 12 mesecev.
2. Potrošniki in drugi končni uporabniki imajo pravico do prekinitve pogodbe z enomesečnim obvestilom vnaprej, če je od sklenitve pogodbe preteklo šest mesecev ali več, razen če so se dogovorili drugače. V takih primerih ne prejmejo nadomestila, razen za preostalo vrednost cenovno znižane opreme, ki je vezana na pogodbo ob sklenitvi pogodbe, in časovno sorazmernega povračila za vse druge prednosti posebnih ponudb, ki veljajo ob prekinitvi pogodbe. Ponudnik najpozneje po plačilu takega nadomestila brezplačno odpravi vse omejitve uporabe terminalske opreme na drugih omrežjih.
3. Če pogodbe ali nacionalno pravo omogočajo, da se pogodbeno obdobja podaljšajo tiho, ponudnik javnih elektronskih komunikacij končnega uporabnika o tem pravočasno obvesti, tako da ima končni uporabnik najmanj mesec dni, da tihemu podaljšanju nasprotuje. Če končni uporabnik tihemu podaljšanju ne nasprotuje, se pogodba šteje za pogodbo za nedoločen čas, ki jo končni uporabnik lahko brezplačno prekine z enomesečnim obvestilom vnaprej.
4. Končni uporabniki imajo pravico do brezplačne prekinitve pogodbe po obvestilu o spremenjenih pogodbenih pogojih, ki jih predlaga ponudnik javnih elektronskih komunikacij, razen če predlagane spremembe koristijo izključno končnemu uporabniku. Ponudniki o vsaki takšni spremembi končne uporabnike obvestijo v primernem roku, tj. najmanj en mesec vnaprej, ter jih hkrati seznani s pravico do brezplačne prekinitve pogodbe, če novih pogojev ne sprejmejo. Smiselno se uporablja odstavek 2.
5. Vsako bistveno in nezačasno razhajanje med dejansko uspešnostjo glede hitrosti ali drugih parametrov kakovosti in uspešnostjo, ki jo navede ponudnik javnih elektronskih komunikacij v skladu s členom 26, se šteje za neskladnost uspešnosti za namene določitve pravnih sredstev, ki so na voljo končnemu uporabniku v skladu z nacionalno zakonodajo.
6. Naročnina na dodatne storitve, ki jih zagotavlja isti ponudnik javnih elektronskih komunikacij, ne pomeni, da začne ponovno teči prvotno pogodbeno obdobje, razen če cena dodatnih storitev bistveno presega ceno prvotnih storitev oziroma če se dodatne storitve ponudijo po posebno ugodni ceni, ki je vezana na podaljšanje obstoječe pogodbe.
7. Ponudniki javnih elektronskih komunikacij uporabljajo pogoje in postopke za prekinitev pogodbe, ki ne ovirajo in ne odvrčajo od menjave ponudnika storitev.

Člen 29 – Paketne ponudbe

Če paket storitev, ki se ponujajo potrošnikom, vključuje vsaj povezavo do elektronskega komunikacijskega omrežja ali eno elektronsko komunikacijsko storitev, se za vse dele paketa uporabljajo določbe iz členov 28 in 30 te uredbe.

Poglavje V

Lažja menjava ponudnikov

Člen 30 – Menjava in prenosljivost števil

1. Vsi končni uporabniki s številkami iz nacionalnega načrta telefonskega oštevilčenja imajo pravico, da na zahtevo svojo številko oz. številke obdržijo ne glede na ponudnika javnih elektronskih komunikacij, ki storitve zagotavlja v skladu z delom C Priloge I k Direktivi

2002/22/ES, pod pogojem, da je ta ponudnik elektronskih komunikacij v državi članici, na katero se nacionalni načrt telefonskega oštevilčenja nanaša, ali da je evropski ponudnik elektronskih komunikacij, ki je pristojni regulativni organ matične države članice uradno obvestil, da take storitve zagotavlja oziroma namerava zagotavljati v državi članici, na katero se nacionalni načrt oštevilčenja nanaša.

2. Cene prenosljivosti številke se med ponudniki javnih elektronskih komunikacij določajo stroškovno naravnano, morebitne neposredne pristojbine za končne uporabnike pa končnih uporabnikov ne odvrčajo od menjave ponudnika.

3. Številke se prenesejo in aktivirajo v najkrajšem možnem času. Za končne uporabnike, ki so sklenili sporazum o prenosu številke na novega ponudnika, se ta številka aktivira v enem delovnem dnevu od sklenitve takega sporazuma. Morebitna prekinitve storitve med prenosom ne sme biti daljša od enega delovnega dneva.

4. Sprejemni ponudnik javnih elektronskih komunikacij vodi proces menjave in prenosa. Končni uporabniki prejmejo ustrezne informacije o menjavi pred menjavo in med njo ter takoj po opravljeni menjavi. Končnih uporabnikov se ne sme preklapati na drugega ponudnika proti njihovi volji.

5. Pogodbe končnih uporabnikov s prenosnimi ponudniki javnih elektronskih komunikacij prenehajo veljati samodejno po opravljenem preklopu. Prenosni ponudniki javnih elektronskih komunikacij preostalo imetje na računu potrošnikom prenesejo s predplačniškimi storitvami.

6. Ponudniki javnih elektronskih komunikacij, ki s preklpom zamujajo ali ga zlorabijo, med drugim tako, da informacij, potrebnih za prenos, ne zagotovijo pravočasno, končnim uporabnikom, ki so bili izpostavljeni taki zamudi ali zlorabi, plačajo nadomestilo.

7. Če ima končni uporabnik, ki se želi preklpiti na novega ponudnika internetnih dostopovnih storitev, elektronski naslov, ki ga zagotavlja prenosni ponudnik, prenosni ponudnik na zahtevo končnega uporabnika na elektronski naslov, ki ga navede končni uporabnik, 12 mesecev brezplačno posreduje vso komunikacijo elektronske pošte, naslovljeno na predhodni elektronski naslov končnega uporabnika. Ta storitev posredovanja elektronske pošte vključuje samodejno odzivno sporočilo za vse pošiljatelje elektronske pošte in jih opozarja na novi elektronski naslov končnega uporabnika. Končni uporabnik lahko zahteva, da se novi elektronski naslov v samodejnem odgovoru ne razkrije.

Po prvih 12 mesecih prenosni ponudnik javnih elektronskih komunikacij končnemu uporabniku omogoči, da podaljša obdobje posredovanja elektronske pošte in mu to lahko zaračuna. Prenosni ponudnik javnih elektronskih komunikacij prvotnega naslova elektronske pošte končnega uporabnika ne prerazporedi drugemu končnemu uporabniku dve leti po prekinitvi pogodbe, nikakor pa ne med obdobjem, za katero je bilo posredovanje elektronske pošte podaljšano.

8. Pristojni nacionalni organi lahko določijo splošni postopek preklopa in prenosa, vključno z določitvijo ustreznih sankcij za ponudnike in nadomestil za končne uporabnike. Pri tem upoštevajo zaščito končnega uporabnika med postopkom preklopa in potrebo po zagotovitvi učinkovitosti takega postopka.

Poglavje VI

Organizacijske in končne določbe

Člen 31 – Sankcije

Države članice določijo pravila o sankcijah, ki se uporabljajo v primeru kršitve določb te uredbe, in sprejmejo vse potrebne ukrepe, da se zagotovi njihovo izvajanje. Predvidene sankcije morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne. Države članice Komisijo o teh pravilih uradno obvestijo do 1. julija 2016 in takoj sporočijo vsako njihovo nadaljnjo spremembo.

Pri evropskih ponudnikih elektronskih komunikacij se sankcije naložijo v skladu s poglavjem 2 glede na pripadajoče pristojnosti nacionalnih regulativnih organov v matični državi članici in državi članici gostiteljici.

Člen 32 – Pooblastilo

1. Komisija se pooblasti za sprejemanje delegiranih aktov pod pogoji iz tega člena.
2. Pooblastilo iz členov 17(2) in 19(5) se Komisiji podeli za nedoločen čas od [datuma začetka veljavnosti te uredbe].
3. Pooblastilo iz členov 17(2) in 19(5) lahko Evropski parlament ali Svet kadar koli prekličeta. S sklepom o preklicu prekličeta pooblastilo, na katerega se sklep nanaša. Sklep začne veljati dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši datum, ki ga ta določa. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.
4. Komisija po sprejetju delegiranega akta takoj uradno hkrati obvesti Evropski parlament in Svet.
5. Delegirani akt, sprejet na podlagi členov 17(2) in člena 19(5), začne veljati samo, če mu Evropski parlament ali Svet v dveh mesecih od uradnega obvestila o tem aktu Evropskemu parlamentu in Svetu ne nasprotujeta ali če sta pred iztekom navedenega roka oba obvestila Komisijo, da mu ne nasprotujeta. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

Člen 33 – Postopek odbora

1. Komisiji pomaga Odbor za komunikacije, ustanovljen na podlagi člena 22(1) Direktive 2002/21/ES. Ta odbor je odbor po Uredbi (EU) št. 182/2011.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 34 – Spremembe Direktive 2002/20/ES

V členu 3(2) se drugi pododstavek črta.

Člen 35 – Spremembe Direktive 2002/21/ES

Direktiva 2002/21/ES se spremeni:

(1) V členu 1 se doda naslednji odstavek 6:

☐ Ta direktiva in posebne direktive se razlagajo in uporabljajo v povezavi z določbami Uredbe št. [XX/2014]. ☐

(2) Člen 7a se spremeni:

– (a) v odstavku 1 se prvi pododstavek nadomesti z naslednjim:

□1. „Če je cilj predvidenega ukrepa iz člena 7(3) naložitev, sprememba ali umik obveznosti za operaterja ob uporabi člena 16 te direktive v povezavi s členom 5 ter členoma 9 in 13 Direktive 2002/19/ES (Direktiva o dostopu) ter členom 17 Direktive 2002/22/ES (Direktiva o univerzalni storitvi), lahko Komisija v enem mesecu, kot določa člen 7(3) te direktive, zadevni nacionalni regulativni organ in BEREC obvesti o razlogih, zaradi katerih meni, da bi osnutek ukrepa lahko predstavljal oviro za enotni trg, oziroma o resnih dvomih o njegovi združljivosti s pravom Unije, pri čemer po potrebi upošteva vsa priporočila, sprejeta na podlagi člena 19(1) te direktive v zvezi z usklajeno uporabo posebnih določb te direktive in posebnih direktiv. V takšnem primeru se osnutek ukrepa ne sprejme še nadaljnje tri mesece po uradnem obvestilu Komisije.□

– (b) odstavek 2 se nadomesti z naslednjim:

□2. „V trimesečnem obdobju iz odstavka 1 Komisija, BEREC in zadevni nacionalni regulativni organ med seboj tesno sodelujejo, da bi določili najustreznejši in najučinkovitejši ukrep glede na cilje iz člena 8, pri čemer ustrezno upoštevajo mnenja tržnih udeležencev in potrebo po zagotovitvi razvoja med seboj skladne regulativne prakse. Če namerava predvideni ukrep naložiti, spremeniti ali preklicati obveznost za evropskega ponudnika elektronskih komunikacij po Uredbi [XXX/2014] v državi članici gostiteljici, se lahko sodelovanje udeleži tudi nacionalni regulativni organ matične države članice.“

– (c) v odstavku 5 se vstavi naslednja točka (aa):

□(aa) sprejme odločitev, s katero od zadevnega nacionalnega regulativnega organa zahteva, da osnutek ukrepa skupaj s posebnimi predlogi za njegove spremembe umakne, če namerava predvideni ukrep naložiti, spremeniti ali preklicati obveznost za evropskega ponudnika elektronskih komunikacij po Uredbi [XXX/2014].□

– (d) v odstavku 6 se doda naslednji pododstavek:

□ člen 7(6) se uporablja v primerih, v katerih Komisija sprejme odločitev v skladu z odstavkom 5(aa)□.

(3) člen 15 se spremeni:

– (a) naslednji pododstavek se vstavi med prvi in drugi pododstavek odstavka 1:

□Pri ocenjevanju, ali ima določen trg lastnosti, ki lahko upravičijo naložitev predhodnih regulativnih obveznosti in ga je zato treba vključiti v priporočilo, Komisija upošteva zlasti potrebo po konvergenčni ureditvi v vsej Unij, potrebo po spodbujanju učinkovitih naložb in inovacij v interesu končnih uporabnikov in globalne konkurenčnosti gospodarstva Unije ter pomen zadevnega trga vključno z drugimi dejavniki, kot je obstoječa infrastrukturna konkurenca na maloprodajni ravni ter konkurenca pri cenah, izbiri in kakovosti izdelkov, ponujenih končnim uporabnikom. Komisija upošteva vse zadevne konkurenčne omejitve ne glede na to, ali se omrežja, storitve ali aplikacije, ki nalagajo take omejitve, štejejo za elektronska komunikacijska omrežja, elektronske komunikacijske storitve ali druge vrste storitev ali aplikacij, ki so primerljive z vidika končnega uporabnika, da bi določila, ali so na splošno v Uniji ali v njenem bistvenem delu hkrati izpolnjena naslednja tri merila:

(a) prisotnost visokih in stalnih strukturnih, pravnih ali regulativnih ovir za vstop na trg;

(b) tržna struktura se ob upoštevanju stanja infrastrukturne in druge konkurence za ovirami za vstop na trg ne nagiba k učinkoviti konkurenci v ustreznem časovnem obdobju;

(c) konkurenčno pravo ne zadošča za primerno odpravljanje ugotovljenega tržnega nedelovanja. □

– (d) v odstavku 3 se doda naslednji pododstavek:

□ Pri izvajanju pooblastil v skladu s členom 7 Komisija ko preverja, ali so merila iz odstavka 1 hkrati izpolnjena, preveri, ali je osnutek ukrepa skladen s pravom Unije:

a) določen trg, ki ni naveden v priporočilu, ima lastnosti, ki upravičujejo naložitev regulativnih obveznosti v posebnih nacionalnih okoliščinah; ali

b) trg, naveden v priporočilu, ne zahteva urejanja v posebnih nacionalnih okoliščinah. □

(4) Prvi odstavek člena 19 se spremeni:

□ Brez poseganja v člen 9 te direktive ter člena 6 in 8 Direktive 2002/20/ES (Direktiva o odobritvi) lahko Komisija ob ugotovitvi, da bi lahko razlike v tem, kako nacionalni regulativni organi opravljajo regulativne naloge, določene v tej direktivi, posebnih direktivah in Uredbi št. [XX/2014], predstavljale oviro za notranji trg, ter ob kar največjem upoštevanju mnenja BEREC izda priporočilo ali sklep o usklajeni uporabi določb te direktive, posebnih direktiv in Uredbe št. [XX/2014], da bi pospešila doseganje ciljev iz člena 8. □

Člen 36 – Spremembe Direktive 2002/22/ES

1. Direktiva 2002/22/ES se s 1. julijem 2016 spremeni:

(1) V členu 1(3) se črta prvi stavek.

(2) Členi 20, 21, 22 in 30 se črtajo.

2. Države članice do 1. julija 2016 izvajajo vse ukrepe, s katerimi prenašajo določbe iz odstavka 1.

Člen 37 – Spremembe Uredbe (EU) št. 531/2012

Uredba (EU) št. 531/2012 se spremeni:

(1) V člen 1(1) se vstavi naslednji tretji pododstavek:

„Ta uredba se uporablja izključno za storitve gostovanja, ki se v Uniji zagotavljajo končnim uporabnikom, katerih domači ponudnik je ponudnik javnih elektronskih komunikacij v eni od držav članic.“

(2) V členu 2(2) se vstavi naslednja točka (r):

□ (r) „dvostranski ali večstranski sporazum o gostovanju“ pomeni enega ali več komercialnih ali tehničnih sporazumov med ponudniki gostovanja, ki omogočajo virtualno razširitev pokrivanja domačega omrežja in vzdržno zagotavljanje s strani vsakega ponudnika gostovanja reguliranih maloprodajnih storitev gostovanja na isti cenovni ravni kot njihovih domačih mobilnih komunikacijskih storitev. □

(3) V členu 4 se doda naslednji odstavek 7:

□ 7. Ta člen se ne uporablja za ponudnike storitev gostovanja, ki zagotavljajo regulirane maloprodajne storitve gostovanja v skladu s členom 4a. □

(4) Vstavi se naslednji člen 4a:

□ Člen 4a

1. Ta člen se uporablja za ponudnike gostovanja, ki:

(a) vedno in za vse maloprodajne pakete, ki vključujejo regulirane storitve gostovanja, zaračunavajo veljavne domače cene tako za domače storitve kot tudi za regulirane storitve gostovanja po vsej Uniji, kot če bi se regulirane storitve gostovanja uporabljale na domačem omrežju; in

(b) prek svojih omrežij ali na podlagi dvostranskih ali večstranskih sporazumov o gostovanju z drugimi ponudniki gostovanja zagotovijo, da določbe iz točke (a) upošteva najmanj eden ponudnik gostovanja v vseh državah članicah.

2. Odstavki 1, 6 in 7 ne izključujejo možnosti ponudnika gostovanja, da s sklicevanjem na merilo razumne uporabe omeji porabo reguliranih maloprodajnih storitev gostovanja po veljavnih cenah domačih storitev. Merilo razumne porabe se uporablja tako, da se potrošnikom, ki uporabljajo različne domače maloprodajne pakete ponudnika gostovanja, omogoči, da brez težav isti tipični vzorec domače porabe, ki ga uporabljajo pri domačih maloprodajnih paketih, uporabijo tudi na rednih potovanjih po Uniji. Ponudnik gostovanja, ki uporabi to možnost, objavi podrobne kvantificirane podatke o načinu uporabe merila razumne uporabe v skladu s členom 25(1)(b) Uredbe št. XXX/2014 ter jih v skladu s členom 26(1)(b) in (c) navedene uredbe vključi v svoje pogodbe, pri čemer se sklicuje na glavne cene, količino ali druge parametre zadevnega maloprodajnega paketa.

Po posvetovanju z deležniki in v tesnem sodelovanju s Komisijo BEREC do 31. decembra 2014 določi splošne smernice za uporabo merila razumne uporabe v maloprodajnih pogodbah s ponudniki gostovanja, ki uporablja ta člen. BEREC določi take smernice s sklicevanjem na splošni cilj iz prvega pododstavka in upošteva zlasti razvoj cenovnih vzorcev in vzorcev porabe v državah članicah, stopnjo konvergence domačih cenovnih ravni v Uniji, vse opazne učinke gostovanja po cenah domačih storitev na razvoj takih cen in razvoj veleprodajnih cen gostovanja za neuravnotežen promet med ponudniki gostovanja.

Pristojni nacionalni regulativni organ spremlja in nadzoruje uporabo merila razumne uporabe, pri čemer čim bolj upošteva splošne smernice BEREC, ko se sprejmejo, in zagotavlja, da se ne uporabljajo neprimerni pogoji.

3. Posamezni končni uporabniki, ki jih oskrbuje ponudnik gostovanja, ki uporablja ta člen, se lahko na zahtevo namerno in izrecno odpovejo korištenju možnosti, s katero se pri določenem maloprodajnem paketu za regulirane storitve gostovanja uporabljajo veljavne cene domačih storitev, če jim ta ponudnik v zameno ponudi druge ugodnosti. Ponudnik storitev gostovanja takšne končne uporabnike opozori na vrsto ugodnosti gostovanja, ki jih bodo s tem izgubili. Nacionalni regulativni organi spremljajo zlasti, ali ponudniki gostovanja, ki uporabljajo ta člen, izvajajo poslovne prakse, s katerimi bi se izognili standardnim postopkom.

4. Regulirane maloprodajne pristojbine gostovanja iz členov 8, 10 in 13 se ne uporabljajo za storitve gostovanja, ki jih ponuja ponudnik gostovanja, ki uporablja ta člen, kolikor se te zaračunajo v višini veljavnih pristojbin za domače storitve.

Če ponudnik gostovanja, ki uporablja ta člen, za uporabo reguliranih storitev gostovanja, ki presegajo razumno uporabo takih storitev v skladu z odstavkom 2, zaračunava pristojbine, ki se razlikujejo od veljavnih cen domačih storitev, ali če se posamezni končni uporabnik izrecno odreče ugodnosti cen domačih storitev za regulirane storitve gostovanja v skladu z odstavkom 3, pristojbine za navedene regulirane storitve gostovanja ne presegajo maloprodajnih pristojbin gostovanja iz členov 8, 10 in 13.

5. Ponudnik gostovanja, ki želi uporabiti ta člen, o svoji izjavi in vseh dvostranskih ali večstranskih sporazumih, na podlagi katerih izpolnjuje pogoje iz odstavka 1, ter vseh spremembah v zvezi z njimi uradno obvesti urad BEREC. Ponudnik gostovanja, ki uradno

obvesti BEREC, v svoje obvestilo vključi dokaz o dogovoru o takem obvestilu s strani vseh pogodbenih partnerjev dvostranskih ali večstranskih sporazumov o gostovanju, o katerih se uradno obvesti BEREC.

6. V obdobju od 1. julija 2014 do 30. junija 2016 se ta člen uporablja za ponudnike gostovanja, ki ne izpolnjujejo pogojev iz odstavka 1, če izpolnjujejo naslednje pogoje:

(a) ponudnik gostovanja urad BEREC v skladu z odstavkom 5 uradno obvesti o svoji izjavi in vseh zadevnih dvostranskih ali večstranskih sporazumih o gostovanju, pri čemer se izrecno sklicuje na ta odstavek;

(b) ponudnik gostovanja prek svojih omrežij oz. na podlagi dvostranskih ali večstranskih sporazumov o gostovanju z drugimi ponudniki gostovanja zagotovi, da pogoje iz točk (c), (d) in (e) izpolnjuje v vsaj 17 državah članicah, ki predstavljajo 70 % prebivalstva Unije;

(c) ponudnik gostovanja in pogodbeni partnerji iz točke (b) se zavežejo, da bodo najpozneje od 1. julija 2014 ali od datuma uradnega obvestila, če je njegov datum poznejši od prvega, zagotavljali in aktivno ponujali vsaj en maloprodajni paket s tarifno opcijo, pri kateri se tako za domače storitve kot tudi regulirane storitve gostovanja po vsej Uniji uporabljajo veljavne cene za domače storitve, kot če bi se regulirane storitve gostovanja uporabljale na domačem omrežju;

(d) ponudnik gostovanja in pogodbeni partnerji iz točke (b) se zavežejo, da bodo najpozneje od 1. julija 2015 ali od datuma uradnega obvestila, če je njegov datum poznejši od prvega, zagotavljali in aktivno ponujali takšne tarifne opcije v maloprodajnih paketih, ki jih je 1. januarja istega leta uporabljalo vsaj 50 % njihovih strank;

(e) ponudnik gostovanja in pogodbeni partnerji iz točke (b) se zavežejo, da bodo najpozneje od 1. julija 2016 pri vseh maloprodajnih paketih upoštevali določbe iz odstavka 1(b).

Ponudnik gostovanja, ki uporablja ta člen, in pogodbeni partnerji iz točke (b) se lahko namesto zaveze iz točke (d) zavežejo, da od 1. julija 2015 ali od uradnega obvestila, če je njegov datum poznejši od prvega, vse dodatne pristojbine, ki se v njihovih različnih maloprodajnih paketih zaračunajo poleg veljavnih cen za domače storitve, skupaj znašajo največ 50 % pristojbin, ki so veljale za navedene pakete 1. januarja 2015, ne glede na to, ali se takšne dodatne pristojbine zaračunajo na enoto, kot so govorna minuta ali megabajti, na obdobje, na primer na dan ali teden gostovanja, ali na kateri koli drug način oz. kombinacijo načinov. Ponudniki gostovanja, ki uporabijo določbe iz te točke, nacionalnemu regulativnemu organu dokažejo, da izpolnjujejo zahtevo po 50-odstotnem zmanjšanju dodatnih pristojbin, in predložijo vse potrebne dokaze, ki se od njih zahtevajo.

Če ponudnik gostovanja, ki uporablja ta člen, o svoji izjavi in vseh zadevnih dvostranskih ali večstranskih sporazumih o gostovanju v skladu s točko (d) prvega pododstavka uradno obvesti urad BEREC in zato zanj velja ta odstavek, se ponudnik gostovanja, ki uradno obvesti BEREC, in vsi pogodbeni partnerji po točki (b) zavežejo, da bodo vsaj do 1. julija 2018 izpolnjevali zaveze v skladu s točkami (c), (d) in (e) prvega pododstavka, vključno z vsemi drugimi zavezami v skladu s točko (d) navedenega pododstavka.

7. V obdobju od 1. julija 2014 do 30. junija 2016 se ta člen uporablja za ponudnike gostovanja, ki ne izpolnjujejo pogojev iz odstavka 1, če izpolnjujejo naslednje pogoje:

(a) ponudnik gostovanja urad BEREC v skladu z odstavkom 5 uradno obvesti o svoji izjavi in vseh zadevnih dvostranskih ali večstranskih sporazumih o gostovanju, pri čemer se izrecno sklicuje na ta odstavek;

(b) ponudnik gostovanja prek svojih omrežij oz. na podlagi dvostranskih ali večstranskih sporazumov o gostovanju z drugimi ponudniki gostovanja zagotovi, da najpozneje od 1. julija

2014 ali od datuma uradnega obvestila, če je njegov datum poznejši od prvega, pogoje iz odstavka 1(a) izpolnjuje v vsaj 10 državah članicah, ki predstavljajo 30 % prebivalstva Unije, in sicer;

(c) ponudnik gostovanja prek svojih omrežij oz. na podlagi dvostranskih ali večstranskih sporazumov o gostovanju z drugimi ponudniki gostovanja zagotovi, da najpozneje od 1. julija 2015 ali od datuma uradnega obvestila, če je njegov datum poznejši od prvega, pogoje iz odstavka 1(a) izpolnjuje v vsaj 14 državah članicah, ki predstavljajo 50 % prebivalstva Unije;

(d) ponudnik gostovanja prek svojih omrežij oz. na podlagi dvostranskih ali večstranskih sporazumov o gostovanju z drugimi ponudniki gostovanja zagotovi, da najpozneje od 1. julija 2016 ali od datuma uradnega obvestila, če je njegov datum poznejši od prvega, pogoje iz odstavka 1(a) izpolnjuje v vsaj 17 državah članicah, ki predstavljajo 70 % prebivalstva Unije;

Če ponudnik gostovanja, ki uporablja ta člen, o svoji izjavi in zadevnih dvostranskih ali večstranskih sporazumih o gostovanju uradno obvesti urad BEREĆ v skladu s točko (a) prvega pododstavka in zato zanj velja ta odstavek, se ponudnik gostovanja, ki uradno obvesti BEREĆ, in pogodbeni partnerji iz točke (b) zavežejo, da bodo v skladu s svojimi zavezami izpolnjevali pogoje iz odstavka 1(a) najmanj do 1. julija 2018.

8. Ponudniki gostovanja se v dobri veri pogajajo o ureditvah za pripravo dvostranskih ali večstranskih sporazumov o gostovanju pod enakopravnimi in razumnimi pogoji, pri čemer upoštevajo cilj, da naj bi taki sporazumi z drugimi ponudniki gostovanja omogočali virtualno razširitev pokrivanja domačega omrežja in vzdržno zagotavljanje reguliranih maloprodajnih storitev gostovanja s strani ponudnikov gostovanja, ki uporabljajo ta člen, na isti cenovni ravni kot njihovih domačih mobilnih komunikacijskih storitev.

9. Z izjemo odstavka 1 se od 1. julija 2016 ta člen uporablja za ponudnike gostovanja, ki uporabljajo ta člen, če ti dokažejo, da so si v vseh državah članicah v dobri veri prizadevali za vzpostavitev ali razširitev dvostranskega ali večstranskega sporazuma o gostovanju pod poštenimi in razumnimi pogoji, če še ne izpolnjujejo zahtev iz odstavka 1 in nobenemu od njih ni uspelo skleniti dvostranskega ali večstranskega sporazuma o gostovanju s ponudnikom gostovanja v eni ali več državah članicah, pod pogojem, da upoštevajo določbo o minimalnem pokrivanju iz odstavka 6(b) ter vse druge ustrezne določbe tega člena. V teh primerih si ponudniki gostovanja, ki uporabljajo ta člen, še naprej prizadevajo določiti razumne pogoje za sklenitev sporazuma o gostovanju s ponudnikom gostovanja iz nezastopane države članice.

10. Če je alternativni ponudnik gostovanja stranki domačega ponudnika v skladu s členom 4(1) že odobril dostop in je že opravil potrebne naložbe za uporabnike, se člen 4(7) za take domače ponudnike ne uporablja v prehodnem triletnem obdobju. Prehodno obdobje ne posega v obveznost upoštevanja morebitnega daljšega pogodbenega obdobja, ki se dogovori z alternativnim ponudnikom gostovanja.

11. Ta člen ne posega v uporabo pravil Unije o konkurenci za dvostranske in večstranske sporazume o gostovanju. □

(5) V členu 8 se odstavek 2 spremeni:

(a) prvi pododstavek se nadomesti z naslednjim:

□2. Od 1. julija 2013 se lahko maloprodajna cena (brez DDV) govorne evropske tarife, ki jo ponudnik storitev gostovanja lahko zaračuna uporabniku gostovanja za zagotavljanje reguliranega gostujočega klica, razlikuje za vsak gostujoči klic, vendar ne presega 0,24 EUR na minuto za vse odhodne klice oziroma 0,07 EUR na minuto za vse prihodne klice. Najvišja maloprodajna cena za odhodne klice se 1. julija 2014 zniža na 0,19 EUR. Ne glede na ukrepe, sprejete za preprečevanje nepravilne ali goljufive uporabe, ponudniki storitev gostovanja od

1. julija 2014 gostujočim uporabnikom ne zaračunavajo prejetih klicev. Brez poseganja v člen 19 te najvišje maloprodajne cene za govorno evropsko tarifo ostanejo veljavne do 30. junija 2017. □

(b) tretji pododstavek se nadomesti z naslednjim:

□ *Vsak ponudnik storitev gostovanja gostujočim uporabnikom zaračuna zagotavljanje reguliranih gostujočih klicev, za katere se uporablja govorna evropska tarifa, na podlagi sekund.* □

(6) Členu 14 se doda naslednji odstavek 1a:

□ *1a. Če je poraba reguliranih maloprodajnih storitev gostovanja po veljavnih cenah za domače storitve s sklicevanjem na merilo razumne porabe v skladu s členom 4a(2) omejena, ponudniki gostovanja opozorijo gostujoče potrošnike, ko poraba gostujočih klicev in sporočil SMS doseže razumno omejitev porabe, in hkrati gostujočim potrošnikom zagotovijo njim prilagojene osnovne informacije o pristojbinah gostovanja za odhodne klice ali poslana sporočila SMS, za katere cene ali paketi domačih storitev v skladu z drugim, četrtem in petim pododstavkom odstavka 1 tega člena ne veljajo več.* □

(7) Členu 15 se doda naslednji odstavek 2a:

□ *2a. Če je poraba reguliranih maloprodajnih storitev gostovanja po veljavnih cenah za domače storitve s sklicevanjem na merilo razumne porabe v skladu s členom 4a(2) omejena, ponudniki gostovanja opozorijo gostujoče potrošnike, ko poraba storitev podatkovnega gostovanja doseže razumno omejitev porabe, in hkrati gostujočim potrošnikom zagotovijo njim prilagojene osnovne informacije o cenah gostovanja za podatkovno gostovanje, za katere cene ali paketi domačih storitev v skladu z odstavkom 2 tega člena ne veljajo več.* □
Odstavek 3 tega člena se uporablja za storitve podatkovnega gostovanja, ki se uporabljajo izven veljavnih cen ali paketov domačih storitev iz člena 4a (2). □

(8) Člen 19 se spremeni:

(a) Odstavek 1 se spremeni:

(i) prvi stavek se nadomesti z naslednjim:

□ *Komisija pregleda delovanje te uredbe in po javnem posvetovanju poroča Evropskemu parlamentu in Svetu najpozneje do 31. decembra 2016.* □

(ii) točka (g) se nadomesti z naslednjim:

□ *(g) v kakšnem obsegu je izvajanje strukturnih ukrepov iz členov 3 in 4 ter alternativnih režimov iz člena 4a vplivalo na razvoj konkurence na notranjem trgu storitev gostovanja, da ni učinkovite razlike med tarifami za gostovanje in nacionalnimi tarifami;* □

(iii) vstavi se naslednja točka (i):

'(i) v kakšnem obsegu, če sploh, uporaba domačih cen za storitve, ki jih zaračunavajo ponudniki gostovanja tako za domače storitve kot tudi regulirane storitve gostovanja po vsej Uniji vidno vpliva na razvoj domačih maloprodajnih cen.

(2) Odstavek 2 se spremeni:

(i) prvi stavek se nadomesti z naslednjim:

□ *Če je iz poročila razvidno, da v vsaki državi članici niti eden ponudnik gostovanja tarifnih opcij, pri katerih se za domače in regulirane storitve gostovanja uporabljajo cene domačih storitev, ne zagotavlja v vseh maloprodajnih paketih za razumno porabo ali da ponudbe alternativnih ponudnikov gostovanja niso bistveno izenačile maloprodajnih tarif za*

gostovanje, ki bi bile zlahka dostopne potrošnikom po vsej Uniji, Komisija do istega datuma Evropskemu parlamentu in Svetu predloži ustrezne predloge, da bi odpravila ta položaj in zagotovila, da na notranjem trgu ni razlik med nacionalnimi tarifami in tarifami za gostovanje. □

(ii) točka (d) se nadomesti z naslednjim:

˘ (d) za spremembo trajanja ali znižanje najvišjih veleprodajnih cen iz členov 7, 9 in 12, da bi se izboljšala sposobnost vseh ponudnikov gostovanja, da v maloprodajnih paketih za razumno porabo zagotovijo tarifne opcije, pri katerih se za domače storitve in regulirane storitve gostovanja uporabljajo veljavne cene za domače storitve, kot če bi se regulirane storitve gostovanja uporabljale na domačem omrežju.˘

Člen 38 – Spremembe Uredbe (ES) št. 1211/2009

Uredba (ES) št. 1211/2009 se spremeni:

(1) V členu 1 se odstavek 2 nadomesti z naslednjim:

□2. „BEREC deluje v okviru področja uporabe Direktive 2002/21/ES (Okvirna direktiva), direktiv 2002/19/ES, 2002/20/ES, 2002/22/ES in 2002/58/ES (posebne direktive) ter uredb (EU) št. 531/2012 in št. XX/2014. □

(2) V členu 4 se črtata odstavek 4 in odstavek 5.

(3) Vstavi se naslednji člen 4a:

□ Člen 4a – Imenovanje in naloge predsednika

1. Odbor regulatorjev zastopa predsednik, ki je neodvisen strokovnjak in zaposlen za polni delovni čas.

Predsednik je zaposlen kot začasni uslužbenec Urada v skladu s členom 2(a) Pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev.

Predsednik je odgovoren za pripravo dela odbora regulatorjev ter predseduje sejam odbora regulatorjev in upravljalnega odbora, pri čemer nima glasovalne pravice.

Ne glede na vlogo odbora regulatorjev pri nalogah predsednika slednji ne zahteva ali sprejema navodil od vlad ali nacionalnih regulativnih organov, Komisije ali drugega javnega ali zasebnega subjekta.

2. Predsednika po odprtem izbirnem postopku imenuje odbor regulatorjev na podlagi dosežkov, znanja in spretnosti, poznavanja udeležencev in trga v sektorju elektronskih komunikacij ter izkušenj na področju nadzora in regulacije.

Pred imenovanjem je lahko kandidat, ki ga izbere odbor regulatorjev, povabljen, da poda izjavo pred zadevnim odborom Evropskega parlamenta in odgovarja na vprašanja njegovih članov.

Imenovanje predsednika je veljavno šele po odobritvi upravljalnega odbora.

Odbor regulatorjev med svojimi člani izvoli tudi podpredsednika, ki v odsotnosti predsednika opravlja njegove naloge.

3. Mandat predsednika traja tri leta in se lahko enkrat podaljša.

4. V devetih mesecih pred iztekom triletnega mandata predsednika odbor regulatorjev oceni:

(a) rezultate, dosežene med prvim mandatom, in načine, kako so bili doseženi;

(b) dolžnosti in zahteve odbora regulatorjev v naslednjih letih.

Odbor regulatorjev obvesti Evropski parlament, da namereava podaljšati mandat predsednika. V mesecu pred podaljšanjem je predsednik lahko povabljen, da poda izjavo pred zadevnim odborom Parlamenta in odgovarja na vprašanja njegovih članov.

5. Predsednik se lahko s položaja razreši samo s sklepom odbora regulatorjev na podlagi predloga Komisije in odobritve upravljalnega odbora.

Predsednik odbora regulatorjev in upravljalnega odbora ne omejuje pri razpravah v zvezi z njim, zlasti o potrebi po njegovi razrešitvi, in ni vključen v takšne razprave□.

(4) Člen 6 se spremeni, kot sledi:

(a) Vrstica 4 v odstavku 2 se črta.

(b) Odstavek 3 se spremeni, kot sledi:

□3. Urad sestavljajo:

(a) predsednik odbora regulatorjev;

(b) upravljalni odbor;

(c) upravni vodja. □

(5) Člen 7 se spremeni, kot sledi:

(a) Odstavek 2 se spremeni:

□2. Upravljalni odbor imenuje upravnega vodjo in po potrebi podaljša njegov mandat ali ga razreši s položaja v skladu s členom 8. Predlagani upravni vodja ne sodeluje pri pripravi takšne odločitve ali glasovanju o njej. □

(b) Odstavek 4 se črta.

(6) Odstavki 2, 3 in 4 člena 8 se črtajo in nadomestijo z naslednjim besedilom:

□2. Upravni vodja je zaposleni kot začasni uslužbenec Urada v skladu s členom 2(a) Pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev.

3. Upravnega vodjo imenuje upravljalni odbor s seznama kandidatov, ki ga predlaga Komisija, po odprtem in preglednem izbirnem postopku.

Za namene sklenitve pogodbe z upravnim vodjem Urad zastopa predsednik upravljalnega odbora.

Pred imenovanjem se kandidat, ki ga je izbral upravljalni odbor, lahko povabi, da poda izjavo pred zadevnim odborom Evropskega parlamenta in odgovarja na vprašanja njegovih članov.

4. Mandat upravnega vodje traja pet let. Ob koncu tega obdobja Komisija pripravi oceno, v kateri upošteva oceno učinkovitosti upravnega vodje ter prihodnje naloge in izzive Urada.

5. Upravljalni odbor na predlog Komisije, ki upošteva oceno iz odstavka 4, upravnemu vodji enkrat podaljša mandat za največ pet let.

6. Upravljalni odbor obvesti Evropski parlament, da namerava podaljšati mandat upravnega vodje. V mesecu pred podaljšanjem je upravni vodja lahko povabljen, da poda izjavo pred zadevnim odborom Parlamenta in odgovarja na vprašanja njegovih članov.

7. Upravni vodja, čigar mandat je bil podaljšan, po koncu celotnega obdobja ne sme sodelovati v drugem izbirnem postopku za isto delovno mesto.

8. Upravnega vodjo se lahko s položaja razreši samo na podlagi sklepa upravljalnega odbora ob upoštevanju predloga Komisije.

9. Upravljalni odbor sprejme odločitve o imenovanju, podaljšanju mandata ali razrešitvi upravnega vodje s položaja na podlagi dvotretjinske večine glasov svojih članov, ki imajo glasovalno pravico. □

(7) V členu 9 se odstavek 2 spremeni:

□2. Upravni vodja pomaga predsedniku odbora regulatorjev pri pripravi delovnega programa upravljalnega odbora in strokovnih delovnih skupin. Upravni vodja sodeluje pri delu odbora regulatorjev in upravljalnega odbora brez glasovalne pravice. □

(8) Člen 10 se spremeni, kot sledi:

□1. Za osebje Urada, tj. tudi predsednika odbora regulatorjev in upravnega vodjo, se uporabljajo Kadrovske predpisi in Pogoji za zaposlitev drugih uslužbencev ter pravila, sprejeta s sporazumom med institucijami Unije za izvajanje teh kadrovskih predpisov in pogojev zaposlitve drugih uslužbencev.

2. Upravljalni odbor sprejme ustrezna izvedbena pravila za izvajanje Kadrovskih predpisov in Pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev v skladu s členom 110 Kadrovskih predpisov.

3. Upravljalni odbor v skladu z odstavkom 4 pri osebju Urada izvaja pooblastila, ki so bila organu za imenovanja podeljena s Kadrovskimi predpisi, organu, pooblaščen za sklepanje pogodb o zaposlitvi, pa s Pogoji za zaposlitev drugih uslužbencev („pooblastila organa za imenovanja“).

4. Upravljalni odbor v skladu s postopkom iz člena 110 Kadrovskih predpisov sprejme sklep na podlagi člena 2(1) Kadrovskih predpisov in člena 6 Pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev o prenosu ustreznih pooblastil organa za imenovanje na upravnega vodjo in opredelitvi pogojev, v skladu s katerimi se lahko ta prenos pooblastil začasno prekine. Upravni vodja je pristojen za nadaljnji prenos teh pooblastil.

V izjemnih okoliščinah lahko upravljalni odbor s sklepom začasno prekine prenos pooblastil pristojnega organa za imenovanje na upravnega vodjo in pooblastil, ki jih je ta prenesel na sodelavce, ter jih izvaja sam ali pa jih prenese na enega od svojih članov ali člana osebja, ki ni upravni vodja. □

(9) Vstavi se naslednji člen 10a:

□ Člen 10a – Napoteni nacionalni strokovnjaki in drugo osebje

1. Urad lahko uporabi napotene nacionalne strokovnjake in drugo osebje, ki ni zaposleno v Uradu.

2. Upravljalni odbor sprejme sklep, s katerim določi pravila o napotitvi nacionalnih strokovnjakov v Urad. □

Člen 39 – Klavzula o ponovnem pregledu

Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu redno pošilja poročila o oceni in pregledu te uredbe. Prvo poročilo predloži najpozneje 1. julija 2018. Nadaljnja poročila nato predloži vsaka štiri leta. Komisija po potrebi predloži ustrezne predloge, da bi spremenila to uredbo in uskladila druge pravne akte, pri čemer upošteva zlasti razvoj informacijske tehnologije in stanje napredka v informacijski družbi. Poročila objavi.

Člen 40 – Začetek veljavnosti

1. Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v Uradnem listu Evropske unije.

2. Uporablja se od 1. julija 2014.

Členi 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29 in 30 se uporabljajo od 1. julija 2016.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik

PRILOGA I

MINIMALNI PARAMETRI ZA PONUDBE EVROPSKIH VIRTUALNIH ŠIROKOPASOVNIH DOSTOPOVNIH IZDELKOV

1. PONUDBA 1 – Fiksni omrežni veleprodajni dostopovni izdelek, ponujen prek omrežij naslednje generacije na plasti 2 sedemplastnega modela za komunikacijske protokole Mednarodne organizacije za standardizacijo (podatkovno-povezovalna plast), ki ponuja enakovredne funkcije za fizični razvezani dostop z izročilnimi točkami na ravni, ki je bližje prostorom stranke kot nacionalna ali regionalna raven.

1.1 Omrežni elementi in z njimi povezane informacije:

- (a) opis omrežnega dostopa, ki se bo zagotavljal, vključno s tehničnimi lastnostmi (ki po potrebi vsebujejo informacije o konfiguraciji omrežja, da se lahko omrežni dostop uporablja čim bolj učinkovito);
- (b) lokacije, na katerih se bo omrežni dostop zagotavljal;
- (c) vsi relevantni tehnični standardi za omrežni dostop, vključno z vsemi omejitvami uporabe in drugi varnostnimi zadevami;
- (d) tehnične specifikacije za vmesnik na izročilnih in omrežnih priključnih točkah (prostor stranke);
- (e) specifikacije opreme, ki se bo uporabljala na omrežju; in
- (f) podrobnosti o preskusih interoperabilnosti.

1.2 Omrežne funkcije:

- (a) prožna razporeditev VLAN, ki temelji na skupnih tehničnih specifikacijah;
- (b) storitveno agnostična povezljivost storitev, omogočanje nadzora nad prometno hitrostjo odjemanja in nalaganja;
- (c) omogočanje varnosti;
- (d) prožna izbira opreme v prostorih strank (če je tehnično možno);
- (e) dostop na daljavo do opreme v prostorih strank; in
- (f) funkcije oddajanja več uporabnikom, če obstaja povpraševanje po njih in so take funkcije potrebne za zagotavljanje tehnične ponovljivosti konkurenčnih maloprodajnih ponudb.

1.3 Operativni in poslovni proces:

- (a) procesi za določitev zahtev glede upravičenosti v zvezi z naročanjem in zagotavljanjem;
- (b) informacije o zaračunavanju;
- (c) postopki za migracije, premike in prekinitve; ter
- (d) specifični časovni okviri za popravila in vzdrževanje.

1.4 Pomožne storitve in sistemi IT:

- (a) specifikacije in pogoji glede zagotavljanja kolokacije in vmesnega povezovalnega omrežja;
- (b) specifikacije za dostop do pomožnih sistemov IT in njihovo uporabo pri operativnih podpornih sistemih, informacijskih sistemih in podatkovnih zbirkah za prednaročanje, oskrbovanje, naročanje, vzdrževanje in zahteve za popravila ter zaračunavanje, vključno z omejitvami uporabe in postopki za dostop do navedenih storitev.

2. PONUDBA 2: Fiksni omrežni veleprodajni dostopovni izdelek, ponujen na plasti 3 sedemplastnega modela za komunikacijske protokole Mednarodne organizacije za standardizacijo (omrežna plast) na ravni bitnega toka na ravni IP z izročilnimi točkami, ki nudijo višjo stopnjo združevanja virov kot na nacionalni in/ali regionalni ravni

2.1 Omrežni elementi in z njimi povezane informacije:

- (a) lastnosti priključne povezave, ki se zagotavlja na izročilnih točkah (hitrost, kakovost storitev itn.);
- (b) opis širokopasovnega omrežja, ki prostore stranke povezuje z izročilnimi točkami prek vmesne povezovalne in dostopovne omrežne arhitekture;
- (c) lokacija izročilnih točk in
- (d) tehnične specifikacije za vmesnike na izročilnih točkah.

2.2 Omrežne funkcije:

Sposobnost podpiranja različnih ravni kakovosti storitev (npr. QoS 1, 2 in 3) pri:

- (i) zamudi;
- (ii) trepetanju;
- (iii) izgubi paketa; in
- (iv) razmerju konfliktov.

2.3 Operativni in poslovni proces:

- (a) procesi za določitev zahtev glede upravičenosti v zvezi z naročanjem in zagotavljanjem;
- (b) informacije o zaračunavanju;
- (c) postopki za migracije, premike in prekinitve; in
- (d) specifični časovni okviri za popravila in vzdrževanje.

2.4 Pomožni sistemi IT:

Specifikacije za dostop do pomožnih sistemov IT in njihovo uporabo pri operativnih podpornih sistemih, informacijskih sistemih in podatkovnih zbirkah za prednaročanje, oskrbovanje, naročanje, vzdrževanje in zahteve za popravila ter zaračunavanje, vključno z omejitvami uporabe in postopki za dostop do navedenih storitev.

3. PONUDBA 3: Veleprodajni zaključni segmenti zakupljenih vodov z izboljšanim vmesnikom za izključno uporabo iskalca dostopa, ki zagotavljajo stalno simetrično zmogljivost brez omejitev glede uporabe in na podlagi sporazumov o ravni storitev, prek povezave točka-točka in omrežnih vmesnikov na plasti 2 sedemplastnega modela za komunikacijske protokole Mednarodne organizacije za standardizacijo (podatkovno-povezovalna plast).

3.1 Omrežni elementi in z njimi povezane informacije:

- (a) opis omrežnega dostopa, ki se bo zagotavljal, vključno s tehničnimi lastnostmi (ki po potrebi vsebujejo informacije o konfiguraciji omrežja, da se lahko omrežni dostop uporablja čim bolj učinkovito);
- (b) lokacije, na katerih se bo omrežni dostop zagotavljal;
- (c) različne hitrosti in največja ponujena dolžina;

- (d) vsi relevantni tehnični standardi za omrežni dostop (vključno z vsemi omejitvami uporabe in drugi varnostnimi zadevami);
- (e) podrobnosti o preskusih interoperabilnosti;
- (f) specifikacije opreme, dovoljene v omrežju;
- (g) razpoložljivost medomrežnega vmesnika NNI (vmesnik omrežje-omrežje);
- (h) največja dovoljena velikost bloka, izražena v bajtih.

3.2 Funkcije omrežij in izdelkov:

- (a) nemoten in simetričen enouporabniški dostop;
 - storitveno agnostična povezljivost storitev, omogočanje nadzora nad prometno hitrostjo in simetrijo;
- (c) preglednost protokola, prožna razporeditev VLAN, ki temelji na skupnih tehničnih specifikacijah;
- (d) parametri kakovosti storitev (zamuda, trepetanje, izguba paketa), ki zagotavlja učinkovitost, potrebno za neprekinjeno poslovanje.

3.3 Operativni in poslovni proces:

- (a) procesi za določitev zahtev glede upravičenosti v zvezi z naročanjem in zagotavljanjem;
- (b) postopki za migracije, premike in prekinitve;
- (c) specifični časovni okviri za popravila in vzdrževanje.
- (d) spremembe sistemov IT (v obsegu, ki vpliva na alternativne operaterje); in
- (e) zadevne pristojbine, plačilni pogoji in postopki zaračunavanja.

3.4 Dogovori o ravni storitev

- (a) znesek nadomestila, ki ga ena pogodbeni stranka plača drugi zaradi neizpolnjevanja pogodbenih obveznosti, vključno z roki, do katerih je treba zagotoviti dostop ali odpraviti napake, ter pogoji za upravičenost do nadomestila;
- (b) opredelitev in omejitve odgovornosti in odškodnine;
- (c) postopki v primeru sprememb, ki se predlagajo za ponudbe storitev, na primer uvedba novih storitev, spremembe obstoječih storitev ali spremembe cen;
- (d) podrobne informacije o vseh pripadajočih pravicah intelektualne lastnine;
- (e) podrobne informacije o trajanju in ponovnem pogajanju o sporazumih.

3.5 Pomožni sistemi IT:

specifikacije za dostop do pomožnih sistemov IT in njihovo uporabo pri operativnih podpornih sistemih, informacijskih sistemih in podatkovnih zbirkah za prednaročanje, oskrbovanje, naročanje, vzdrževanje in zahteve za popravila ter zaračunavanje, vključno z omejitvami uporabe in postopki za dostop do navedenih storitev.

PRILOGA II

MINIMALNI PARAMETRI EVROPSKIH POVEZLJIVOSTNIH IZDELKOV ASQ

Omrežni elementi in z njimi povezane informacije:

- opis povezljivostnega izdelka, ki se bo zagotavljal prek fiksne omrežja, vključno s tehničnimi lastnostmi in sprejetjem vseh ustreznih standardov.

Omrežne funkcije:

- sporazum o povezljivosti, ki zagotavlja kakovost storitev med koncema in temelji na določenih parametrih, ki omogočajo zagotavljanje najmanj naslednjih storitvenih razredov:

- govorne in video klice;
- radiodifuzijo avdiovizualnih vsebin; in
- podatkovno-kritičnih aplikacij.